

మదరాసు హైకోర్టు ఆఫ్ ఇన్వెస్టిగేషన్, మదరాసు
ఆర్డినర్ బరిజనల్ సివిల్ జూరిస్ డిక్ట
సి. ఎన్. నెం 121 ఆఫ్ 1915.

- నామలు
1. పి. కన్నయ్య శెట్టి
 2. ఎం. రామస్వామి శెట్టి

- ప్రతివాదులు
1. కంచర్ల రామసుబ్బం శెట్టి
 2. కంచర్ల వెంకటవరదరాజు శెట్టి

విలువగల వస్తువునగల
వేలపు నోటిసు

వై చ్యుజ్యేము విషయమున 27-4-1915
తేదిన ఇచ్చబడియున్న డిక్రీ ప్రకారము 2-11-1915
తేదిన వేలము ఉత్తరువు ననుసరించి ఈక్రింది
పెద్దాల్లులో వివరింపబడిన నగలను మదరాసు
అఫిషియల్ రిఫరీ నాను 1916 సంవత్సరం జనవరి
8 వ తేది శనివారమునాటి మధ్యాహ్నము 12
గంటలకు మదరాసు, హైకోర్టు మందిరములలోని
అఫిషియల్ రిఫరీ నారి ఆఫీసునను బహిరంగముగా
వేలమువేయుదు రని ఇందుములముగా తెలియ
పరచబడుచున్నది.

పెద్దాల్లు

- లాటుసంఖ్య సాత్తుల వివరము
1. రవ్వల అడ్డిగ ఒకటి (2 పేరులు, 237
రవ్వలను గలిగియున్నది.)
 2. రవ్వలగొలుసు పెద్దది ఒకటి (36 రవ్వలు
గలిగి యున్నది.)
 3. రవ్వలగొలుసు చిన్నది ఒకటి (39 రవ్వలు
గలిగియున్నది.)
 4. రవ్వల ఉంగరము ఒకటి (మూడు రవ్వ
లు గలిగి యున్నది.)
 5. బత్తాసులు పది. (ఒక్కొక్కదానియందు
7 రవ్వలున్నవి.)
 6. రవ్వలలాకు ఒకటి (37 రవ్వలు గలది.)
- మొకట సుబ్బారావు,
రాధాస్వామయ్య,
వాదితరపు వకీళ్లు.

నె 2 రు హైకోర్టు ఛేంబర్స్
మదరాసు,
4-1-1916.

THE
HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and
well-known Caterers.
Book your orders for Xmas & New year
Cakes early;
Our Decorations and Ornaments special this
Year
Xmas toys and Fancy Boxes for presentation
are for sale.
Estimates for Dinners, Evening Parties,
and Children's Treats free on application.

చుండుకు నూనె

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జల
గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన
వెంట్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగ గలవు.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు

The Fascinating Perfume
OTTO DILBAHAR (REGD)

అందరి మనస్సును రమించు వేయు

ఆటో దిల్ బహారు

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల మందునట్టి అపూర్వవాసనయును కలదు. ఆలోచనలో
సారాయి మొదలగువాటియొక్క సంబంధము భ్రాత్తుగాలేదు. వేలినట్లైతే గాని చొక్కాడు
వైనగాని 2-8 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందనవనము మధ్యలోనుండు యెంత సుఖముగాన
వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంతఅనుభవించును. ఇతర వాసనలు యేమేవియుండేనా యీ
ఆటోదిల్ బహారు యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిజమును. ఈదినమే ఒకబుడ్డి వ్రాసిబంతుడు.

వెల 1/2 డ్రాము 1-కిరూ. 0-8-0
,, 1 డ్రాము 1-కి ,, 0-12-0 వి.పి. చార్జి రూ. 0-4-0 ప్రత్యేకము.
,, 1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2-0-0

ట్రాన్స్ డిల్వరీ హో నుగంధకాగ్గు ఒకటికి వెల 0-1-0.

టెలిగ్రాఫికునప్పడు ట్రాన్స్ డిల్వరీ హో రను పేరును పరిశీలించి తీసువలెను. ఈనుగంధ ద్రవ్యములు ప్రతి మనాడనందు
గొప్ప గొప్ప పేరుగల వ్యక్తములలో దొరకును. అట్లు దొరకనియెడల సోల్ ఏజెంట్లు
సోల్ ఏజెంట్లు :- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం 158 జామూముసీదు, బొంబాయి.
మదరాసు ఏజెంట్ :- మేహతా ఫుల్ బాల్ ట్ మూర్తి, నెం 29, వై నాబాబ్ రోడ్, పూలంగడిసూపం, మదరాసు

నల సంవత్సరాది సంచిక

నల సంవత్సరాది సంచికయందు ఆంధ్రదేశ
మునకు భాషాభ్యుదయమునకు, విద్యావ్యాప్తన
కును దేశాభ్యుదయమునకును పరిశ్రమ చేయు
చున్న సంస్థాపనల వృత్తాంతమును ప్రచురింప
వలయునను సంకల్పము ప్రచారకులకుగలదు గాన
సీక్రింది విషయముల నాయాసంస్థాపనల కార్య
దర్శులు సదయహృదయాలై వ్రాసి వెంటనే పంపు
టకు ప్రార్థితులు:-

1. మండలసభలు, మండలసభాసమావేశముల
వృత్తాంతము.
2. తాలూకా సభల వృత్తాంతము.
3. గ్రంథమండలుల వృత్తాంతము.
4. పుస్తక భాండాగారముల వృత్తాంతము.
5. పతనమందిరముల వృత్తాంతము.
6. వ్యాయామక్రతిపాపనల వృత్తాంతము.
7. స్త్రీసమాజముల వృత్తాంతము.
8. పరపతిసంఘముల వ్యాపకము.
9. ఇతర సంస్థాపనల చరిత్రము.

దేశభాంధవులు సాదరభావముతో నీవిన్న
పమునుగమనించుటకు ప్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు.

అమృతాంజనం

అమృతశబ్దమాదినిగల
మాయమందుగాదు.
ప్రతియింటనుండదగినది
తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు
కిళ్లనొట్టు, పక్షవాతములు
వీటికి దివ్యమృతము.
చక్కని డబ్బీతో సహా
సిసా 1-8 0-8-0 అణాలు

రోమహరి

డబ్బీ 1-కి అ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

ఈభస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి పట్టించిన
రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట
రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలువెక్కదు.
మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

అమృతాంజనం డిపో మదరాసు.

మదరాసు కార్పొరేషన్

—(0)—

వర్క్కుడిపార్టుమెంటు.

నోటిసు

ఇనుపసామానులు, గొట్టములు, ఇతర పెద
కట్టములసామానులు, వర్ణములు, నూనెలు, కుం
చెలుమున్నగు వివిధవస్తువులు శుద్ధముచేయుటకు
గాను పెట్టుకొనబడుతుండల్లు 1916 సంవత్సరము
జనవరి నెల 24 తేది సోమవారము మధ్యాహ్నము
12 గంటలవఱకు మదరాసు కార్పొరేషన్ ప్రెసి
డెంటువారు పట్టెదరు.

పెద్దాల్లు, కంట్రాక్టు, అగ్రిమెంటుల అచ్చు
ఫారములు, జత 1-కి రు 5 లు. మదరాసు కార్పొ
రేషన్ రివిన్యూ ఆఫీసరువారివద్ద చెల్లించినట్లయిన,
దొరకును. ఈసొమ్ము తిరిగి యియ్యబడనేరదు. అట్టి
ఫారములలోని షరతులకులోబడి, అట్టిఫారముల
పై వ్రాసి పంపుకొనబడు తుండరులు మాత్రము
ఆలోచింపబడును.

రిఫ్ఫర్ బిల్లింగ్స్ } జేమ్సు ఆర్. కోట్సు బి. ఎస్. సి;
4 ది జనవరి 1916 } ఆస్పెన్సి. ఎం. ఇన్స్పెన్సి. వి ఇంజనీయరు.

బెజవాడ హిందూమెంటర్

ఆక్షరకావలెను. ఆక్షరకావలెను.
ఆంధ్రనాటకముల బ్రదర్స్ యొక్క హీరో
పాత్రను హీరోయిన్ పాత్రను ఆక్షరచేయగల సమ
ర్థులును, ఒకహర్షోన్మిస్తుమ కావలయును. పురు
షులు మాత్రమే దరఖాస్తులు పంపవలెను. జీతము
నెల 1-కి రు 20-25 ల వఱకు వారివారి సామర్థ్య
ములబట్టి యియ్యబడుదురు. దరఖాస్తు దాల్చి యీ
దిగువ అడ్డెసుకు తను దరఖాస్తులను 1916 సం॥
జనవరి నెలాఖరులోగా బంపి తక్కిన షరతుల
గురించి వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

బి. సీతాపతిరావు, బి. యే; బి. యల్.
ప్రసిడెంటు బి. హెచ్. టి. బెజవాడ.

నల సంవత్సరాది సంచిక

వెక్కుండ ప్రకటనలకై సకాలమున వ్రాసి
కొనకుండుటచే గతసంచికలయందు వారి ప్రకట
నలు ప్రచురించుటకు వలనుపడ కుండెను. ఈసం
చికత్వరలో వెలువడనున్నది గాన ప్రకటనలు బంప
నెంచిన వారు వెంటనే వ్రాసికొన వలయును.

ప్రకటన కాభ్యర్థకుడు

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.

కన్యకాపరమేశ్వరి దేవస్థానము

ధర్మపాలనము - ప్రస్తుతపు దుస్థితి.

(ఒక విశేషమునకుండు)

“శ్రీ”యనీ “పరమేశ్వరి” యనినట్లు మనము చేయదలచు మందిరముల కల్గు విష్ణు మహాసంభవించుట నహజము. అట్టివిష్ణు మహా రామందగ (వయస్కించుట) మనవిధి. కొన్ని సంవత్సరములనుండి యాధర్మముల పరిపాలన దివ్యము వృద్ధిపొందుచున్నది. కాని రామసంవత్సరములనుండి మరల కార్యపరిపాలనకు బాగుగ జరుగుచుండలేదని కమిటీవారి తీర్మానము ప్రకటించిన 1914వ సంవత్సరపు రాష్ట్రభివృద్ధి సంబంధించిన ప్రేటు మొట్టువలన తెలియుచున్నది. మన విద్యాభివృద్ధి కీ నిధి మూలాధారము. మన వృద్ధికి నైతము దేవస్థానము క్రమం ప్రబల సహాయకారి. కావున నీధర్మములను మే ప్రతిష్ఠిస్తున్నామని శ్రద్ధవహించి పరిచేయుట యత్యవసరము. ఈ దేవస్థానపు నిధి గల తెలుగునాట, సామ్య క్రమముగ ననూలగుచున్నది. లేదా, నమూనా: సామ్య నెట్లు వినియోగించుచున్నారో అట్లే నిర్మించుచు దుకాణములనీ యెట్టిదో మొదలగు విషయములను గురించి నైపుణ్యము తెలియుట ముఖ్యము. దేవస్థానాధికారులు గతమునాటి ప్రకటించిన ఖర్చుల ప్రేటు మొట్టువలన 1910 సం॥ లో రు 42441 అయి; 1911 సం॥ రు 48398 అయి; 1912 సం॥ రు 44650 అయి; 1913 సం॥ రు 44908 అయి (నిజమైన మొత్తము రు 48708); 1914 సం॥ రు 45401 (నిజమైన మొత్తము రు 48001) ను వసూలుచున్నట్లు తెలుపుచున్నది. వసూలుచున్న సామ్య క్రమసంవత్సరము హెచ్చుచున్నట్లుగ జూచుచున్నది. కాని ఈ యభివృద్ధి నిజమేనని కాదు. 1910, 11, 12 సంవత్సరములలో మాత్రము యభివృద్ధి కనపడినది సరియే కాని, 1913-14 సంవత్సరములలో ప్రేటు మొట్టుతో మాపించినంత యభివృద్ధి కావచ్చుటలేదు. 1912 సంవత్సరమునకంటె 1913 సంవత్సరములో రు 942 అ తక్కువగాను, 1913 సంవత్సరమునకంటె 1914 సం॥ లో నీతక్కువగాను, 1913 సంవత్సరమునకంటె 1914 సం॥ లో 707 తక్కువగాను వసూలుచున్నది. 1913 సంవత్సరములో గిడ్డంగిని నిర్మించునని దేవస్థానపు ఏనుగుగొలుకులకు నెలకు నుమారు రు 200 ల వరకు అద్దెన హెచ్చించియుండిరి. ఈ అద్దెలను 1913 సంవత్సరపు కడపటి ఆరు నెలలకును 1914 సంవత్సరము పండ్రెండు నెలలకును వచ్చియుండవచ్చును. 1910, 11, 12, సంవత్సరములలో నిట్లు వసూలుకాక పోయియుండెను. కనుక 1913 సంవత్సరములో వసూలుచున్న రు 44908 లలోను నుమారు ఆరు నెలలకు అదనముగ వచ్చిన రు 1200 అ పోగా 1913 సంవత్సరమునకు 48708 మాత్రమే వసూలుచున్నట్లు తెలుపుచున్నది కనుకనే. 1912 సంవత్సరపు ఆదాయముకంటె 1913 సంవత్సరమున రు 942 తక్కువ వచ్చినది. అట్లే 1914 సంవత్సరములో రు ఏనుగుగొలుకులకు మామూలుకంటె రు 2400 ల ధనమువసూలైనది. దీనిని 1914వ సంవత్సరములో మాపించి రు. 45401 లో తీసి వేయగా రు. 48001 అ మిగిలి వెనకటి సంవత్సరమునకంటె తిరిగి 707 రూపాయలకు తక్కువగా వసూలైనట్లు తెలుపుచున్నది. మొదటి మామూల సంవత్సరములలో మొదట సంవత్సరమునకంటె వెనకటి సంవత్సరములో రు. 1000, 1200, ఈ ప్రకారము యెక్కువగా వసూలుగలదు, కడపటి రెండు సంవత్సరములలో మాత్రము రు. 1000, రు 700 లు, తగ్గిపోవుట ముఖ్యము వలన కలిగినదో తెలియదు. ఇంతయు కాదు. మొదటిమామూల సంవత్సరములయందు ప్రతి సంవత్సరమునందు నుమారు రు. 1000 లు ఎక్కువగా వచ్చుటయు కడపటి రెండు సంవత్సరములయందు యెక్కువగా రావలయునని 1913వ సంవత్సరమునందు నుమారు రు. 2000 ల వరకు ఆదాయము తగ్గినట్లును 1914వ సంవత్సరమున నుమారు 3000 ల వరకు తగ్గినట్లును తెలిసినది. ఇప్పటి నెక్కువ వచ్చిన పిన్నుట దేవస్థానమున కిప్పటికి తెలిసినంతవరకు 5/6000 ల వరకు నష్టమయినట్లు కనబడుచున్నది. ఆయనవ్యయప్రతిమొట్టి మొదటి మామూల సంవత్సరములలోను దేవస్థానాధికారులు సామ్య వసూలు చేయుచుటయుండ ప్రధానమైనదియు కడపటి రెండు సంవత్సరములందు వారికి నాల్గవసూలు క్రమము నానాటికి తగ్గినదనియు స్పష్టమవుచున్నది. ఇప్పటి నెక్కువ పనిలోనికి వచ్చినది మొదట ఆదాయ మంతకంతకు తగ్గుచున్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది. సంకలిపందగ్గర లిట్లుండ మీరు పనికివచ్చిన కొద్దిగాలతో రు. 25 లదనముగ కమిటీవారి రెండు కిచ్చిరో తెలియను. మీరికి ముందుండి నెక్కువ మొదటి మామూల సంవత్సరములలో నెంతయో కట్టవది ఆదాయమును వృద్ధి

చేసినను కమిటీవారు వారికి రు. 15 అ ఎక్కువగా ఇచ్చుట కంతయోకాలము పట్టెను ఇప్పటి నెక్కువ శ్రద్ధవహించి సామ్య వసూలుచేయక పోయినను కమిటీవారి గొప్పసారి రు. 25 లదనముగ నిమిటమిగుల సాత్వర్యకరము. ధర్మాదాయమునుండి నెలకు రు. 8 లిచ్చి మీ సాంకేతికములకొక నాకరి మాడ వియోగించెదట. ఇదిగాక మీ ముగ్గురి కొమారులకు విద్యవగాను నెలకు రు 125 అ ఇచ్చుచున్నారని వినికిడి. మీరింత యవకారము పొందుచున్నను అట్లేలకలు సరిగ ననూ చేయక పాతరాకీలు యెంతయోయొన్నను వసూలు చేయవలసినమాటనే మరచి పోయినట్లు కనబడుచున్నది. ఇక సంవత్సరంతయునందు నిల్వయున్న సామ్య విషయమై యెంచినదిమా, 1913 సంవత్సరమున రు 2014 అను 1914 సంవత్సరమున రు 9900 అను నిజమయ్యట్లు ప్రేటు మొట్టు వలన తెలుపుచున్నది. ఈ నిజమ సరియైనదికాదు. 1913 సం॥ రు 11786 అ మిగిలిపోయితి కనుక చెల్లించిరి. 1914 సం॥ రు 4917 అ మాత్రమే చెల్లించిరి గాన మిగిలిన రు 6869 అకు చెల్లించవలసియున్నది. ఇట్లు రు 6/7000 అ వరకు పన్నులు చెల్లించకపోవుటనిజమ సామ్య ను అదనముగ చూపుటతో లేదా పన్ను చెల్లించుటయందు శ్రద్ధవహించుచునో తెలియదు. ఊరక సామ్యను పెట్టెలో నిజమయ్యునో నెలకుకంటె ఇయ్యవలసినవారికి సామ్య చెల్లించుట యే బాగుండునని నెక్కువకి తోచలేదు కాబోలున. వారికి తోచినను లేకపోయినను పన్ను చెల్లించవలయునని కమిటీవారికి ను తోచలేదా? 1914 సంవత్సరమునందు రు 14677 అ ధర్మకర్తకర్త ఆదాయముగ నున్నట్లు ప్రేటు మొట్టువలన స్పష్టమగుచున్నది. ఇంతకుపూర్వము నామగ సంవత్సరములలోను ఆసూ ఆదాయము కనబడుటలేదు. ఈ సంవత్సరముమాత్రమే ఇంత సామ్య ధర్మకర్తకర్త నికను నిలవ యుండినట్లు ప్రాయముటక్రొత్త నెక్కువ ఆవలించిన యభివృద్ధికి నిదర్శనముగ నున్నది. ప్రేటు మొట్టు “నెం 123 రు 4-8-15 లేదని తెక్కలక గురించి కమిటీవారికింపజేయబడిన”దని ప్రాసీయున్నాడు. ప్రేటు మొట్టులో విలించిన తెక్కల దీక్షించు ఆకరువరకు సమాచరబడినవి. ఇంతవరకును రెండు మాసములు వాటి కొన్ని దినములైనను ధర్మకర్త వద్దనుండి బిల్లులు తెప్పించి జమాఖర్చు ప్రాయముటక్రొత్త నెక్కువ యేమి చేయుచున్నది తెలియదు. ఇంతసామ్య ఒకటి రెండు నెలలకు ఆదాయము తీసికొనినట్లుగ జూచుచు. అయినా మాసములలో ఇచ్చి యుండవచ్చును. సరియైన జమా ఖర్చులేకుండ ప్రేటు మొట్టు ప్రకటించుటవలన ప్రయోజనముండదు. ఇంతసామ్య తమవద్ద నుంచుకొని ధర్మకర్త యేమి చేయుచున్నారని పాత లనకొనచున్నాడు. ఇట్టి జీమియులేకుండ ధర్మకర్త ఖర్చుపెట్టిన సామ్యను ఎప్పటికప్పుడు జమాఖర్చు నెల పంపరాదా? ఇంతసామ్యకు జమాఖర్చు పెట్టుకొని కమిటీవారి రెండు ప్రేటు మొట్టును ప్రకటించుటకు సమ్మతించిరో తెలియదు. ఈ సామ్యకు జమాఖర్చుకు తప్పక ప్రకటించుటని నమ్ముచున్నాము. వైశ్యవిద్యాభివృద్ధికి 1914 సం॥ లో రు 6165 అ ధన సహాయముకొంద ఖర్చుచేసినట్లు ప్రాసీరి. వైశ్యవీధివారి విద్యకు రు 2897 అ 1910 సం॥ లోను, రు 4440 అ 1911 లోను, రు 6049 అ 1912 లోను, రు 8488 అ 1913 లోను సహాయము చేసిరి. ఈ విధముగ సంవత్సరము సంవత్సరము రు 2000 లదనముగ సహాయముచేసి యుండ 1914 సం॥ న మాత్రము రు 2000 తక్కువగా అనగా రు 6125 మాత్రము సహాయము చేసి యున్నాడు. ఇదికూడ ప్రస్తుతపు వైశ్యవీధివారి పనిలోనికి వచ్చిన తరువాత జరిగినది. మీరికి ముందు నెక్కువగా నుండిన నామగారు ప్రతి సంవత్సరము వయస్కబావర విద్యకు గాను ఎక్కువ ధనసహాయము చేయించి పుణ్యము కట్టుకొనినాడు. ప్రస్తుతపు నెక్కువగాను వయస్కులైనను మీరికి బలాభిమానమేమోగాని ఒకసారి రు 2000 కిచ్చిందినాడు. సహాయము నవేక్షించువాడు తగ్గుటచే సామ్య తక్కువ చేసినట్లుంచ కూడదు. దూరపుకొండలు నునవను సామెత ప్రకారము దూరదేశములనుండి ఏదోయొకకారము జరుగ గలదను ఆశతో విద్యార్థుల రెండో చెప్పుకుకీ వచ్చి దేవస్థానపు కార్యదర్శిని చూచియు కార్యములేక విముఖులై వెళ్లి పోవుచున్నాడు. సహాయముకై వచ్చు బీదవిద్యార్థులను మీరు సరిగ మామట లేదట. దేశము ను సహసభల యుండెను, ఆర్యవయస్కులతో సహజముగ దేశ దేశములకు విద్యయే ముఖ్యధారమని యేకకంఠముగ చెప్పుచున్నప్పుడు విద్య యందు మీర ఆశ్రద్ధకు చూపుట సమంజసముగ లేదు. మీరు వట్టుపరిచే నిధులై యుండియు, వైశ్యులై యుండియు,

విద్యార్థులయందు నయనాసక్తులగుట తోచనీయదు. మీరు ముగ్గురు కుమారుల విద్యకును ధర్మదాయమునుండి సహాయము చేయుచున్నారట. మీ బీదవాడు కాదు. నెలకు రు 100 పంపును వచ్చుచున్నదని చెప్పుచున్నాడు. ఇదిగాక మీరికి నెలకు రు 125 ల బీదము, ఎ. బీదమును మీరికి నెలకు రు 225 అ మట్టుచున్నది. అట్టి నీతితో మీ పిల్లలకు దేవస్థానాధికారులు రెండుడు సహాయము చేయవలయునో తెలియదు. బీదలు చాలమంది యుండ ధనవంతులకే ధర్మాదాయమునుండి సహాయముచేయట సామ్యము కాదు. మీరు కుమారులలో నొకరికి నీమటపోయి చదువుటకు గాను నెలకు రు 100 లిచ్చుట కంగీకరించిరిని వినుచున్నాము. కమిటీలో నెక్కువ అందు కంగీకరించి మాగ్నంగీకరించక పోవుటవలన ధర్మకర్త తన ప్రత్యేక సత్వము నుపయోగించి ఆచూకాభిప్రాయమిచ్చిన మాగ్నంగీకరిం చేకబడింది దీనికంగీకరించి నాట. వైశ్యబావరను నీమట పంపి విద్యకలపుటకు ప్రాతాహాసగుటకు ధర్మకర్తకు బాగుగనే యున్నది కాని ధనవంతులమాట నులుండ బీద విద్యార్థుల సంగతి విచారించవలెన? రు 100 ఒకరికిచ్చుటకంటె పదిమంది బీదబావరకిచ్చి పది బీదలుంటుంటుంటును సంగక్షించుట ధర్మమని మాగ్గురు కమిటీ మెంబర్లుకును ధర్మకర్తకును తోచకపోయినది. ఇప్పుడేమియు మిగిలిపోయినదిలేదు. ఇప్పుడైనను ఈ రు 100 అను బీదవానికిచ్చి ధర్మపరిపాలనచేయుచున్నది నమ్ముచున్నాము. బీదలైత మనలించిన మాగ్గురు సభ్యులు వందనీయులు. గ్రామ స్వపరిపాలనము. గతసంవత్సరపు జిల్లా బోర్డువైని బంగళాదారణము వారికి తీర్మాన మొనర్చిరి. ఈ తీర్మానమున గ్రామస్వపరిపాలనాభివృద్ధి వివరింపబడి యున్నది. ఇందువివరింపబడిన అంశములెంతయు నాల్గవదాయకములను ప్రోత్సహకరములను అయియున్నవి. యూనియను కమిటీమాలమున గ్రామములకు స్వపరిపాలనమును బ్యాపింకజేయుట స్వపరిపాలనావిధానమున నొకది. ఈవిధానము విషయమున చాలకాలమునుండి దొరతమువారాలోచన సలుపుచుండిరి. వంచాయతులతో పాటు యూనియను కమిటీలను విరివిగా నేర్పాటొనర్చునలసిన దను జిల్లా పరిపాలక సంఘమువారి నూచనము 1915వ సంవత్సరపు దొరతనమువారి స్థానిక స్వపరిపాలనా తీర్మానములకమున గమనింపబడినది. గ్రామ పరిపాలనను సభివృద్ధి పరుచుట నూత్రము లిందు వివరింపబడినది. వంచాయతుల తోపాటు యూనియను కమిటీలగుడ నుడవచ్చునని స్థానిక స్వపరిపాలనా శాసనముంగీకరించుచున్నది. ఈ మార్గమున క్రమముగ జరిగియు, దూర వృద్ధి గల యిట్టియు అభివృద్ధి దొరతనమునాకు పడ యుచున్నాడు. గ్రామకమిటీల నియామకము దొరతనమువారిచర్యయందున్నది. ఇందువిషయమై నూతనశాసనము లొనర్చు నవసరము. గత సంవత్సరమున యూనియను కమిటీల చాలాదికమైనవి. తమ ప్రాముఖ్యముగూడ మీరికి స్పష్టమగుచున్నది. జిల్లాబోర్డువారు వాటికికూడ లేనిపన్నులు విధించునని శాసనములను కమిటీలకు. కమిటీలకుల పూర్వలాభము బడయుగల యచ్చగిగిన స్థానముల యుండ దొరతనమువారిట్టి యూనియను సంఘముల నేర్పాటుకు. ఈ సంవత్సరమున రెండేండు వంచాయతుల లిదవరకె స్థాపించబడి యుండిన స్థానములు తిక్కినవాటికంటె చాల అనుకూలములై యుండి యూనియను కమిటీలకుని లాభముల సధికముగ బడయు గలవుజిల్లాకు ద్యోగులు జిల్లాబోర్డుతో నాలోచించి కమిటీలను శీఘ్రమున బ్యాపింకజేయుట కనవలసినవార్తముల నారయదగును. నియోజక విధానమున ప్రవేశపెట్టి గతిగింకత స్పష్టమైన గ్రామములు పొందియుండలేదు. కాని అర్హతను బడయ యిచ్చించునట్టియు, సాధ్యమైన కనవలయునట్టియు గ్రామముల సాక్షరభావముతో నాది ప్రోత్సహించుటకు దొరతనము వారు సంసిద్ధులు. విజయనగరమునండి మావిశేషము డిల్లు న్యాయమున్నాడు:— ఈ నెల 26 లేదని మాకళాకాలకు సంబంధించిన మోనూకలను పరిధానోపాధ్యాయుడు గా నుండిన పిదప ర్తి నూత్రనారాయణశాస్త్రి గారు జనోదయముచే నాటునెలలు బాధపడి కాలముచేసిరిని ప్రోత్సహించు చింతింపుచున్నాము. మీరికి నయన్ను! 50 సంవత్సరములు. మీరు 29 సంవత్సరములనుండి కళాకాలలో నుద్యోగముచేసి వారి యభివృద్ధికియు మిక్కిలి పాటుబడినవారు. పాతకాల సంఖ్య హెచ్చుటకు మీ శ్రమ యొక ముఖ్య కారణమని చెప్పవచ్చును. మీరు చురగా ముచే కళాకాలకు గొప్పవచ్చును సంభవించినదటకు సంజేచాములేదు.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము.

పౌరసాహాయ్యము కావలయును.

గౌ. పండిత మదనమోహన మాళవ్యగారి

యువస్వామి.

కాశీకుటుంబమునకు హిందూ విశ్వవిద్యాలయ మొకటి స్థాపితముకావచ్చును. కలెక్టరేటును రాబోవు ఫిబ్రవరి 4 వ తేదీన ప్రవేశించి ప్రభుత్వమునకు ప్రయోజనముగా విధింపబడును. దానిని విషయమున అధిక ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. సంస్థానాధిపతులను, సామంతులను యధాశక్తిని చందాల నిచ్చి గారు. ధనసాహాయ్య మింకను వెక్కుడుగ కావలయును. ఈ సాహాయ్యమున కర్థింపుచు, హిందూ విశ్వవిద్యాలయాదర్శములను జేర్చుచు, నిష్ఠాసాయకాలము ఈ పురమందిరి విశ్వవిద్యాలయ హోదానకు సత్తరదిశగా నున్న మైదానముమీద గౌ. పండిత మదనమోహన మాళవ్యగారు బహిష్కరించబడిన మును గావించిరి. గౌ. మాళవ్యగారు ఇదివరకొక మారు జేయి చురజనసభ కధ్యక్షులుగా నుండిరి. మొన్నను బొంబాయిలో జరిగిన హిందూ సహసభక అధ్యక్షులుగా నుండిరి. సామ్రాజ్య కాసునభయం మీద సంయుక్తపక్షంబుల తరపున ప్రతినిధిగ నున్నారు. మీద గొప్పవిద్యాలయము; మహావక్త, జేతబంధ వుడు. మీ యువస్వామియును వినుటకై నిన్ను నగవర్ష మెంటు ఉద్యోగియై యును, పింఛను బుచ్చుకొనిన యుద్యోగి యును, వ్యాయవాదులును, పురప్రముఖులును, సామంతు లగు చెట్టియారులును, విద్యార్థులును అనేకులు వచ్చిరి. వ్యాసు మూర్తి సదాశివశాస్త్రిగారు, వివాసుబహదరు అదివారాయ నియ్యగారు, వివాసుబహదరు రాజరత్న మొదలియరుగారు, వ్యాపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు, మాళివాటి పిల్లగారు, రావుబహదరు రామస్వామి అయ్యగారు, సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు, పి. శేషాద్రి అయ్యగారు, అనిలెసాంటుమ్మగారు, వ్యాసు మూర్తి శేషగిరి అయ్యగారు, కస్తూరి రంగయ్యగారు, అర్. ఎన్. అయ్యగారు, రావుసాహెబు కన్నెకెరెగారు, రావు సాహెబు రామానజుని వెట్టిగారు, ఎన్. క్రీవానయ్యగారు, జి. ఎ. నరేష్మయ్యగారు, వివాసుబహదరు ఎల్. ఎ. గో వింద రాఘవయ్యగారు, అబ్దుల్ సుబ్బాన్ సాహెబుగారు, గౌ. శివస్వామి అయ్యగారు మున్నగు మహనీయులు సభ నుండిరి. విశ్వవిద్యాలయ సోపానముల వాధాము చేసి జేసిన నొక చిన్న ప్లాటుభారము కలదు. దానిమీద కొందఱు మహనీయు లుచితానవాసీలై కూర్చుండిరి. ఈ మందము చుట్టునునుటికిన్ని కుర్చీలు జేయబడెను. మీయందు నుటికింద ఱు కూర్చుండిరి. వెనకనున్న వేనవేల మందియు నిలుచుని యుంటుండెరి. ఆంధ్రమునందు అట్టి యొక్కద మొదలు. పిమ్మట క్రిందకుర్చీలనుతీసి జేసి యందఱును వట్టి నేలమీదనే కూర్చుండిరి. ఉన్న కుర్చీలనుతీసివేయుట, నిలుచున్న వారు కూర్చుంటుట మొదలగు సంబంధిత ను పండిత మాళవ్యగారు సభకు విశ్వసించి. బాబోహద వారిమహదలు రాధాకాంత మాళవ్యగారు విశ్వసించి. గౌ. శివస్వామి అయ్యగారు సభాధిపత్యమును వహించి, పండిత మాళవ్యగారి సభాధిపతి తెలియజేసి విరమించిరి. గౌ. మాళవ్యగారు లేచి, బల్లపై వెక్కిరి అల్లరిచేయువారిని నూరార్చి, యందఱును నుటికిరిని కూర్చుండజేసిరి. ఈగడవిద యెంతమాత్రము సమంచితముకాద నియు, ఇంతకంటె ద్విగళింపింపసాగినట్లుగా నున్నది. ఇంతకంటె వారు ఆంగ్లేయులై నచో వెక్కుడు సమయము వికలుగాను, విశ్వ బ్రహ్మగాను పడచుకొనియుండిరినియు, అయినను ఇప్పటియల్లరి కలన చెన్న బల్లపు పేరు చెడకుండునుగానియును చూడలింది. తామిచటకువచ్చిన యాదేశమునానుటించి ప్రవేశించుచు, తమమాటలను వినుటకు సంతమంది సభ్యులువచ్చి తమను ఆర గించినందునకు తమకృతజ్ఞులు వెల్లడిజేసిరి. పిమ్మట హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునుజుటిచి యిట్లు ముచ్చటించిరి:-

చిరకాలపు కోరిక

హిందూవిశ్వవిద్యాలయోద్యమము కేవలము సామాన్యముగా నడచిన 10-12 సం॥ల నుండి ఈయద్యమము మహాప్రముఖుల మనంబుల నొత్తికేరేయమగును. సామ్రామ విద్యాలయముకొకటి స్థాపించవలయునని క్రీస్తునైన జమ్మిట్టి తారాగారు మొట్ట మొదట తలపెట్టిరి. అప్పటినుండియు ఆయనవరము తీరకనే యుండెను. కానియంతకంతకు ప్రయత్నముగా ప్రజాసానుభూతిని గడించెను. తుదకు గవర్న మెంటువారి సానుభూతినికూడ సంపాదించగల్గెను. గతించిన మూడువారాగవర్నములలోను

ఈవిషయమై అధిక ప్రయత్నములుసాగెను. ఇప్పటికాయు ద్యమము ప్రత్యక్షమగుచును చాల్చుచున్నది; తాల్చినదనియె చెప్పవచ్చును. 1911 సం॥ డిసెంబరు నెలలో అప్పటి విద్యకా ఖా నభ్యుదయ సభ మాతృకృష్ట బట్టగుగారి కీర్తిపతమున కొక విజ్ఞాపనమును దర్శించుచు కొందఱు మహనీయులు ఢిల్లీకి వెళ్లిరి; అదిమొదలు మొన్నటిడిసెంబరులోగా జరిగిన ప్రయ త్నములును, చేపూరిన ఫలంబులును అత్యద్భుతములు. విశ్వ విద్యాలయము మధ్యర మైనది. ఇదివరకునుండి విశ్వవిద్యాల యములనెలాక యిదిసామ్రామ విశ్వవిద్యాలయమై యుండున విద్యాబోధయ, విద్యాదరిశినయ ప్రయత్నించి జరుగును. కేవలపరిశ నాప్రయత్నములకు ప్రస్తుతవిశ్వవిద్యాలయములు నిమగ్నయోజనంబులు. సామ్రాజ్యజేతములందుండి విశ్వవిద్యాల యములను, మనజేతమునందుండి విశ్వవిద్యాలయములను సరిపోల్చి చూచితిమేని, అమెరికాలో విద్యాబోధచేయుటకు నెంతమంది యు సాధ్యములు న్నారో, మన జేత ముం దంతమంది విద్యార్థు లున్నారేమో కాని యంతకంటె వెక్కుడుమంది యున్నట్లు లోచనము. అచ్చట చతురచేష్ట వారెంతమంది యున్నారో ప్రస్తుతమందు మనజేతమందు చదువుకొనుచు రంతమంది యున్నారని సంతమాత్రమున మన దేతమం దింకను నెన్ని విశ్వవిద్యాలయములు స్థాపితములు కావలయునో వ్యక్తమగుచున్నది. మూల విశ్వవిద్యాలయ ము లోబాటు ఇప్పటి విశ్వవిద్యాలయములకూడ మూలన మై మూలనపద్ధతుల నవలంబింపవలయును. ఇందున కొక సంకలి తారాగమగుచున్నది. ప్రస్తుతమందు మన కళా కాలలో ప్రవృత్తితాత్పర్యమును చెప్పుచున్నాము. మన విద్యా ర్థులును వానిని పరిష్కారమై క్రొత్తాభివృద్ధి జరుపుచున్నాము. క్రొత్తములను జదివి, పరీక్షల నిమిత్తమున్నాము; జయసిద్ధులగు చున్నాము. అయినప్పటి వా రేమిచేయుచున్నారో వారి క్రొత్తజ్ఞాన మేమిచేయుచున్నది. ఏ అక్కంటెంటు జన రుజుకనుకొనో, ఎకలెక్టరు కచ్చేరీకొనో, లేక మరేదీయు కనుపడకపోయిన. ఏ జిల్లాకోర్టుగ్గిడరు పనిచేయుటకో యాప యోగమున్నది. ఇట్టి విజ్ఞానములను లాభమేమి? ఇట్టి జ్ఞానబోధనలనే జేక మెట్లు అభివృద్ధి చెందగలరు? క్రొత్తజ్ఞాన మునింతకంటె వెక్కుడుగ అనుభవప్రాయభ్యుముగను, జాత్యో కయోగముగను అపొందివలయును. ఇప్పుడు స్థాపితముకావచ్చు హిందూ విశ్వవిద్యాలయము ఈ కోరికలను దీర్చగలదు. ఇంతియే కాదు; మన హిందూ విశ్వవిద్యాలయములను తీరుకట్టికొనుట మతిమొకటికలదు. అయ్యది మతవిద్యాబోధ. మతవిద్యలను మానవునివదలి సం స్కారమందుచున్నది; సోకిలమలదుచున్నది. మనగవర్న మెంటువారింతవరకును మతవిద్యా బోధవిషయమై యొక్కస త్రిని కలగజేసికొనలేదు. వారు లౌకికవిద్యావ్యాపనమునే తల పెట్టిరికావున, మతవిద్యాబోధమునకు సంపూర్ణముగ బయలు దేరవలయును. మనసోదముల కొట్టకొని ధనమును దానము లనియు, బహుమానములనియు వెచ్చించుచున్నాము. దీనిలో కొంతగాకపోయిన కొంతనైనను విద్యావ్యాపకార్థమువెచ్చించినచో నెంతయేనియు బాకుండును. మనహిందూవిశ్వవిద్యాలయముపంపు సానుభూతినిహించి మనసోదముల సాహాయ్యము చేయవలయును.

ప్రస్తుత స్థితి.

ఇప్పటిమట్టుకు మనవిశ్వవిద్యాలయమునకు కొక వికలముగ నికేతనములభించింది. గంగానదియొద్దను రెండుమయ్యలపాద పున 1 మైలు వెదలును గలదు. 90 లక్షలరూపాయల సొమ్ము చందాజేయబడినది. అందులో 60 లక్షలు వసూలయ్యుచున్నది. రాబోవు ఫిబ్రవరి 4 తేదీన ప్రవేశించి ప్రభుత్వము వువాది స్థాపనము కొనర్చెదరు. తమవూర్తమునకు సంస్థానాధిపతు లును సామంతులును విచ్చేయుటకు అనుమతించిరి. రాష్ట్రీయప్రభుత్వాధికారికూడ విచ్చేయనియ్యకొనిరి. ఇంతటి యాదంబరముగా బయలుదేరు విశ్వవిద్యాలయము సార్థకము కావలయును. సార్థకమగుటకు దేబ్బుకావలయును. 50 లక్షల రూప్యములలో కొక విశ్వవిద్యాలయము స్థాపితము కానేరదు. ఉత్తమ విద్యకు ఉత్తమ పద్ధతులమీద ఉత్తములచే నాపొ దింపబడవలయునని, ప్రస్తుతమును ధనసాహాయ్య ముండవల యును. 50 లక్షల రూపాయలు మన సాంకర్మిక వ్యయమున కే సరిపోదు. దానిలో సద్వివేకార్థము యానత్తును నెట్లు కొన సాగగలరు? ఈ యద్యమము సంపూర్ణ ఫలంబు నీయవల యుననినో, 4 కోట్ల ధనము కావలయును. అందటి సాహాయ్య మువలనను రాబోవు సంవత్సరములోగా 1 1/2 కోట్ల ధనము సం పాదించగలమని ధైర్యముకలదు. మిగిలిన ధనము ప్రయత్నము గా రాగలదు. దీని విషయమై భారతీయు లందఱును మాత్ర

ము పూరిక వహించవలయును. ఎచ్చటిదో కాశీగాని కాలేజీ మాట మన కెందుకని యుపేక్ష జేయరాదు. ఇది యొక్క కా శీవిద్యార్థుల యుపయోగాగ్ర మైయే యుద్దేశింపలేదు. ఈ హిందూ విశ్వవిద్యాలయముయొక్క

అవకాశము

భారతవర్షమున కంతకును గూడ సమానముగా గల్గు చున్నది. ఇంట వనతి గృహములు నిర్మించవలయును. జేతముయొక్క నలుమూలలనుండి వచ్చే డివిద్యార్థుల కందఱును న. స. తు. లు. ఏ. గృ. ప. బ. దు. ను. వీని కన్నిటికీని ధనము కావలయును. అందటియు ప గా ర్థమానందేశ్వరీంబడిన యాయుద్యమమునకు నందఱును సాహాయ్యము చేయవలయును. ఈవిశ్వవిద్యాలయమునకు సత్త వోటులందలి కళాకాలముల స్వాధీను చేసికొను ధివారములేదు. కళాకాలము స్వాధీనముచేసికొన సద్ధికారములేకపోయినను, ఇతరస్థలములందలి హిందూశాస్త్రము, శైవందేవశాస్త్రములస్వాధీ నముచేసికొను సద్ధికారముకలదు. ఇదివరకు ధనసాహాయ్యము చేసిన కొందఱు సంస్థానాధిపతులు తమ సంస్థానపు విద్యార్థులకు వసతిని నొసగువలయునను మరతున జేసికొనిరి. దీనియర్థ మేమి? మనవిశ్వవిద్యాలయము సర్వవశాకర్త కముగానుండున నియు, అందువలనవారులను విభేదములేక యందఱును విద్యను బడయవచ్చుననియు వ్యక్తమగుచున్నది. మేరకకు మాత్రము హిందూ విశ్వవిద్యాలయమైనను, ఇందు హింద జీవముకూడ, మనల్యానులైనను, క్రైస్తవులైనను, పారిసీకులైన, మతక రైనను కూడచేరవచ్చును. మతవిభేదములేకపోవుటయే కాదు; బాల్యము బాలికలును కూడ చేరవచ్చును. ఈవిషయమున అత్యంతోపము క్రమముల సౌకర్యములవిర్పాటుచేయవలయును. ఈవిశ్వవిద్యాలయములనిషయమున నేగాక యాసాధ్యాయుల విషయమునకూడ నవలంబింపవలయును. పానీతిలైనను, క్రైస్తవులైనను, హిందువులైనను నందఱునాని, మనకు కావలసినసమ దుడెచ్చట దొంకిననుసరియే, వారినికొనికొనియుగా దీని కొందుము. కావునకాసాధ్యాయులవిషయముగూని విద్యార్థుల విషయముగూని యీ విశ్వవిద్యాలయము ఒక్కస్థలమునకు గాని, యొక్క రాష్ట్రమునకుగాని నిర్ణయించబడలేదు. సకల రాష్ట్రీయలకును నిండ అభిమానముండవలయును. అందఱును సమానబాధ్యులై సాహాయ్యముజేయవలయును.

విశ్వవిద్యాలయోధికావళి

ఇతర విశ్వవిద్యాలయములలోకంటె నిండు అధికార ప్రాబల్యము తక్కువ. మనవిశ్వవిద్యాలయ సభలందు, అన గా మనసే నేటులందు అధికారప్రాబల్య మెట్టివనక దాయకమై నచో మనకెల్లరకును విదితమే. ఈ హిందూవిశ్వవిద్యాలయము నందట్టిఅధికార ప్రాబల్యముండబోదు. ఎక్కడెక్కడోవచ్చు చిట్కు సమయములందుమాత్రము ప్రైసాయికి ప్రత్యేకస్వామ్య ముండునే కాని యితరవిషయములన్నియు విద్యాలయసంఘము వారికేలోపడియుండును. ఇన్నియు, ప్రాధాన్యములనున్నవి. అధికారస్థాపనములన్నియు నియోజితములై యున్నవి. కావున ఈవిశ్వవిద్యాలయము నుభ్యముగా ప్రజాస్వామ్యమై, అధికార ప్రమేయమైయుండును. ఇకమందు ఈవిశ్వవిద్యాలయము వారు ఏ నై న్నియో ప్రయత్నములను తలపెట్టి యు న్నారు. వానినన్నిటిని నింతలో వెల్లెలుపుటకు విలులేదు. కాని వానియందు అభిలభ్యత భారతీయోగ ములైనవి అనేకములు కలవు. ఒక్కదానిని మాత్రము చెప్పుచున్నాను. వి. సి. ఎన్. పరీక్షకు ని ప్రభుత్వ న వారలు మైళ్లకొలది సమద్రప్రయాణమునజేసి, విదేశమునకుపోయి, యచట రెండుమూడు వత్సరములు గడవవలసియున్నది. ఇక ముండు వి. సి. ఎన్. సోటిపరీక్షకువలయు క్రొత్తవిషయము లను తగిన సమర్థులచే నిచటనే చెప్పించి, విద్యార్థులను పరీక్ష లకు మాత్రము పంపవలయునని ప్రయత్నములు సాగుచున్నవి. ఇయ్యది యెల్లరకు నుపయోగకరముగానుండును. చెన్నైలో రాజధానివారు, బొంబాయిరాజధానివారు, మైసూరువారు, తిరువాన్కూరువారు అందఱును ఈ విశ్వవిద్యాలయమునకు వచ్చి విద్యగరమ నక కాశములున్నది.

అనిలెసాంటుమ్మగారు.

పిమ్మట అనిలెసాంటు దొరసానిగారతది నవాబ మ్మయనభుగోల్లతో హిందూవిశ్వవిద్యాలయోద్యమము నుగ్గ డించి, యచట బోధితముకావచ్చు విద్యావిధానము జేకరక్తిని, రాజభక్తిని, విద్యాభక్తిని నాపాదించగలదని నచ్చు జెప్పి, యట్టి విశ్వవిద్యాలయము తెన్నియేనియు కావల సినవచ్చినను, ప్రస్తుతమున ఈ ఘన ప్రయత్నము సఫలీకృతము జేయుట యెల్లరకును విద్యుక్తమనియు చెప్పిరయింది.

విరాళములు.

పిమ్మట జి. ఎ. నరేశ్వరగారు లేచి యీ క్రింది విరాళములను ప్రకటించిరి.	
గౌ. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు	రూ. 10,00
జక అభిమాని	10,000
సి. రామానుజమూర్తియ్యారు, రావుసాహెబు	
సి. కన్నాంకెట్టియ్యారు కలసి	10,000
కె. బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యారు (కే. కృష్ణస్వామి అయ్యారుగారి కుమారుడు)	10,000
పి. ఆర్. రామయ్య (కే. నందరయ్యగారి తండ్రి)	5,000
గౌ. న్యాయమూర్తి కే. శ్రీనివాసయ్యంగారు	5,000
గౌ. న్యాయమూర్తి శేషగిరియ్యారు	2,000
గౌ. న్యాయమూర్తి సదాశివయ్యారు	2,000
గౌ. సర్. జి. ఎస్. శివస్వామియ్యారు	1,000
మరిగోదానుగారు	1,000
దివాను బహదరు ఎల్. ఎ. గోవిందరావుయ్యారు	1,000
ఎస్. నువ్వాగారు పంతులుగారు	1,000
రావుసాహెబు ఎస్. ఆర్. ఎమ్. ఎమ్. ఎ. ఆస్వా	
మరిగోదానుగారు	1,000
జి. ఎ. జి. క. లక్ష్మణకెట్టియ్యారు	1,000
ఎస్. ఆర్. ఎమ్. ఎమ్. సి. జి. మల్లయ్యకెట్టియ్యారు	1,000
డాక్టరు సర్. ను బహ్మణ్యయ్యారు	500
ఎస్. కస్తూరింగయ్యంగారు	500
జి. ఎస్. నరేశ్వరగారు	500
ఎ. కృష్ణస్వామియ్యారు	500
జక పాతడు	500

మొత్తము 68500

సర్ శివస్వామి అయ్యంగారి 1000 రూపాయ విరాళమును జమగూడే సభాపదులనుండి వసూలయ్యబడినది. ఇది వందల ముప్పాది రూపాయలకు సమానమైనది. సభాపదులు విడివిడిగా విరాళములు పంపించినవి. సభాపదులు విడివిడిగా విరాళములు పంపించినవి. సభాపదులు విడివిడిగా విరాళములు పంపించినవి.

కార్యసంఘము.

విశ్వవిద్యాలయోద్దేశములయొక్క అభిమానము కలిగి పనిచేయుట కీంద్రీయము కార్యసంఘముగా నేర్పడవలయునని దివానుబహదరు గోవిందరావుయ్యంగారు రూపొందించి, దివానుబహదరు ఆదివారాయయ్యగారు రూపొందించిరి. ఎస్. నువ్వాగారు: అధ్యక్షులు; ఎస్. కస్తూరింగయ్యంగారు: జి. ఎ. నరేశ్వరగారు: కార్యదర్శి, రావుసాహెబు కన్నాంకెట్టియ్యారు, వి. కె. బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యారు: కోశాధికారులు.

సభాపదులకు సమన్లు పంపింపి సి. జి. రామస్వామి అయ్యంగారు సభను ముగించి.

నూ. మాళవ్యగారి యువన్యాసము

(స్వకీయ విశేషము)

నిన్న సాయంకాలము 8-30 గంటలకు విశ్వవిద్యాలయ మందిరమున మానసియులగు వందల ముప్పాది ముగ్ధులు గారు హిందూవిశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి యువన్యాసమును వివరించుచుండిరి. స్థలము దొరకట యర్హత మగునని నేను 4 గంటలకే పురమందిరమునకేగితిని. పురమందిరమునకు వెనుక భాగమున చీటిలకు చేర్చి వేదికయనుర్పబడినది. వేదికపై 20, 30 టర్ఫీలు వేయబడినవి. క్రింద నుంచు 100 టర్ఫీలు వేయబడినవి. వేదికకును టర్ఫీలకును మధ్య 200 మంది కూర్చుండుటకు చాలినంతభాగీస్థలము కలదునని 8-30 గంటలకే ప్రేక్షకులు అగ్రంధమయిన టర్ఫీల నన్నిటిని ఆక్రమించిరి. విద్యార్థులు తండ్రిపక్షపాదులగు వచ్చుచుండిరి. కొందరును మున్నగు భాగీస్థలమున ప్రవేశించిరి కొందరు వేదికమీద నలువంకలను టర్ఫీలను బ్రసి భాగీచేసికొని కూర్చుండిరి. పల్లెకావలెఖటలకు వేయబడిన టర్ఫీలను వారికొరకు వేయబడినందులలోను ఒకబల్లను గూడ తీసివేసి కొంతరచట నిలువబడిరి. మరికొందరును క్రింద టర్ఫీలకు వెనుకప్రక్కను కూర్చుండిరి. మరి కొందరు పురమందిరము క్రిందవారాలలోను మేడమీద పంచపాళలోను నిలువబడిరి. ఇట్లు 4-30 గంటలగుండు కాలవరకు మంత్రము వేలకొలది ప్రేక్షకులతో నిండిపోయినది. పిమ్మట మాములు రావడము కి. కొంత ప్రముఖులు

మానసియులగు శ్రీనివాసకాశ్రమిగారు మాన్యు గు వారి సందడిని బహుళకంగా వేరుకనుగొని గుంపులోనే చేరి నిలిచియుండిరి. కక్కినవారు వేదికపై వేయబడిన ఆసనములపై గూర్చుండిరి. అల్లరిజరుగకుండ చూచుటకు గాబోలు కొందరు సార్వభౌములు కొందరు ఇనస్పెక్టరులు ఇతరు పోలీసు యువ్వులును పూర్వమును నలుప్రక్కలను తిరుగుచుండిరి. ఇంతలో వేదికకును క్రింది టర్ఫీలకును మధ్యనున్న వారిని కూర్చుండవలెనని వేదిక టర్ఫీలవారు కేకలు వేయసాగిరి. వారు కూర్చుండలేరని టర్ఫీలమీద నున్న వారు వారివేదిక నిలిచినవారును కాగితములను చింపి వలసి నిలిచియున్నవారిపై విసుగుపడిరి; కేకలు వేయచుండిరి. ప్రముఖులొక్కొక్కరే వేదికవైకి వచ్చుచుండుటను సభ్యుల కరతాళ ధ్వజము నూచించుచుండిరి. అవిచింతింపుగా రంగవడగ నేకరతాళధ్వజము ప్రబలమైనది. శివస్వామియ్యంగారు విచ్చేసిరి. సరిగా రక్తంబు అగుసరికి మాళవ్యగారును వచ్చిరి. మాళవ్యగారును సేకరతాళధ్వజము వివరితముగ చెప్పినది. వారు వేదికవైకి వచ్చిరి నే సభ్యులలో కలవరము కలిగినది వెనుకనున్న వారందరను తమకు ముందు టర్ఫీలమీద కూర్చున్న వారినందరిని క్రిందకు త్రోసి ఆ టర్ఫీలను వెనుకకు విసిరివేయ సాగిరి. ఆ టర్ఫీలు ఒకరి చేతినుండి మరియొక రందుకొని వెనుక బడవేయచుండిరి. కొందరు టర్ఫీలమీదనుండి లేవవలసివచ్చెను. ఘర్షణ జరిగినది ఒత్తిడి కలిగినది. ఈ మాల్వ్యగారు సేకరతాళధ్వజము కలకును వ్యాపించినది. శివస్వామియ్యంగారు ధ్వజము వహించిరి. ప్రారంభోపల్యాసమున కాయము గడంగినను కలవరము తగ్గలేదు. మాళవ్యగారు లేచి మారు వెనుకవారికి చూచుటగానున్నారు. కూర్చుండుడని హెచ్చరించినమీద ఎవరినైనను వారు టర్ఫీలనుండి లేచిరి. ఎవరు ప్రక్కనున్న వారి టర్ఫీలమీదకి తీసివేయబడినది టర్ఫీలకును వారివంతు గూడ వచ్చినది గాని వారు మనము లేవకద్దు మనము లేవకద్దని వారిలో వారు చెప్పకొనసాగిరి. అంతలో మాల్వ్యగారు తొందరగలిగింపకుడ. చెన్నపురి దుర్గమును సేవకు శాంతియు గనపడవదు. ఇంతకలవరము లేకుండనే మారు సభ్యులందరినీ విద్యార్థులను నుండలింపిరి. ఎటులైన కలవరము త్వరలో మాన్యురలెని విద్యార్థులు గాఢముగ కోమలమార్గములలో సంతోషమేమియునులేదు. రాకరాక మహాపర్యాయం చెన్నపురికి వచ్చిన సాత్వికమూర్తీయ దేశభక్తులను నిగర్హమాదామణి యువగు మాలవ్యాగారి నోట వేదమున మృత యువకులగు వాగ్దారల నన్నిటిని గ్రోలవలెనను వారు తమయే ఇట్టికలవరమునకు మూలకారణమనట నిశ్చయము. సభను ఏర్పరచినవారు ఏర్పాటులను కరిగి చేయకుండుటకును నిలుల కలవరము కలిగినదని కొందరు విద్యార్థులు సభలో చేసి విభావనము వ్యాపించుచు నున్నది. మన వారు స్వాధ్యక్షత్వము లేకుండ సర్వరాజ్యము రావలెనని కోరెదరు ముఖ్యవిషయములలో నైన స్వసౌఖ్యమునకు స్పృహగలవైన వాడురాగూడదు. ఎవరి వారు శ్రమపడవలె; తాము చక్కగచూసి టర్ఫీలమీద కూర్చుండవలె వెనుకనున్న వారికీ గూడ తమవలెనే ఆనాయకాగ్రణిగన్న లారచూచుటకును ఆయన వాక్యరత్నములను వినులార వినుటకును తమ మాటల ముందున విరేల తలంపకో నే నూహించవలెనని వారు. ఇంతమాత్రముతాగ మైన చేయబాని వారు మహాభారము నెట్లు వహించ సత్తులగుదుకో యూహ్యము. మీరు తలెత్తుచు వారుగా; కాగితము; విద్యార్థులు. ఇట్టివందల మున్ను పత్రిక నేరమునంతయు విద్యార్థుల తలమైననే వేయవలెనని వ్యాపించుచున్నది నేను తలంపచున్నాను. ఒక ప్రముఖులు వేయ యూహయలు మాత్రమే యుచ్చేసిన ప్రతిపక్షమైన పును సభ్యుల వహించినది నిశ్చయమే. వీరిలో విద్యార్థులు నితరులనుగూడ గలరు. ఇతరులు నెమ్మదిగను విద్యార్థులు బిగ్గరగు ఆక్షేపించిరి ఇది సాజ్యము గాదట నిశ్చయమే మొత్తము మీద విద్యార్థులకు సహజముగ సహనము తక్కుగ నుండునట. సత్యమునకు దూరము గాదు. వారు సభలలో తమకు యిచ్చినవిషయములను సభ్యులనువారి సేకరతాళి చేయబడుట సామాన్యముగ జరుగుచున్న విషయమే. అందులకు వారి మందలించుట యవసరమునైతి నెట్లు చేయ దగును గాని నిన్నటి సభనుగూర్చి మాత్రము పార్లమెంటుకు తిరిగి ఏర్పాటులను చేసేయన్నను టర్ఫీలమీద వారు వెనుకనున్న వారి సౌకర్యము నిండు గమనించిన సాయములో నేరలైన కొంత ముందువచ్చి సద్దుబాటుచేసినను ఈ కలవరమునకును మాళవ్యగారునుండలింపుటకు మైయుపత్రిక విధానమును నిరూపించుటకును అవకాశము కలుగకుండునని నేను తలంచుచున్నాను.

కుర్చీల యుద్ధము.

ఆయాల్సె
నిన్న సాయంకాలము వందల ముప్పాది ముగ్ధులు గారు హిందూ విశ్వవిద్యాలయమును గురించి యువన్యాసించిన సభకునే బోయియుండిరి. సభ సాయంకాలము 8 1/2 గంటలకు జరుగుచు ప్రకటించబడి యుండెను. స్థలము వి. పి. హా. చాల మంది - మా ఖ్యముగా విద్యార్థులు - రక్తంబు 4 గంటలకే గాపారంభించిరి. 4 1/2 గంటలకు అట్టివారిలు వారు గుండుండిరి. అందును కట్టు గామిగుండుంటుంటి ప్రేక్షకులు వచ్చియుండటచేత మాముల వెనుకనున్న మైదానములో సభను జరుప నిశ్చయించుకొనిరి. చెన్నపురిలో పెద్దవారికి వేదిక పయిన పీఠము లున్నవి. కక్కినవారందరను హాలు మొదటి అంతస్తులోను గవాక్షములమీదను, గోడల నాను కొనియు, మైదానములోను, గుంపులు గుంపులుగా నిలుచియుండిరి జనము సుమారు నాలుగయిదు వేలకు తక్కువ గానుండెను. చెన్నపురిలో తిరిగివచ్చి నేర్పబడిన పెద్దమనుష్యులు లేకుండుటచేత మరికొందరు సేవలను. ప్రోవుడు ఎక్కువయ్యుటచేత వేదికకు సామీప్యముననున్న కుర్చీలు వందల కొలదిని వెనుకకు విసిరివేయబడినవి. కొంతమందికి కొద్దిపాటి గాయములు కలిగియుండవచ్చును; గాని విరిగినకుర్చీల సామ్యము సభా చిరస్థానములు అయ్యుకొనవలసిన దుర్దృష్టము పట్టింది. వందల ముప్పాది ముగ్ధులను వచ్చునట్టికి ఆ సమావేశములో జరుగుచున్న కోలాహల మింతింత కాదు. స్థలముకొరకయి గుద్దులారుకొనువారు; నేలమీద కూర్చుండువారు; వెనుకనుండి మూకతోనుకొనిరాగా కూర్చున్నవారు లేచి తిరిగి నుండుటతోకొనిపోవువారు. ఇట్లు వెనుకకు ముందుకు తోనుకొనుటలో రణగొడవలతో అసమీచితమయ్యెను. సభావేదిక పయిన ముఖముగా నాశీలయియున్న వామముచేతులను రూపొందించు మారుచుండవలసినదని వారి కంఠమునొప్పి పుట్టునంత వరకును ఆటించిరి. కాని వారి అజ్ఞులు ఎట్లు పాతించినవద గలవో అల్పజ్ఞుడనగు వాడు తెలియకున్నది అందరికిని వివరములనియుండెను గాని అల్లరిచేయవలయుననికొకమాత్రపుడైనను ఆజలకొలది జనలలో వచ్చియుండలేదు. అట్టివారు కనిపెట్టి వేదికపై నున్న వారయదారులను వానాదిక్కులకు పోయివారునుండ లేనిచో వారు గానుండెడిరి. అట్లు చేసినవారు కాదు. 1910లో ఆలహాబాదులో జరిగిన కాంగ్రెసు సభలో ఇట్లు గోలపట్టుగా మధోల్కను మొదలగు వారు భవనములో నాలుగు మూలలకును వెళ్ళి సభాపదుల వాశీలల చేసిరి. అట్లు చేయక గొంతు పగులునట్లు ఆటచటలను లాభ మేమి? మాల్వ్య గారు ఇంతకంటె పది రెట్లు ప్రజలు వచ్చినచి ఇంగ్లీషు వారు సెమ్మడిగా సభలు చేసెదరనియు, ఈ యల్లరి మనకు సిగ్గుకు కలుగజేయుననియు తెప్పించియున్నాముగా క్రివారి నీడక్షుల నడగగోరెదను. ఇంగ్లీషువారి సభలు హాలులలోనా, ఆకాశము క్రిందనా, టెక్నెట్లు కొరకవారా, ఊరకవచ్చినవారా, వచ్చినవారందరికి స్థలములు హింపించువారుయారా, ఉండరా, ఎప్పుడయినను పూర్వార్థులకు క్రివారి గంగంబులో సభలనుకాచి వచ్చిరా లేక పట్టికలలో జనపుటలుబట్టియే తమయితభవమునుపొందించిరా? ఇంగ్లీషు సభలలో సయితము విడికిటి పోట్లు పోడుకుకొను చుండెదరని చచ్చు ముండుముగదా! వారు ఒక్కొక్కప్పుడు కోడిపుడ్డ డిప్పలను బురకను రాళ్లను వచ్చిన ఎలుకలను రువ్వెద రట. ఈలలు తెగలేన సభలనుండవలెననియరట. ఇది నిజమో కాదో క్రివారు చెప్పెదరగాక! ఈసభను నడిపించువారికి జనలగు సరిగా కూర్చుండలేట్లుచేత గాక నోవుటయే మాదావుతే కారణమయినది. గొప్పవారుక క్షమామలులగు పండితులవారి వాగ్దారా మృతియును గొంతులపహాతియే వచ్చినవారిని (ముఖ్యముగా విద్యార్థులకు) ఈవిధముగా వారనుట సహజముగా జేమోనని తలంచుచున్నాను.

కో. పు.

బీభత్సగారికి విందు:—లండనులోని నేపలలు ఇండియను ఆసోసియేషనుకు కార్యదర్శియగు బీభత్సగారికి వాగ్దారవిషయపుగారిభార్య చాట్టనుగారు బీభత్సగారి మందిరమున ఈ నెల 15 లేదా సాయంకాలమున సహహామొదలగిరి. చాలమంది వాక్కులయిన భాగీయులుగొచ్చిరి అంగ్లదేశమున నివసించువారు చేయుచున్న కనీస గురించినవి ఇంకరకామే చూచిన కాఖానంఘములపని గురించినవి ఆమె వివరించెను. కలకత్తా బొంబాయి కాఖలలో చాలమంది స్త్రీలు సభ్యులుగా నున్నారు. ఆసంఘములు చేసినపని వామొనరించిరి.

విషయముక్తమణిక.

కన్యకా పరమేశ్వరీ దేవస్థానము	8
హిందూ విశ్వవిద్యాలయము	4-5
ప్రభావవ్యాసము	
హిందూ విశ్వవిద్యాలయము	6
తియ్యప్పాదికారము	7
బిగోరా మహానాగము	
విశేషతంత్రము	8-9
అయ్యలైద ప్రదర్శనము	10
ఇంగ్లీషు తండ్రివారము	11-12-13
వివిధ విషయములు	14

ఆంధ్రపత్రిక

1916-వ సం. జనవరి నెల 6-వ తేది

గురువారము

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము.

రాజాపు ఫిరవరి మాసము నాల్గవ తేదిన హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు శంఖస్థాపన చేయుటకు మనగవర్షులు జనరలుగారు అంగీకరించి నారు. గవర్నరులుమున్నగువారు కాశీక్షేత్రమునకు నా మహోత్సవమును చూచుటకై పోవనున్నారు. విశ్వవిద్యాలయము నిమిత్తము గంగాతీరమున రెండుమైళ్ల భూమి సంపాదించబడి యున్నది. రానుండు మహోత్సవమునకై సకల సన్నాహములు చేయబడుచున్నవి. ఒకవైపున శంఖస్థాపనమునకు ప్రయత్నములు జరుగుచుండ మరియొక వైపున విశ్వవిద్యాలయమునకు ద్రవ్యమును సమకూర్చుటకు గాను మదనమోహన మాళవ్యాగారు షర్యుటన మొదలుపెట్టినారు. వారిప్పు డీశగరమున నుండుట మాచమనకు తెలింగియే యుండగలరు. నిన్నటిదినము బాపుశ్రవణమునకు నెనుకప్రక్కన మహాసభ మొనర్చి హిందూవిశ్వవిద్యాలయపు సంగతి సందర్భములను వివరించిరి. సభకు చేరినవారి యుత్సాహము అసంతోషముగా నుండెడిది. దానినినించి మరియొక చోట పూర్ణవృత్తాంతము ప్రకటించి యున్నాము. ఇప్పట్లైన విశేషవర్ష యవసరముకాదు. ఆయిన మదన మోహన మాళవ్యాగారు విద్యార్థులను మండలించి మద్రాసు శారవము కాపాడు డని ప్రశంసించు సంతటికై సభవించుటకు వగచుచున్నాము. మావిశేషకుడు వ్రాసిన వృత్తాంతమును బట్టిమాడగా ఏర్పాటులు తగినట్లుగా జరుగ నందుచేరి కొంతయల్లరి తప్పుకపోయినదనుటస్పష్టమగుచున్నది. ఒక పురప్రముఖుడు వేయిరూపాయలు చందా వేసినప్పుడు కలిగిన కలవరమునకును మాళవ్యాగారు విద్యార్థులనే పాత్రుల నొనర్చిరి. మావిశేషకుడు ఇతరులుకూడ నందుకుకారకులైనారని తెలియజేయుచున్నాడు. విద్యార్థులు సహజముగానే యుత్సాహము చూపుచుండురు. అందులో హిందూవిశ్వవిద్యాలయపు పేరు బెట్టుకొని మాళవ్యా యంతటి దేశభక్తుడు మద్రాసు సాయమును కోరుచు బయలుదేరినప్పుడు ఈయుత్సాహము పెల్లుబిగిననుట కార్యనిర్వాహకులెరింగి యుండవచ్చును. తదనుగుణముగా ముందుగా తా మేతెంచి తగినసౌకర్యములను ప్రేక్షకు

లకు గల్గించుటకు ప్రయత్నించి యుండవలెను. ఉత్సాహవంతులతో గూడిన సభలను నడుపుట సైన్యములను రణరంగములో నడుపుట వంటిది. వేదికసిద్ధముచేసి పెద్దపెద్ద పేర్లవారికి వది కుర్చీలు వేయించినంతమాత్రమున పని తీరి పోవలదు. కార్యనిర్వాహకుని జీవముగా నా ముకత్యమును కనుబరచవలసియుండును. అట్టి నాయకత్వమున వోవ ముందుటయే యానగరపు దురదృష్టము. ఇంగ్లీషువారి సభలకు మనసభలకును అంతభారము తారతమ్య మెంచునట్లు మాళవ్యాగారిని ప్రోత్సహించిన ముఖ్యకారణమును నీనాయకత్వలో పమే. ఇకముందైనను మానగర నాయకులు ఉచిత రీతిని ప్రవర్తించురు గాక యని కోరుచున్నాము గా॥ శివస్వామయ్యగారి విషయమున కలిగిన రొదకు మేము చింతించుచున్నాము. కాని నాయకులు కొంచెము జాగ్రత్తలవారై సభయొక్క పరమాత్సాహమును గమనించి యుండినయెడల ఆచింతాకరసంభవము కూడ జరుగకయుండుననియే యభిప్రాయపడుచున్నాము. ఎట్లైననేమి ఇతర విధముల నిన్నటిసభ విజయవంతముగా నడిచి పోయినది. మదనమోహన మాళవ్యాగారు కొంత వరకు హిందూవిశ్వవిద్యాలయపు కార్యసరణిని తెలియజేసినారు. ఇప్పుడుండు విశ్వవిద్యాలయము లలోని రెండులోపములను నీనవీన విశ్వవిద్యాలయము చక్కబెట్టగలదట! ప్రకృతిశాస్త్ర విద్యా శ్యాసమునకు నెక్కువ ప్రాముఖ్యము రాగలదట! మతవిద్య నేర్పబడగలదట! ఈరెండాదర్శములను మిక్కిలిప్రశంసనీయములే. అయినవివిధాకర్మమాత్రములుగా నంతకాలముండవలసినవచ్చునోయనుట నవీన విశ్వవిద్యాలయమునకు సమకూరు ద్రవ్యము మీదను కార్యనిర్వాహకుల యుదారాశయముల మీదను నాధారపడియుండగలదు మొత్తమునాలుగు కోట్లపూతైనంగాని మాళవ్యాగారుపెట్టుకొనిన యుద్దేశములు ఫలవంతములు గావు. ప్రారంభించుటకే 90 లక్షలు కావలసి యున్నవి. ఇప్పటికి సమకూరి యుండునది అరువది లక్షలు. ఇంతవరకును సంతృప్తికరముగానే యున్నదని చెప్పకతప్పుదు. నిన్నటిదినము మన నగరవాసులు వేసిన చందాను ఈ మొత్తములతో బోల్చిచూచినయెడల జహాస్వల్పముగా కనుపించు చున్నను సామాన్య దృష్టితో చూచునెడల ఈనగరమునకు శారవము కలిగించునవిగానే యున్నది. తక్షణము ఆరువది వేలకుపైబడి చందాయగుట సాధారణ విషయము గాదు. తాత్కాలికముగా కొద్దిద్రవ్యమేసమకూరినను నిరంతరపరిశ్రమ జరుగునెడల ఇంతవైందవ భూమి ప్రభుత్వాధి కారము లేక స్వతంత్రముగా నడువగల ఒక్క విశ్వవిద్యాలయమును భరింప బాలకపోదు. మదనమోహన మాళవ్యాగారుల స్వార్థత్వాగ నిదర్శమే ఇంకను యావనులగు వారికి ప్రాకి యనర్గళపరిశ్రమకు ననుకూలములను కలిగించు నకుటకును సందేహపడ నవసరము కానరాలేదు. మాళవ్యాగారి ననుసరించి నూతన విశ్వవిద్యాలయములోనికి అన్నిప్రాంతముల వారును అన్నిమతముల వారును చేర్చుకొనబడ నున్నారు. విద్యార్థాభివృద్ధిలను గూడ వర్ణవివక్షత నాలోచింపకయే నియమించు నున్నారు. ఈవిధముగా నిర్ణయములు జరుగునని మతవిద్యయు మిక్కిలి యుదార

ముగానే కరవబడవలసియుండును. అట్లే కరవబడుననియు నమ్మదగి యున్నది. పతనీయ విషయముల నూత్ను నూది వర్షడు వరకును ఈ సంగతులలో ఇదమిశ్రమని నిర్ణయించుటకు వీలు లేదు. మహా విశ్వవిద్యాలయమును దలపెట్టిన దేశజాంధ్రులు అన్నిమతముల యానుకూల్యము ననుసరించియే ప్రవర్తించు రని నమ్మలేగియున్నది. అదియే మదనమోహన మాళవ్యాగారును నిన్నటిదినము గ్రుతపరచిరి. వీరింకను మనరాజధానిలో పర్యటనము చేయుచున్నారు. వీరికి తగిన ప్రోత్సాహము కలుగునుగాక యనియు సచిరకాలమున మనభూమి యందును స్వతంత్రముగా పాశ్చాత్య నాగరకదేశముల విశ్వవిద్యాలయములలో నేర్పబడు ఉత్తమప్రకృతి శాస్త్రవిజ్ఞానమును నేర్చునట్టి విశ్వవిద్యాలయ మొక్కటి ఏర్పడునుగాక యనియు నెదురుచూచు చున్నారము.

డెబ్బీప్రభువుగారి సైనిక శక్తినంపాదన.

అనుదినమును తంత్రవార్తలలో మాచదు వరులు ఆంగ్లసీమలో సైనిక నిర్బంధపద్ధతి వచ్చునారాదా రాతగునా కూడదా యను విషయములకు సంబంధించిన సంగతులను చదువుచునే యున్నారు. నిర్బంధ పద్ధతిని ఉపక్రమించుటకు ద్వైతములేక డెబ్బీ ప్రభువుగారు ప్రారంభించిన పద్ధతియు తెలిసియే యున్నది. యుద్ధవయస్కులగు శ్రావ్యులను వారు జాబితా చేసినారు. ఆ జాబితాను అనుసరించి క్రిముముగా సైన్యములోనికి ప్రజలు చేరవలసిన దని కోరినారు ఆస్పిర్వుతు మహాశయుడు ఆ కోరికలోను నొక క్రమమును అంగీకరించినాడు. మొదట నొంటరి యౌవనులు పదవ వివాహితులైన యౌవనులు తరువాత బంబరి మధ్యవయస్కులు అటువెనుక వివాహితులగు మధ్యవయస్కులు ఈ రీతిని కోరబడవలసి యుండు రని నిర్ణయించినారు. నియమితకాల మై పోయినది. చేరినవారి సంఖ్యలు లెక్కపెట్టబడినవి. డెబ్బీ ప్రభువుగారి పద్ధతి విజయవంత మయినదా కాలేదా యనుచర్చకు సమయ మేతెంచినది. వారి లెక్కలనుబట్టి ఆంగ్లభూమిలో ఇంకను యుద్ధవయస్కులగువారి మొత్తము సంఖ్య 50,11,441 ఇది వరకు సైన్యములో చేర్చుకొనబడనవారు. చేర్చుకొనబడుటకు నేతెంచినవారు అనర్హులుగా త్రోసేయబడనవారు 28,29,263. మిగత 21,82,187. మొత్తము సంఖ్యలో బంటరులు, 21,79,231; వివాహితులు 28,32,210 వీరిలో ముందుపడి సైనిక సేవ సంగీకరించినవారు బంటరులు 11,50,000; వివాహితులు 1,79,263. డెబ్బీ ప్రభువు పద్ధతిని ను పయోగించుకొనని బంటరులు 10,29,231. వీరిలో 3,78,071 రు పరిశ్రామి కావసరములకై యత్యవసరముగా కావలసియున్నారు! అనగా 6,51,610 గురు బంటరులు విచ్చిక్రముగా సైనికసేవకు నియ్యకొని రాలేదు. పైన ఇచ్చినయంతెలనన్నిటినిబట్టి చూడ విచ్చిక్రమైక సేవ సంగీకరించి దేశమునకు పౌరములర్పించుటకు సిద్ధపడి బయలుదేరుటలో బంటరులు వివాహితులకంటె నేమాత్రమును సొచ్చు ఉత్సాహము చూపలేదనుట సిద్ధమగు చున్నది. చేరక నిలిచి పోయిన యెంటరుల సంఖ్యయు లెక్కపడునుటకు రాదు. రమారమిగా మూడింట నొక వంతుసంఖ్యవారు తప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించి నారు. ప్రభుత్వమువారు తగినంత యనుకూలములను కలుగజేసి వ్యవధి యిచ్చి దేశ సంగతులకు దేశపుత్రుల సాయము కోరినప్పుడు గూడ దేశ

పుత్రులు తగినరీతిని ప్రత్యక్షతర మొసంగక పోగా నిర్బంధపద్ధతి యుక్తమింతులలో దోష మేమియు నుండజోదు. అస్పృశ్యత మహాత్రయము అవసరమగు నేని తప్పక నిర్బంధపైనికవధించి నెలకొల్పినట్లు మని నాడే తెలియజేసెను. డెబ్బివభువు పద్ధతి యొక్క ఫలములు విమర్శింపబడుచుండిన ఈ కొన్ని దివసములుగా ఆ గ్లమంత్రిమండలిలో మాన్యులు కలుగు ననియు మున్నగువారిలు ప్రబలియున్నను విశేషమగు వైపరీత్య మేమియును జరుగజాల దనుటకు కావలసినంతయోధార మున్నది. ఇప్పటికి నొక్కమంత్రి నైమన్యగారు మాత్రము రాజ నామా పెట్టివారు. విషయము విమర్శకు వచ్చి నప్పుడు డెబ్బివభువునే మూడింట రెండువంతులు అవివాహితులు సరియైన రీతిని ప్రవర్తించి యున్నారు కదా ఇప్పుడేల నిర్బంధములు తలపెట్ట వలయునను వాదము రావచ్చును. తీవ్రచర్యయు కావచ్చును. కాని మంత్రిమండలి మాత్రము దేశ హితమును గోరి ఏమాత్రమును జంతు కళంకు లేక ప్రవర్తించి వివేకము కనుబరతు రనుటకు సందియము లేదు. నిర్బంధపద్ధతి నిర్ణయించినను అనిర్ణయమునండి విర్రాండును తొలగింతురట యనువార్తయు కొంత వివాదమును కలిగించు చున్నది. అప్పుడే జాతీయవాదులను తృప్తిపరచుటకేనా ఈవిశేషచర్య యని కొందరు విమర్శించు చున్నారు. ఈయంశముగూడ జాగ్రత్తగా పరిశీలించబడి అనుకూల ఫలమునకే వినియోగించుకొనబడును గాక యని యెదురుచూడ వలసి యున్నది. ఇంతదూర మాంగ్ల భూమిలో పైనికసేవను గురించిన చర్య యగుచుండ ఆభూమిలో యుద్ధ వయస్కులు డెబ్బివారి లెక్కలను బట్టి ఏబదిలక్షలే యని తేలుచుండ ఇంకను మన భూమిలో నేమాత్రమును సంచలనము పొడగట్టకుండుట హైందవ హృదయమున నన్నితభావములనో గలిగింపక మానదు. రాజభక్తిచే సముద్రమువలె ఘూర్జిల్లు నీముప్పదియొక్కటి ప్రజలో జర్మనీని ముంచివైచునంతటి యనకాశము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు కల్గియు కూడ అవిన్నద్యీపమే యన్ని కష్టములను బడుచు హైందవభూమి బలముల నిర్మాణమున కాయత్తపడ కుండుట యే లొకోయట యెట్టివారి మానసమునకును కొంత చింత తోచుట సహజము. ఏల ఇంకను బ్రిటిషు అధికారులు అలోచించు కన్నావో తెలియదు. కాలము సగ్గినము చేసికొనుట పురుషలక్షణ మగుటనుజేసి వెంటనే హైందవులెంత బ్రిటిషుసామ్రాజ్యవత్తమున పూనికతో కుంజనదియు తెలియవరచి హైందవ బలములను వెంటనే సక్రమకద్ధతుల నుకీర్తిత మొనర్చుటకు ప్రయత్నింప వలసినదని కొరుట స్వసంరక్షణమును సామ్రాజ్య సంరక్షణమును తలపెట్టునట్టి ప్రతి హైందవునకును విధ్యుక్తభర్త మని నమ్ముచున్నాము.

బర్మాలెస్సినాటు గవర్నరుగారు;మన స్వాతంత్ర్యము

మొన్నటిదినము బర్మాలెస్సినాటు గవర్నరు గారు రంగూనులో నుపన్యసించుచు మనయొక్క భవిష్యత్తును గురించి ఇదివరకు ఏ ప్రభుత్వాధికారి యు సంగీకరింపని రీతిని స్పష్టతమముగా విషయములను తెలిపియుండుట కాలపరిపాకమును సూచించు చున్నది. హార్డింజి ప్రభువుగారు సామ్రాజ్య సభలో హైందవ ప్రతినిధి యుండవలసినది యను తీర్మానమునకు నామోదించుటలో గల యర్థమును వివరించువారై తమ ప్రభుత్వపు పరిపాలనా పద్ధతి యొక్క యాదర్శము హైందవ భూమికి బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో స్వతంత్ర భాగస్వామ్యమును

కలిగించుటయై యున్నదని నుడివిరి. ఇది దేశీయ మహాసభయొక్క యాదర్శమును మించిపోయినదని ప్రత్యేకమువాదవలసిన యవసరము మాకు కనుపడ లేదు. ఆదర్శము మాత్రము ఇదియేకాని మార్గము దీర్ఘమని లెప్పినాటు గవర్నరుగారు ఆదర్శము నెంత స్పష్టముగా తెలియజేసిో అంత స్పష్టముగా తెలియజేసి యున్నారు. మంచి బలవత్తరములగు మార్పులను చేయుచు చక్కనిబునాదులను వైచుచు పని చేయవలసి యున్నారట మన దేశీయ సభాధ్యక్షులను వహించిన సింహగారి యుపన్యాసములో నున్నంత వెనక ముందులైనను ఈవాస్తాధికారి యుపన్యాసమున లేక యుండుటకు హైందవ భూమి వారికి నెంతేని కృజ్ఞతను కనుబరచు చున్నది. దేశీయ మహాసభ దీనిసంబరమాసాంతమున స్వపరిపాలనాదర్శము తాముగీకరించి నట్లైనను ప్రభుత్వమునాడు ప్రకటించ వలసిదని కోరుటయు జన విరప్రారంభమున నొకవరగ కా లెప్పినాటు గవర్నరుగారి దృశ వాక్యములను బల్కుటయు నెట్టియర్థమును సృష్టించియు చున్నవో చదువరులే యూహించుకొందురు గాక. అచిరకాలముననే ఇట్టి వాక్కులే మనరాజ్యప్రతినిధిగారి నోటి వెంబడిని వెడలి బ్రిటిషుజాతియొక్క హృదయములయందు ప్రతిబింబితములగును గాక యని ఎదురుచూచు చున్నాము. ఇక మార్గము దీర్ఘమో హాస్యమా యను విషయమున విశేషముల వాగ్వాద మవసరమని తోచలేదు. వారము క్రిందట నెవ్వరైనను బర్మాలెస్సినాటు గవర్నరు గారిపేగిదిని మాటలాడుదురని కలలోనైన తలంచరా! దేశీయమహాసభలో నిష్టిప్రకటన యవసరమని యుక్తమించిన సింహగారైనను ఇంత త్వరలో తమకనుశ్రుతిగలుగునని యాలోచించిరా? నేను కలిగినది గదా? ఇట్లే మన ప్రభువుల యొక్కయు మితవాదులలో మితవాదుల యొక్కయు దీర్ఘకాలము కడుంగడు హాస్యమేల కాకూడదు? హాస్య మొనర్చుటకు కరిశ్రమచేయుటయే గదా మనధర్మము. సక్రమముగా సంగతులను నిరంతరము తగినవారి యాలోచనకు తీసికొని వచ్చి విధివిధానములేక కృషిసల్పినయెడల ఎంతటి దీక్షయును హాస్యత్వము నందక పోవునా? ఆదర్శమేమో క్రమక్రమముగా సంగీకృతము కాజొచ్చినది దీర్ఘకాలమాభిప్రాయము మాత్రమింకను దృఢముగా నున్నది. ఆదర్శమునకు పూర్ణాంగీకారము శూపాదించుటకును ఈరెండవ యభిప్రాయమునందలి లోపమును చక్కగా ప్రదర్శించుటకును పరిశ్రమచేయుట హైందవ నాయకుల వంతై యున్నది. సమయమును సంగ్రహించి పాటుపడ కున్న యెడల మరల నిట్టి సమయము దొరకుట కెంత కాలమో వేచి యుండక తప్పదు. కావున బొంబయిలో దేశీయ మహాసభచే నియోగింపబడిన యుపసంఘము వారేమి మహమ్మదీయ సంఘ సమావేశముచే నియోగింపబడిన యుపసంఘము వారేమి తక్కిన దేశభక్తనాయకులేమి ఎల్లరును తగినరీతిని ఆలోచించి యొక్కవిమేష మైనను వృధసేయక మన స్థితిగతులను తగినవారలకు విప్పిచెప్పి మనకోరికలను నివేదించుటకు పరిశ్రమ చేతురుగాక యని విశ్వసించు చున్నాము.

అయ్యుర్వేద వస్తుసాదర్శనము

నిన్నటితో అయ్యుర్వేదవస్తుసాదర్శనము మారినది. బహుమానములు పంచిపెట్టబడినవి. పరకము లర్పించబడినవి. ఆశీర్వాదములవాడు లగు నాయ్యుర్వేదవైద్యులు సమ్మానింపబడినారు. ఈకమ్యానము నందినవారిలో క్రథమగణ్యత్వ

మునకు వ్యక్తము సోదరిమలులలో నొక్కరకు కల్గియుండుట మహాసందకరము. నేపాళరాష్ట్రమునందలి లాల్ మోసాని బాయిగా రుద్రవ్యాసమును వాగ్దాని కంపి బంగారుపరకము నందిరి. ఇది హైందవభూమికి గౌరవదాయకము. అయ్యుర్వేద వైద్యవద్దతికి మహాబలమును సమకూర్చునది. ఎంత విరివిగా పాశ్చాత్యవద్దతులు పోకి శ్రీ పురుష వైద్యులను నత్పత్తి చేయగల్గినవో అంతవిరివిగా నాయ్యుర్వేదవద్దతియు వ్యాపించి శ్రీ పురుష వైద్యులను నత్పత్తి చేయగల్గినదని యాదించుము స్థిరకరచుచున్నది. తచ్చి నుపవాసముల సంఖ్యయు ప్రదర్శింపబడిన వస్తువుల సంఖ్యయు రెండును నుత్సాహజనకములుగానే యున్నవి. 189 ఉపవాసములు ఆరుభావలలో పరీక్షింపబడినవి. రమారమి వాల్మీకిలవస్తువులు పరిదర్శింపబడినవి. నిన్నటిదినము బహుమానములకు పంచిపెట్ట నుత్సరసమయమున అధ్యక్షుని గా. కై నల్లాల్లిక సామెలుగారు నడివెండిరీతిని అయ్యుర్వేదవైద్యులు కాలప్రవాహమును కనిపెట్టి మాతన మార్గము లరలించించి క్రాత్రులు నభివృద్ధి చేసి పరివేషయెడల ఆయ్యుర్వేదము సహజవృత్తమున పాశ్చాత్యవద్దతుల నిర్మినియననుటకు సందియములేదు. అధ్యక్షుని సలహానుసరించి ఈ దేశమునందలి మూలికల సమగ్రమును జాలిత స్థానికవాడు శేదములకు పరిదర్శించుచు నిర్దయచేయవలెనన్నదని వినుటకు సంతసించుచున్నాము. పరిదర్శకులలో నున తెలుగునందల ములవారు ప్రముఖులుగా నుండుటయు శంకృతికరమే.

కొత్త అడ్వోకేటు జనరలుగారు

కాశ్యపుగారు లొమ్మిదిమాసముల నెలవుమీద పోయి వారు. వారి స్థానమున నెవ్వరిని నియమింతురా యను శాం దోళన వ్యామనాది క్రమచయక హేయ్యగా కలిగియుండిన దట. వ్యామనాది అడ్వోకేటు జనరలు, పల్లిక పోగెమ్మూటరు, క్రాన ప్రోసిక్యూటరు, అఫీషల్ అన్వెస్టిగేటింగ్ జనరలు అను నుత్తమాధికారములు విరు కలవు. ఇందులో ననేకము లొకప్పుడు హైందవుల స్వాధీనమున యుండెను. భావ్య మయ్యంగారువారు అడ్వోకేటు జనరలుగా నున్నప్పుడు కంకర వ్నాయుగారు పల్లిక ప్రోసిక్యూటరుగా నుండిరి. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యముగారు అడ్వెన్సింగ్ జనరలుగానుండిరి. వాటి నుండి మరల హైందవుల కంతయదృష్టము పట్టలేక. కాశ్యపు గారు అడ్వోకేటు జనరలు పదవికి వచ్చునప్పటికి ఈ అధికారములలో హైందవుల కొక్కటియైనను దక్కియుండలేదు. కావున నేటి దినము మరల అడ్వోకేటు జనరలు పదవి హైందవ దక్కి యుట చేసికొనుటకు సంశయపడవలసి యున్నాము. ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారువారు భావ్యం అయ్యంగారువారి యల్లుడు. స్వయముగా పేరుపోయిన వ్యామనాది. స్వతంత్రి నుగా ప్రకర్తించుటకును సమర్థుడు. అంధుగ్రీవ పక్షమునండి హుచిన అంధుగ్రీవపరిచయము గలిగి వారియెడల నుముఖముగా నుండువారడే. శ్రీనివాసయ్యంగారువారు జనరలుగల యు స్వధర్మ నిర్వహణమున యోగ్యుండు గాంతుని గాక యని కోరుచున్నాము.

సానిక వార్తలు

విజనగరము రాజగారు:—చెన్నరాత్రి కలశ్రౌతం శ్రుతిమములు బండి విజనగరము రాజగారు చెన్నపురి నుండి బయలుదేరినట్టిరి.

కమర్సు ఇ టిలిజెన్సు డైరక్టురుజనరలుగారు:— ఏ. హెచ్. తేవరగారు చెన్నపురికివచ్చిరి. వి.సి.ఎస్.ఎస్.న పిడుకాల్కు ప్రదర్శనముచేశారు.

చెన్నపురి ప్రదర్శన టి కెల్లు:—చెన్నపురి ప్రదర్శన మునకు సంబంధించిన టికెట్లరాత్రి 9 గంటలు వాటిసతతవార అమ్మబడవు. తరువాత క్రొత్తగావచ్చిన వారిని ప్రదర్శనమునకు రానియ్యరు.

చేపలయంత్రశాల డైరక్టురు:—హాసరే డైరక్టురు పరీక్షాదీక్షనకల్లును గారు పీఠియిపాల్కులో జరుగుచున్న ప్రదర్శనమునందు చెన్నపురికివచ్చిరి. నిన్నరాత్రి పిడుకానుకట్టెరి. కొన్నిదినములు నుండి మలబాద తీర మునకుకెడకు.

హైకోర్టు ముద్రా లయము:—నిన్న సాయం కాలము 2 గంటలవరకును సమ్మెకట్టి కంపోజిట్ల వనిలోనికి రాలేదు. రెండుసంవత్సరములకు తీరము వృద్ధిచేయు శాసనమున్నదనియు సందుచేత పిడుకపెరిమాని చేసితిమని చెప్పుచున్నారే గాని ఫిబ్రవరివరకు ఈగడువు రానేలేదు. పిడుకన్న ఇబ్బందులను తొలగించెదమని పీఠి చెప్పుచున్నను; తగిన పయ్యుటలేదు.

బరోపా మహా సంగ్రామము

జర్నలు వివాదము--ఆంగ్ల సైనికుల నిత్యవ్యయము

జలాంతర్గాముల మరణములను అనుభవజ్ఞులగు నాకావాహుల అభిప్రాయము.

శత్రుదేశముల రాయబారులను అరెస్టుచేయుట శత్రువుల ప్రతిక్రియ.

జర్మనువారి పరపతి తగ్గించుట.

ఇంగ్లాండు

పెర్షియా వార్తావ్యయము.

లండను జనవరి 4:—ఆల్బెర్ట్ డియా-రూటన్ ప్రెసిడెంట్ ఒక వారసానితో సంభాషించెను. నాక ప్రేమనరి కామె ఫలా హారము చేయుటకు సిద్ధులగు నుండెను. ప్రాణరక్షణపటకా కొరకు తన గది వైపునకు పరువైతెను. స్త్రీయరు భయంకరముగ గడలుచుంటుంటే మార్గమున రెండు సార్లు పడిపోయెను. పట కాను సంగ్రహించుకొని డెబ్బవైకి వెళ్లెను. మార్గమున మరి యొకసారి కిక్కిరింపడెను. తుట్టుకున కెట్లనో డెబ్బవైకి వెళ్లెను. ఆటచేరి పటకాతో సముద్రములోని కురికెను. ఒక పావు గంట యంతరమున నీమె కనిపించెను. వెళ్లచుండినగాడ ఇట్లనె యొచ్చిరి. పిల్లలవెనకటకు జననతల్లులు మరి మరల రైరి. ఇరువురు పిల్లలమూత్రమే రక్షించబడిరి.

ప్రధానోద్యోగి ఓడతోనుండ యుగిసాయెను. కాని అంతరమున నీతడు కాపాడబడెను. స్త్రీయరుకపానుగాడ ఓడ తోపాటు మునిగిపోయెనని ఊతడు తెలియజేయుచున్నాడు. చావగా మిగిలినవారు సర్వస్వము కోలుపోయిరి. నై వెచ్చు పడవలలో తగునస్త్రములేక చలిచే మిక్కిలి బాధ నొందిరి.

పెర్షియా నాక సమాచారము.

లండను జనవరి 4:—బాషింగురుకు—పెర్షియా నాకనుండి బ్రిటియుండినవారిందర కనుగొని నాకావార్తావ్యయము గూర్చి వివరముల సంకెముల నన్నిటిని తమకు తెలియజేయ వలసివని లాంసింగ్ గారు ఆల్బెర్ట్ డియా-రూటన్ కు వద్ద నుండు ఆమెకకు కన్యలను కోరిరి.

ఆల్బెర్ట్ డియా-రూటన్ కు సవాల్ క్రమబద్ధముల భయంకరములు.

లండను జనవరి 4:—మెల్బర్న్—ఆస్ట్రేలియాలో నై వ్యయముతోచేచారసంఖ్య అధికమయ్యెను. పెర్షియానాకను నుండి చిన హంతకులకు భయంకరములపడవలననవనియు, క్యయము నకు వెనుదిరుగ వీరి ఆంతమొందింపరలెనన మిత్రుల నిష్పిత ము మరింత దృఢమయ్యెననియు హ్యూన్ గారనిరి.

పెర్షియా నాకలో హతులై వారు

మధ్యరాష్ట్రముల సివిలు తెబర్నరీకాపుకు మాకర్మం మేజరు డానను పాపూటులో వెనుక డిప్యూటీ కమిష నరుగానున్న రన్నులు, వైసాన్లు కమిషనరు క్రింపుగారి అల్లుడు తెబ్బను లాడ్విగ దావాబాయిగారి భార్యకు మేనల్లు డగు వద్దాల్తీగార్లు చనిపోయిరి. రన్నులు- బాననుగార్లు సెల వుమీద ఆంగ్లదేశమునకు వెళ్లినవలెననుచున్నారు. వీరు చాలమందికి స్నేహితులు డాక్టరుకు తుకనన్ కాపాడబడినది ఈమెకుపాదరీలలో చాలమంది మిత్రులు గలరు.

ఈనాకలో కాపాడబడినవారిలో కర్నూలు రైలు మూ ట్టులోలాడ్లు మాంటేకు, ఆల్బెర్ట్ డియా-రూటన్ మస్సాలో బెనెంజో గార్లును నాకలోని చంటవాండ్రో పెద్దయ్యి నును- డేకీయ వారియు 7 గురును మూలారేవు చేరిరి.

సర్దారు సిమనుగారు.

లండను జనవరి 5:—కోకాగారాధ్యక్షుల ఆసనముల వేరక లిబరలుకక్షివారి ప్రక్కను సర్దారు సిమను గారు కూర్చుని యధాప్రకారముగ మెకెన్నా కూర్చుమానుగార్లు ప్రక్కములకు జవాబుల నిచ్చిరి.

దేశీయ మంత్రి.

లండను జనవరి 5:—సర్దారు సిమనుగారు తమమంత్రి త్వమునకు రాజీనామాదాఖలు చేసిరి. వీరిస్థానమున లూడిహ ర్మిటీగారుగా, హెన్రీబ్లె సేమ్యుయల్ గారు వారి నియమించ బడుదురని వదంతికలిగియున్నది.

చిన్న పత్రముల వద్దతి.

లండను జనవరి 5:—ఈవద్దతి ప్రకారము 5, 20, 50 పాపూలు మొత్తముగల పత్రములు వెలువరింపబడును. ఇవి లిటి మడివులలో పోస్టాఫీసులలో విక్రయింపబడును. ఈవద్దతి ఈ నెల 10 వ తేదీనుండి ఆముఖానికి వచ్చును.

మధ్యధరా సముద్రము.

జలాంతర్గాముల ప్రయాణము.

లండను జనవరి 4:—ఇంగ్లాండుదేశ పరిసరజల భాగ ములనుండి జలాంతర్గాములు తిరిమి చేయబడినవి. అట్లనే ఈసము ద్రియముండినగాడ నిది తమయబడును. అందుచే నీవ్రమాదము చాలకాల ముండనేరదు. టూపానాసికొనిపోవ ఏర్పాటు లానరించుకొనిన స్త్రీయరులు తమ మార్గమును మార్చువు.

ఫ్రాన్సు

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను జనవరి 5:—పేరిను—గంగమునం దంతట ను కల్పిస్తు సమర మతి కోలాహలముగనుండెను. ఆస్ట్రేలియాలో శత్రువుల బలమకు నష్టము వందిరి. ఆల్బెర్ట్ డియా-రూటన్ నాక మందు కొట్టు పోల్చివేయబడెను అని ప్రకటించబడెను.

ముఖ్యాంశములు లేవు.

లండను జనవరి 4:—యధాప్రదేశమునం దెచ్చటను ప్రామాఖ్యకుకు వింత లెవ్వమును లేరని ప్రాప్తి, జర్మనీ ప్ర కటనములు రెండును తెలియజేయుచున్నవి.

ఫ్రాన్సువారు బల్గేరియను ఛాంసెలరును

అరెస్టుచేయుట.

లండను జనవరి 4:—పేరిను—సెలోనికాలో ఆరె స్టుచేయబడిన శత్రుదేశముల కన్యలు మార్చెయ్యనకు తీసి కొనిపోబడిరి. ఇటునుండి వీరు స్వీట్జర్లందుకు పంపబడుదురు. బల్గేరియా సోఫియాలోనుండు పరాసుదేశ వైన్ కన్యలు ఆరె స్టుచేయుట ఆస్వాదము ఆక్రమమైయున్నది. ఆకారణమున ఫ్రాంచివారు పేరిన్ నగరముననుండు బల్గేరియను ఛాంసెల రును అరెస్టుచేయనాజ్ఞాపించిరి. ఈయనవ్యతిరేక ప్రస్తుత మధ్యధ రాతగుండుటచే ఇతడు తన యధాస్థానముననుండ నియ్యబడునని అధికారులలేఖ ఒకదానియందు వివరింపబడెను.

మరణము.

లండను జనవరి 5:—ప్రాప్తి నైక కనిఫాన్సిన్ గార్ మా న్ను అను నతడు మరణించెను.

జనరలు జోఫ్రెగారు.

నూతనవర్సర సందేశము.

లండను జనవరి 5:—పేరిను—జర్మనీదేశము ఇత నుభవింపుచుకాలము దరిసినది. శత్రువులు కాంతిరాయబారము నడపుచుండ యును క్షయధము, యుద్ధవిజయములమాత్రమే తలంచుచుంటిమని జనరలు జోఫ్రెగారు తమసేనలకు నూతన వర్సర సందేశమందిరి.

లూన్ యుద్ధము.

లండను జనవరి 5:—లూన్ యుద్ధమున నష్టమైన ఆంగ్ల సైని కోద్యోగులు 2578, సైనికులు 57288 778 సైనికోద్యోగులు ను, 1035 సైనికులును హతమైరి. 1288 కంది సైనికోద్యోగుల కును, 38095 సైనికులకును గాయములు కలిగిరి.

ఆంగ్ల సైనికుల నిత్యవ్యయము.

లండను జనవరి 5:—జర్మను సైనికులలో సధిక నష్ట మును కలిగించుట ఆంగ్ల సైనికులు చిక్కిన ప్రతి యనకాశము ను వినియోగించుచున్నారు. జర్మనులు నూతన సైనికులను పం పలేని స్థితికి త్వరలో రావై యున్నారు. కాని దొరికింకరం ది జర్మనులను చంపుచునదియే ఆంగ్ల సైనికుల యుఖ్యమంత్రీ మైయున్నది. 1914 లో క్రి ప్రస్తుతునననజర్మను సైనికులును ఆంగ్ల సైనికులును స్నేహభావమున ప్రకటించి తాత్కాలిక ముగ యుద్ధమును విరమించిరి. 1915 లో జర్మనులు మరల నిట్లు ప్రయత్నింపగ వాంగ్ల యు టు గుండ్ల వర్ష ము ను

గురి పించిరి. మండుగ ను బాంబులు విమాన ముల ఫిరంగులు విరామము లేకుండ ను పయోగిం పబడినవి. కందకముల ఫిరంగులను పెద్దఫిరంగులనుగూడ వని చేయుచునే యుండెను. జర్మనులగూడ ఫిరంగులను గాల్పించి కాని అది కేలము స్వరక్షణమకారకే. మేము విరమించగనే వారును విరమించుచుండిరి. నెటూనాకలోని యుద్ధోగి యొక డిటికల కందకములలోనికి వచ్చెనగా తననే అతడునాక తోపాటు మునిగిపోలేడు.

రుష్యా

రష్యా రణరంగము.

ఆస్ట్రేలియా వారు జర్మనీ విట్టును వదలుట. పీటరుగ్రాడు జనవరి 4:—ఆస్ట్రేలియను జర్మనీ విట్టును వదలివెట్టిరి. పురమునకు సంబంధించిన పర్యవేక్షణలో మాఖ్యమగు వానినన్నిటిని జర్మనులు దొమ్మిచేసి పట్టు కొనిరి.

జర్మనుల వ్యర్థపు యత్నములు.

లండను జనవరి 4:—పెట్రోగ్రాడు-జర్మనుల ఎరిసివాన్ పరిసరమున ద్వైసాను బాట యెత్తించిరి. కాని రష్యావారి ఫిరంగులు వారి యత్నములు కొనసాగించివినవికావు. తెల్లని దుస్తుల ధరించి బార్ గ్రాడువద్ద కందకములపై నాకస్యేకముగ జర్మనులు వడిరి. కాని రష్యనులు మోసపోవుటలేదు. స్త్రీక మధ్యభాగమున రష్యను సేనలు శత్రువులతో తీరముగ తలపడి లీలపిండ్లైగామును నుండు కందకముల నాక్రమించిరి. ఒక బలమగు స్థానమును బట్టుకొనినవి. జర్మనీ విట్టునకు ఈశాన్య మున సమర మతి భీకరముగనున్నది. పోగొట్టుకొనిన కందక ముల తిరుగ స్వాధీన మొనర్చుకొన జర్మనులు రష్యనుల నెదిర్చి వారిచే నోడింపబడి, అపారముగ నష్టముల నందిరిని ఒక ప్రకటనమున తెలియజేయుచున్నది.

ఇటలీ

ఆస్ట్రీయా-ఇటలీలయుద్ధము.

ఇటలీవారి ప్రకటన.

రోము జనవరి 5:—రోమా, ఆల్బెర్ట్ సమీపమునందలి పర్వతములందు ఉన్న తస్థానములను, స్పికోను పర్వతమునందు రెండు కందకములను ఇటలీవారు పట్టుకొని, కారోస్పీత భూములలో కొద్దిగ నుండునకుపోయిరి.

గ్రీసు

సెలోనికా: మిత్రముండలివారి పరిపాలన

లండను జనవరి 4:—పేరిను—శత్రుదేశప్రజల ఆరె స్టులింకను జరుగుచున్నవి. పట్టణముననుండి అనమానముల నందరు తొలగింప మిత్రముండలి నిశ్చయించెను. ఈఅనమా నింపబడినవారందరు మిత్రులయొక్క నాక ఒకదానిలోనుంప బడుదురు. రష్యాగ్రాండు ద్యూకు బోనుగావొక రహస్య కార్యముపై సెలోనికాకు వచ్చిరని తెలిసినది. వీరిరాకవలన సెలోనికాలో కొంత ఆలజడి కలిగినది అని సెలోనికానుండి రంపివార్త వచ్చెను.

పరాసు వై మానికులు.

లండను జనవరి 5:—సెలోనికా: సైనికులు కనుపడిన వెట్రిచ్ స్ట్రోనిట్టు మున్నగు పురములపై పరాసుదేశ వై మానికులు బాంబుల వేసిరి. ఆకారణమున వెట్కె నష్టములు కలిగినవి. వెట్రిచ్ వద్ద కలిగిన నష్టము చాల సధికము. పెద్ద పెద్దకట్టడములు పడిపోయినవి. కొన్నిటినుండి నుంటలు వెలు వడినవి. వైమానికులకు మాత్రము అపాయమేదియు సంభ వించలేదు.

గ్రీసుపరిహద్దుననుండు కొన్ని గ్రామముల

దోచుకొనుట.

లండను జనవరి 5:—గ్రీసు సరిహద్దుననుండు వెట్కె గ్రామముల బల్గరులు కొల్లగొనిరి.

సెలోనికాకాలో స్పెలులను అరెస్టుచేయుట.

బల్గరులకతీకారము.

లండను జనవరి 4:—సోఫియా-సెలోనికావద్ద ఆంగ్ల పరాసురాజ్యములు శత్రువులకన్యలులను అరెస్టుచేసినవి. అం డకు ప్రతిగ బల్గరులు సోఫియాలోనుండు ఆంగ్లపరాసుదేశము ల వైన్ కన్యలులను రై దుచేసిరి. ఇట్టి అరెస్టులు కూడదని గ్రీసు వారు మిత్రముండలికి తెలియపరచిరి. సెలోనికాలోనుండు తమ

ప్రజల సరస్వతీయజ్ఞానము నాజ్ఞానమును ప్రస్తుతము గ్రీకు దొరతనమువారు వ్రాతమాలిక మొనర్చిరి.

మరికొన్ని అరెస్టులు.

సెలెసికానద మిత్రమండలివారు శత్రువాతీయలగు విశేషియులను వెయ్యిమందిని అరెస్టుచేసిరనువాక్రమ జర్మనీలో పోలియినను వి.

జర్మనీ

ఫోస్టెస్సుమువారు.

లండను జనవరి 4:— ఆముస్టెర్దాము— హేగునకు జర్మనీ ద్వారాసంఘమువారు ప్రయాణ మొనరించుటకు జర్మనీవారను మతిచిరని తెలియనుండి తంతివార్తవచ్చెను.

జర్మను నాణములు

లండను జనవరి న్యూయార్కు:— జర్మనువాణిజ్యముకు వెల క్షీణించుచున్నది. ఆంగ్లావాణిజ్యముకు వెల హెచ్చుచున్నది

ఆస్ట్రియా

ఆస్ట్రియాయువరాజు మరణము.

లండను జనవరి 4:— హంగరీ ప్రధానమంత్రి కాంటు టియాను మరణించు ఆస్ట్రియాహంగరీ యుద్ధమును ముట్టిబన్న సెరాజిలో ఆస్ట్రియాకు పాల్గొన్నట్లు తెలుసు గారిని చంపించిరి లోకలి అనుమతుకును తెలిసెను. దీనిని ఇదివరకేయున్నా లో ప్రెస్సువిలేఖరిగా నుండినవిమలనామస్త్రి దుగారు నిరారణచేసిరి.

బల్గేరియా

బల్గేరియాలో ఆత్రము.

లండను జనవరి 5:— ఆముస్టెర్దాము— కన్స్టాంటిను ఆరె స్టుచేయుటవలన బల్గేరియాప్రజలు రోషవేషవరకులై యుండి రనియు, బ్రెజిల్, ఫ్రెంచి, సెర్బియావారులలో నుభయము తెల్లపోగ బల్గేరియాలోనుండు తక్కినసేద్యోగులను అరెస్టు చేసి కనీసిచ్చిందనువి బల్గరమంత్రివర్గము నిశ్చయించినదనియు పోఫియానుండి తంతివార్తవచ్చినది.

బల్గేరియాలో జర్మనుల అధికారము

లండను జనవరి 4:— బుకారెస్టువిలేఖరి ప్రెస్సువర్తిక కిటుల వ్రాసెను. పోస్టుతమ బల్గేరియాలో జర్మను వైసికో ద్యోగుల అధికారమే చెల్లుచున్నది. పోస్టువ్యవస్థలకు లండ దను జర్మనీతో వారు కఠినములగు వెళ్ళు కాసుముల సేర్ప రచి బల్గరలను నిరసన భావముతో చూచుచున్నార.

రుమేనియా

రమ్యాగ్రాంతు ద్యూతుగారిరాక.

లండను జనవరి 5:— గ్రాండుద్యూతు బోయనుగారు బుకారెస్టుకు వచ్చిరి. సెలెసికానకాదు.

మాంటినిగ్రో

డిబానిస్లావాను మరల బట్టుకొనుట.

లండను, జనవరి 5:— సిటింజి, మాంటినిగ్రెయు డిబాని స్లావాను మరల బట్టుకొనిరి. ఆస్ట్రియనుల కధికమగు నప్త ములు గలిగించిరి.

థిలీ

శ్రీ రాజప్రతినిధి గారికి వచ్చిన తంతివార్త.

లండను జనవరి 4:— జర్మను కామరూపు ముఖ్య పట్టణమును యూనయను ఆంగ్లేయులు బట్టుకొనిరి. శత్రువులు ఆగ్నేయమునకు పారిపోయిరి. జర్మను దొరతనము వారి యు ద్యోగులు పారిపోయిరి.

ప్లాండెర్స్లో ఆగ్నేయభాగమున ఆంగ్లే సేన శత్రువును తలపడి విజయములైరి. హెంపేనలో లూవోర్లో జర్మనులు తలపడిరని పరాను వారు తెలిసిరి. వాస్టెలో తీవ్రముగా ఫిరంగులు కాల్చి బడినవి.

చార్టరెస్కుప్రాంతమునకు ఉత్తరప్రెస్టిపోలోను రమ్యా వారు శత్రువులను కండకములయొద్దరూపానీకుండతరమి వారిలో చాలమందిని హతముచేసిరి. జర్మనీవెట్టుకు ఆగ్నేయమున తీవ్ర ముగా పోరుజరుగుచున్నది. శత్రువుల కధికమగునప్తము కలు గుచున్నది. రమ్యావారు ముందుకు వెళ్లుచున్నారు.

కక్షియాలో టర్కివారు నలుపునముద్ర వీరమునకు

రా బ్రియత్నించిరిగాని తిరుమబడిరి.

పారసీకమున రమ్యావారు విప్లవకారులను అన్వేషవా

దాయెద్ద తరిమిరి.

ఆయుర్వేద ప్రదర్శనము

బహుమానప్రదానములు.

తంబుచెట్టిపిడిలోని ఆయుర్వేద కళాశాలయందు నిన్న సాయంకాలము ఆయుర్వేద ప్రదర్శన సంబంధమైన బహు మాన ప్రదానోత్సవము నిర్వహించు జరిగినది. ఆంధ్రవిజ్ఞాన దా క్తరు జయసు లలిద్దీసుపా మోటుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. వయద్యవర్త పండిత గోపాలాచార్యులవారు బహుమాన ప్రదానోత్సవ ప్రారంభమునం దిట్లు వెలచిచ్చిరి:

నేను గడచినమాసము 16వ తేదీయందు అఖిలభారత వర్షియ ఆయుర్వేద సమ్మేళనమునందును ఆయుర్వేద వస్తుప్రదర్శనోత్సవమునందును ప్రదర్శనమునకై వచ్చియుండు ప్రదర్శనములను గుఱించియు; ప్రదర్శనములను గుఱించియు విశద విజ్ఞాపకముచేసిరి. ప్రదర్శనమునందు ఆసేనుసీతాచల మధ్య భాగమునకుల భావభూమిమందలి యనేక ప్రదేశముల నుండియు గె కాక, లంకాద్వీపము, బాఫ్లాద్వీపమునుండియు కూడ 110 ప్రదర్శనముల వానావిధములగు ఆయుర్వేదవైద్య మునకు సంబంధించిన విశేషము అమూల్యమైన 8820 సంఖ్య గల వస్తువులను ప్రదర్శనమునకై పంపియున్నారు. ఇందు చెన్న పురి ఆయుర్వేదకళాశాలకు సంబంధించిన యనేక ప్రదర్శనము లు చేయుండలేదు. వస్తుప్రదర్శనమునకు పోదర్శనము తెలు చుటకు పూర్వమువచ్చిన పదార్థములను జిది ఇదివరకు ముద్రితమైయుండునూచికయందు కనుపఱుచబడినవి. వీయిట వచ్చినవి వానితో చేరియుండలేదు.

ఇప్పుడు ప్రదర్శనమునకై వచ్చియుండువస్తువుల నన్నిటి యొక్కయు విపులమును చరిత్రమును నేనిచ్చుటఁ జెప్పబూనుట సాధ్యము కాకపోవుటచేతను, ముద్రించబోవు విపులమును నూచికయందు వివరించబడును గనుకను, నిప్పుడు విషయ మున్నాను. ప్రదర్శనపు కమిటీకారితే నేర్పరుపబడిన చొప్పున ప్రదర్శనీయ వస్తువులయొక్క తొమ్మిది విభాగాలగు విభాగ ములనుసరించి వర్త్యములగు భాగములయందు ప్రేక్షకులు కనుమూలముగ నుండు రీతిని వర్ణనబడినవి.

వనావధి విభాగము.

వనావధి ద్రవ్య సముదాయమునకు బొంబాయినుండి తెప్పిసెంటు కర్నూలు కీర్తికర్, వి. ఎమ్. ఎస్, మధ్య హిందు. చేతనుండి ధరణీధర వైద్యగారును, అహమదాబాదునుండి వైద్య జటాకంకర లీలాధర్ వైద్యగారును, మైసూరు గవ ర్న మెంటు ఆయుర్వేదకాలేజి, “పాత్తబ్రదర్స్” యొమ్మిల్ పి. జోషపులవార్, వార్తను, ప్రదర్శించియున్న యోషధులు ను, శ్రీనగరమునుండి హిమాలయ ప్రేషింకంపినివారు బంపి న, కుంకుమపువ్వు దానిచెట్టు మొహూ మొదలగునవియు. మిక్కిలి కొనియాడ దగినవైయున్నవి. విస్తీర్ణమున చేతముగాన నొకభాగమున వివిధ దొరకల యోషధు లింకొక భాగమున గానరాకుండుటచేత వైద్యగ్రంథములయందు ప్రకటించబడిన కొన్ని యోషధుల నామముమాత్రము వినియుండి యోషధుల నెరుంగగోరు వైద్యులు తెలిసికొనుటకు ఈసముదాయపు ప్రద ర్శనము మిక్కిలి సహాయకారిగనున్నది.

ఖనిజద్రవ్య విభాగము.

ఖనిజ సముదాయమున వానా భాగములనుండి యనేక విధములగు ధాతువులు, నిజస్వరూపముతోడను, భస్మాది పరిణామముతోడను, ప్రదర్శించబడినవి. మరియు ఈధాతు వులు పలువిధ గసాయవాది సమ్మేళనమున కనుమూలముగు నటులను చేయఁబడి ప్రదర్శించఁబడినవి. ఇందువలననే యేఖనిజము వివిధరసాయవాది సమ్మేళనము నెట్లు వర్ణ భేదముల నందునోచూపఱుటవైద్యులకు మిక్కిలి యుపయోగకారిగా నున్నది.

జాంతవనిబోగము.

జాంతవనిబోగమునకు ఉత్తరహిందూస్తానమునందలి శ్రీనగరమునుండి హిమాలయ కంపెనీవారు వారాణసినుండి హరికంకరలాల్ రామకంకరలాల్ కంపెనీవారునుపంపినకస్తూరి యు, అంబరును, డి ఆర్ కృష్ణమాచార్య అందుసన్న ముద్ర వందరువారు ప్రదర్శించిన పిత్రపంచకంబును, కె. ఆస్త్రి వృషభర, విజయనగరమువారు పోదర్శించిన గోశోచనము, మత్స్యములు, రోయిపేతము, మిక్కిలి శ్రేష్ఠములైనవి. మరియు దక్షిణ హిందూజేశమున నిర్మలముగు నక్కంపు కస్తూరి మొదలగున వియేరితుండునో వెళ్ళుండు వైద్యులు తెలిసికొనుట కర కాళము గలిగింపబడినవి.

కాశ్మీరు సిద్ధోపధ విభాగము.

(కాశ్మీరు) సిద్ధోపధములు. శరీరకష్టముతోడను మి క్కిలి ఎక్కువయగు ధవళ్యముతోడను సిద్ధము చేయబడి

న వారా సాయ విక ఆ స వారి స్థాన వానిధ కా శ్రీ యా వ ధ ము లు హిం దూ జేశము నందలి వా వా భాగ ముల నుండి యే గాక సింహళము, బాఫ్లా మున్నగు ద్వీపములనుండియు వచ్చియున్నవి. ఇందు వానా స్వముగ పోక్కిక్కభాగమున నుండు వైద్యులకు నులభలభ్య ములు గాని కొన్ని కొన్ని ద్రవ్యము లోపము వలన సిద్ధము చేసికొన నసాధ్యములగు ఔషధములతయించేసిపంపి వైద్య వృత్తిని మిక్కిలుటముగు చిట్కలకు లోను గావండ చేయు నుద్దేశించిన జండు ఫార్మమ్యాటికల్ కర్క్స్ బొంబాయి వారి యోషధములు మిక్కిలి క్లామా పాత్రములు, మరియు దక్షిణ హిందూజేశమున శరశ్రాంతమున విశేషముగ వాడు కలొనున్న ఆరత్తితైలములు, ఘృతములు, మున్నగునవియు, అగస్త్య సంక్రదాయానుసారముగ నులభముగ తియారుచేయ బడిన లోచాదిభస్మ, సింధూరస్వస్థ పాత్రనాములు ఔత్తరా హులకును, ఉత్తరజేశమున విశేషప్రచారమున నుండు ఔష ధములును, వానిరీతియు, దాక్షిణాత్యులకును మిక్కిలి సహ కారులుగ బరిమింపుచున్నవి.

బొబ్బిలిసంస్థానాధీశ్వరులును, వేంకటగిరిరాజా చాధ్యక్షుల యాచేంద్ర బహదూరువారును, విశేషధనము వచ్చించి చక్కని తయారుచేయించి తమదానముల వెళ్ళునంతవరకు ముఖగ నిలువజేసియుంచినట్టి ఔషధములను బంపియున్నా రు. మైసూరు గవర్న మెంటువారు తమవై ద్యకాలలందు సర్వ జనోపయోగముగ సర్వకాలముల నుపయోగింపఁ బడుచున్న చక్కని యోషధములను బంపియున్నారు. ఇయ్యది మిక్కిలి స్తననీయమును, ప్రాత్యానాకరమును ఇతరులకు మార్గదాయక ములైన యొన్నవి.

కాశావిభాగము.

ఒక్క ఆంధ్రవాసీశ్వ పరివర్తనవారు మాత్రమొక కాశమును బంపియున్నారు. ఈకాశమువలన 16 వ శతా బ్దముకిందటివరకును వాయుర్వేద వైద్యు లెంతటి యుచ్చైః సిధిసందియుండినదియు తెలియవచ్చుచున్నది. ఇందుచేర్కొన బడిన వైద్యుడు పర హితుడను లిరుదమును గొప్ప యగ్రహారమును అప్పటి ప్రభుత్వ నుండి సమ్మానముగ నడిసెట్లు తెలియుచున్నది. ఇయ్యది వై ద్యులకు మిక్కిలి ప్రాత్యానా కరముగ నున్నది.

ప్రాచీనగ్రంథ విభాగము.

ఆ ముద్రిత గ్రంథములు వెళ్ళులు వాచే బ్రదర్శింపఁ బడినవి. శ్రీమతమునకు కొన్ని వందల సంవత్సరములకు పూ ర్వము వ్రాయఁబడిన కాశ్యప సుహిత, భేషకసహిత, ఆయు ర్వేద ముత్యాది ప్రఖ్యాతగ్రంథము లిందుగలవు. టి. నీలకంఠ నందికాల్ గారు అష్టాంగస్తావరమునకు అపురాపమైన “హతన్” అను వ్యాఖ్యానమును బొంబాయి పురవాసులగు వాదనకీర్తి కమిటీ ఆచార్యులవారు ఆంధ్రసాహిత్య పరివర్తనవారు, మైసూరు గవర్న మెంటువారును, మిక్కిలి ప్రాచీనములగు తాళపత్రాది లిఖితగ్రంథములను ప్రదర్శించి యున్నారు. మరియు దక్షిణ ఇండియా ప్రాచీన హిందూసమాజమువా రును యు. ఆశోకపుమొదల్యార్ గారును అగస్త్యసంక్రమాకు బోధితులగు ప్రాచీన లిఖిత గ్రంథములను బోధింపించి యు న్నారు. ఇందువలన ప్రేక్షకు లీరు పూర్వ, ఆచార్యగ్రంథ పఠన లాభమును, బొంబాయి గాక యందలి విషయముల జదివిజూచిన వైదిక నిట్టి యముద్రిత గ్రంథముల సంపా దింప బోల్తానామమును సుమతము బొంబాయిన్నారు. మరియు ఇట్టి ప్రాచీనగ్రంథములను మహారాజులు రాజులు జహంజా రులు ముద్రించి సర్వజనులకును లభ్యముగునటుల చేయువయు నని పార్థించెను.

ఇతర వైద్యోపకరణములు.

ఈ సముదాయమున బ్రదర్శింపఁ బడిన వస్తువులు వా స్తవములును, కలాకాలా సంబంధము లయినవియు నైయున్నవి. ఇందుకు శ్రుతాది గ్రంథములం బేర్కొన బడిన శస్త్రరూపములను, రసరత్న సముచ్చయాది గ్రంథ ముల బేషించిన డోలా, నాళక, డెయరుకాదియంత్రములను ముఖ్యములు. మరియు మైలాపురమున కీర్తిశేషులైన ఆసర బల్ వి. కృష్ణస్వామిఆయ్యరు సి. ఎస్. విగారిచే సావీరం బడిన వేంకటరమణపాథశాలనుండి వచ్చియున్న శకోత్ప ద్దోడి, ధారా సాతయంత్రములు మిక్కిలి స్తననీయములు.

ఉత్తరసర్కారులు.

మొత్తమునకు ప్రదర్శనమునకు వచ్చియున్న వస్తువుల లో వెళ్ళులు ఉత్తరసర్కారులనుండియు, ఉత్తరహిందూ స్తానమునుండియు వచ్చియున్నవి.

కరితా సంఘము.

వస్తు వర్జిత కరితా సంఘము వారు వర్జితములను దత్తి వస్తు సామాన్యముల పరిశోధించి ఉత్తమములను నిర్ణయించిరి. వర్జిత సమదాయమునందలి ఉత్తమములగు వస్తువులును, వస్తు గుణములంబట్టి నాలుగు తరగతులుగా విభజింపబడి యున్నవి. అందు మొదటి తరగతివారికి బంగారు పతకములును, మొదటి తరగతి యోగ్యతా పత్రము. రెండవ తరగతి వారికి మెడలి పతకములును, రెండవతరగతి యోగ్యతాపత్రము. మూడవ తరగతివారికి బ్రాన్సు పతకములును, మూడవ తరగతి యోగ్యతా పత్రము. నాల్గవతరగతివారికి యోగ్యతా పత్రము లను మాత్రము ఏర్పడియున్నాడు. ఏయే సమదాయమునందు వర్జితములందైన యేయే వస్తువులగునా ఎవ్వరెవ్వ రెట్టి తరగతిని తెలిసికొని ఎట్టి, బహుమానములందెవ్వరితో మన యభ్యుత్తర మహాశయములకు తగినవి. ఆయా పతకములును, యోగ్యతా పత్రములును; ఇంకను మాకు సిద్ధమై కేరతుండుంటేనే వారివారికి నిర్ణయించబడిన బహుమానములు పనివారలనుండి మాకు కేరతుండుంటే నేటిపాద్యారామపుటకు నేర్పరుపబడియున్నది. కావున ప్రత్యేకమొసంగలేనందులకు మిక్కిలి చింతించుచున్నాను. మరియు ఆయా రేణువ సమ్మేళనములకు అనుబంధముగు వివిధ విషయములపై వ్రాయబడిన వ్యాసములకునుగించి భాగమున సమ్మేళన సమయమున నియమించిన యుపసంఘమువారిచే గొన్ని విషయములపై మాచరణ, రాతుంటే వచ్చియున్న విషయములపై వ్యాసములగుమాత్రము జదివించిరి. అందు ఆరోగ్యమునుగుంచి నేపాలదేశపు వైద్య విద్యపీఠములకు మోసానీభాయిలన వ్రాయబడిన వ్యాసమునకై క్లాఫించి బంగారుపతకము నొసంగుట నిర్ణయించిరి. పిమ్మట విశాఖపట్టణము రామకృష్ణయనివాసి యగు డి. పి. రామానుజ స్వామివారిచే మధుమేహముపై వ్రాయబడిన వ్యాసమును, శత్రుశిక్షకునుగూర్చి ఉత్తర హిందూస్థాన వాసి యగు సబ్ అసిస్టెంటు సర్జన్ విజయనంద బరదాసరివారి వ్యాసమును, అంధ్రభాషా వైద్యగ్రంథవాఙ్మయమును గూర్చి మల్లాది రామమూర్తి కామ్రూరివారి వ్యాసమును ఆయావిషయములపై వచ్చియున్న వ్యాసములలోను త్తమములని నిర్ణయించిరి. వై వాని గూర్చియు మిగిలిన వ్యాసములగుగూర్చియు మిగిలిన వై యుపసంఘమువారు తెలియవలసినది నీ క్రింది విధముగా నిర్ణయించబడినది. మొత్తముమీద కొరవడిన తదివిషయములపై నను 116 వ్యాసములు వచ్చియున్నవి. ఇయ్యవి నేపాళము మొదలు భామగిరితీరమువరకుగల నానాభాషలవారిచేతను, ఆరువిధములగు భాషలలో వ్రాయబడినవి. ఇందు వైమోత్ర మముగ నిర్ణయించబడిన ఆరువ్యాసములకు మాత్రము స్వర్ణ పతకబహుమానము లియ్యబడును. మిగత విషయములపై వచ్చియున్న వ్యాసములు బహుమానార్హములు గావని నిర్ణయించి సంఘమువారు తెలియ పరచినందున నా యావవిషయములపై వ్రాయబడిన వ్యాసములకు మాత్రము బహుమానము లియ్యబడుచున్నవి. మొత్తముమీద బహుళ సంఖ్యాకములగు వ్యాసములు వచ్చియుండుటచేతను, అయ్యవి ఆనేకుహిమాచలపర్వతమున గల భారతభూమియందలి యాటు భాషలలో వ్రాయబడి యుండుటయు, ఉండుటయే గాక ఆయా రేణువ మహా సమ్మేళనమున మహా జనల సుద్యమన పండిత ప్రకాండలందరైన నవిద్యపీఠముచే వ్రాయబడిన వ్యాసము ఉత్తమముని నిర్ణయించబడుటయు, ఆయా రేణువకు భావికాలము కుభదాయకముగా కలదను దృఢ సమ్మతము కలిగించు చున్నది.

మిగిలిన.

ఇక నొక్కముటకొన్నితేనీసీ యుప వ్యాసమునుమిగిలిన బాలను. ఈ వస్తుప్రదర్శన మెట్లు జరగగలదో యని వాకించుక శంక వాడమెనుగాని ఇంతవఱకు పూర్వము జరిగిన యా యు రేణువ ప్రదర్శనములలో నిది యేనూలుడుగుంలు క్లాఫాప్రాతముగ జరిగినదని నొక్కవక్కాణింప నా కిప్పుడు పూర్వము గలిగినది. పూర్వము గలుగుటయేగాదు. అనేకులు ప్రేక్షకులు పూర్వము జరిగియుంకి వర్జితములను జూచినవారు సయితము ఈ విషయమునే తెప్పిసంతోషమును తెలియచ్చిరి. మరియు మేజరు నెల్సన్ దాక్టరు నడింగాడి; దాక్టరు ఉప్పానుసాహెబు బహదూరు, మహారాజా బొబ్బిలిమహారాజు రామనాథరాజ మొదలగువారు విజయముచేసి బహువిమర్శనముతో చిత్రించి వారి యా మోదంబును తెలిపియున్నారు. ఇందుకుకారణము మన ఆర్య వైద్యమునందు మన దేశీయప్రభువర్గములకుం గల యనురాగము గాక యవ్యము గాదు. మైసూరు, బొబ్బిలి, వెంకటగిరి, సంఘా నాధీశులు తమయూధానంబుల యావధంబులను బర్జితసంబునకుం బండియున్నారన్న వారి యభ్యాసానురాగంబునకు

మేరయున్నదనిచెప్ప సాహసింకలమా? ఇక వర్జితములను నో కష్టస్థములకును, వ్యయప్రియానులకును తోనయి తమ తమ బొవధములందెచ్చి పర్జితముల యొన్నారు. ఇట్లు వర్జితములనుండి సాగిత్వాచారముగలిగి వర్జితములను చక్కగనే తెలివేరిదిగ తలచెదన. మరియు వస్తుప్రదర్శనము సాగిరంభించి రెనముమొదలు కేటివరకును, కన్యమండలంక కంతముతో నాయురేణువసమ్మేళనమునకు వచ్చిన భారతీయవైద్య బృందమునకును, ప్రదర్శనార్థము వచ్చిన ప్రేక్షకులను సమంజసముగా నిమగ్నించి యా యురేణువలకాలాలోపాధ్యాయులకును, ఆయా రేణువకాలాలావిద్యార్థులకును మైలాపూరు వెంకటరమణ వైద్యపాఠశాలావిద్యార్థులకును, థియెలాజిల్ హైస్కూలు విద్యార్థులకును, ఉపాధ్యాయులకును, కృత్జాలగు రిసెప్షన్ కమిటీవారు గౌరవార్థముగా తగిన బహుమానముల నొసంగ సమ్మత్యులై యున్నారు.

బహుమానముల వివరములు.

కావ్యభాగములో వెండిపతకము 4 ఇత్తడి 2 నర్సిఫెట్టు 8 ను ఖనిజవస్తువులో వెండిపతకము 1 ఇత్తడి 1 నర్సిఫెట్టు 3 బాంధవసముదాయములో ఇత్తడి 3, నర్సిఫెట్టు, 8; సిద్ధావధులకు బంగారుపతకము 2, వెండిపతకము 15 ఇత్తడిపతకము 9, నర్సిఫెట్టు 11, శత్రుసాధనములయంతరిములకు నర్సిఫెట్టు 1 కాసములు నర్సిఫెట్టు 1 గ్రంథమునకు బంగారుపతకము 1 వెండిపతకము 4 ఇత్తడిపతకము 2 నర్సిఫెట్టు 2 ను మొత్తముమీద ప్రదర్శనమున కంతకును బంగారుపతకములు రెండును, వెండిపతకములు 24 ను, ఇత్తడి పతకములు 24 ను, నర్సిఫెట్టు 24 ను ఇయ్యబడినది.

అభ్యుత్తర ప్రదేశము.

తరువాత ఆనరలియ దాక్టరు జయినలుబుద్ధియ సాహెబు గారువర్ణించుచు విట్లు తెలిపిరి:—మన దేశమునందు వైద్య మివాదాదికాదు. అసాది ప్రసిద్ధము. తరతరములనుండి వచ్చుటలన వైద్య కరుల యనభవ విశేషముగనున్నది. సాగిలిన గ్రంథము లెన్నియో యున్నవి. ఇన్ని యున్నను పిని వినియోగమునకు తెచ్చుకొను జ్ఞానము మనకు లేనియెడల నిరర్థకము. మనము యధార్థము గ్రహించుటలేయవలసియందును. పూర్వ గ్రంథములను మనమపార్థము చేసికొనుటలన లాభముండదు. సాగిలిన గ్రంథములో మనవారు వ్రాసిన మూలకలనుమనవిపుడుగు ర్తించలేము. ఇదిఅంతములభిసాధ్యముగాదు. తరతరమునకిది కన్పదరమగును. ఒక్కక్కరు మన మూలకలకు వేగవేగ చేరుటతో వ్యవహరించుచున్నది. వివిధ రాష్ట్రములలో ఒక్క మూలక నే వేరువేరు చేరుటతో వాడుచున్నారు. కాబట్టి ఏ మూలకలను వివిధ రాష్ట్రములలోనేయేవాదక చేరుటన్నో ప్రదర్శకులు, గ్రహించి గ్రంథములలో నేయేచేరుటన్నో వానిని తెలియజేయవలయును.

అంగ్లేయవైద్య గ్రంథములలోనెని, ఏవోనాలుగు కన మూలకలేగాని ఆయా రేణువమునం దేయన్నదల భావించుట కేలము పొరబాటు; మనకునుగలిపిక యందెన్నియో కనము లికలన్నయెడల, దానికి మించిన బొవధ యోగములున్నవి. మాతములు, వైద్యులు ఒకరికొకరు మొకరి చెప్పకొనకుద దనుమాట నిజముగాదు. అవభజజ్ఞాదగు వైద్యునికద గ్రంథములను చదివినవో యోగములన్నియు పూర్తిగ తెలియును.

ఇప్పుడు పూర్వములెగాదు- లోకములో నెన్నియో మార్పులు కలుగుచున్నవి. మనముకూడ తలయెత్తుకొని తిరుగ వలసినయెడల మనము జ్ఞానమును వృద్ధి చేసికొనలయును కేలము దబ్బుచేసికొనటకే వైద్యులందరేద. పుచ్చుకాన వోట సామ్యపుచ్చుకొనటసింజేగాని ఇచ్చుకోలే వారికి చికిత్సచేయవలసినందుకాదదు.

సంస్కృత విద్యాభాషలో పనిచేయు కష్టమచార్యులుగాదును, కాంచీపురము తాతాచార్యులవారును, ప్రదర్శనము గురించి, సంస్కృత స్తోత్రములచదివిన తరువాత కందనములతో ప్రదర్శనము సాంధముగ సభముగిలినది.

మానూరకము:— ఈ కేసులో కోయంబుత్తూరుజిల్లా జడ్జిగారి వారును మద్రాసు హైకోర్టున వాదించుటకు ఎరడ్డి నార్సునగారు కలకత్తానుండి గురువారముగాదు బయలుదేరి కోయంబుత్తూరుకు వెళ్లెదరు.

మరియుక బండిపోటు :— కంబాబులో ధేరాగా జ్ఞానజిల్లాలో సింఘు తాలూకాలో మితావారి గ్రామమున 31-12-15 వ తేదీరాత్రి 25 గురు బండిపోటువారు కాపురములేని ఇంటిని తగులబెట్టెరి. ఒక హైదర్షుని చంపిరి. మరియు హైదర్షుని గాయపరచిరి. ఈకేలాకాలములోనే ఈ తాలూకాలో నిదివరకు నవంబరునెలలో వోల్టీగ్రామమున నొకబండిపోటు జరిగినది. దొంగ లొక హిందూమహా కాదును చంపిరి. ఇది రెండవ బండిపోటు.

పార్లమెంటు సభలో హిందూదేశ పశంస.

(ఇండియా పత్రిక.) యధాపత్రము.

డిసెంబరు 1:—

ప్రశ్న:— సంగ్రామి రంగములంబు ఎంతమంది చనిపోయినారో, ఎంతమంది గాయపడినారో, ఎంతమంది కరారైపోయినారో వివరము. దేనికది నవంబరు 9 తేదీ నరానరికి చెప్పగలరా?

జవాబు:— పొంగురంగమునందు: మృతులు: 4620 ఉద్యోగియులు, 69272 సైనికులు; గాయపడినవారు: 9754 ఉద్యోగియులు; 240288 సైనికులు; కరారైనవారు 1583 ఉద్యోగియులు, 54,446 సైనికులు; మొత్తము 879958 మధ్య భరా సమదర్శింగము; మృతులు: 1504 ఉద్యోగియులు, 21581 సైనికులు; గాయపడినవారు: 2850 ఉద్యోగియులు; 70148 సైనికులు; కరారైనవారు 856 ఉద్యోగియులు; 10211 సైనికులు; మొత్తము 106610 ఇతరరంగములు: మృతులు: 227 ఉద్యోగియులు; 2 52 సైనికులు; గాయపడిన వారు 387 ఉద్యోగియులు; 5587 సైనికులు; కరారైనవారు: 76 ఉద్యోగియులు; 3228 సైనికులు; మొత్తము 11502. నాకొకాఖ: సులరంగములు: 589 ఉద్యోగియులు; 9928 నావికులు; గాయపడినవారు: 161 ఉద్యోగియులు; 1120 నావికులు; కరారైనవారు: 52 ఉద్యోగియులు; 810 సైనికులు; మొత్తము 12,180. అన్నిరికపు నవ్వుముల మొత్తము: 510,280.

కురుక్షేత్ర దశోధము. డిసెంబరు, 2 తేదీ:—

ప్రశ్న: మిత్రియందలివారిపై కొక మరయుధమును కేయనున్నాననియు, అందుచేత మానల్పములందలమును తనకు సాహాయ్యము చేయవలయుననియు చెప్పి కురుక్షేత్రములకు గారు దస్మకుచేసిన కకళాగికయొకటి, హంగ్ హైనుండి వచ్చినది. యేదైన హిందూదేశమున కంచిబెట్టబడియునా?

జవాబు:— ఈ విషయము అధికారముయొద్ద నుండి సమాచార మేమియు రాదు.

ఇండియన్ సివిలసర్వీసు విల్లు. డిసెంబరు 8 తేదీ:—

ప్రశ్న:— ఇండియన్ సివిలసర్వీసు ఉద్యోగమునకు నుద్యోగముల నెన్నుకొను సలహా సంఘములో నొక్కభారతీయుడైన శత్రుకొనియెదరా?

జవాబు:— బిల్లువిషయమై చర్చజరుగుచున్నది, యధాంతునకు సలహాసంఘమునకు అవసరము కనుడదని చెప్పితిని. ఆసంఘ కార్యక్రమ మిట్టికింటె విస్తృతముగా కేలువరకును ఆసంఘములో నెవరెవ రుండవలయునో నిర్ణయించు యెవరికిగూడ శ్రేయస్కరము కాదు.

మల్త్యుగ్రహణ శాఖ. అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగారి ఉత్తమాసము.

మారు తెలియములో మల్త్యుగ్రహణశాఖ అసిస్టెంటు డైరెక్టరు వి. గోవిందన్ డి. ఎ. యఫ్. డి. యన్. గారు మల్త్యుగ్రహణ పరిశోధన కలన కలుగు ఆర్థికలాభముల గూర్చి ఉపన్యసించిరి. కర్ణాటక వేలిన్ గారు అభ్యుత్తరీ కహించి. వెంట్లెండు ప్రభువు సభ కలంకరించె. బాలకుల పిత్తి నభివృద్ధి పరచుట యందు దిపాత్త మెంటువా రొనర్చిన కార్యముల గోవిందన్ గారు వివరించి.

కల్లెవాండ్రలాభమునై ట్రానుములో నొక సమాచారసంఘ మేర్పరపబడినది. కలక్టరులో మరియొకసంఘము స్థాపించబడుచున్నది. మామూలుసంఘములకేగాక సంఘసభ్యులు కొంత సామ్యు చందావేసి తమయాలముల తామే బాగ్రతరయన ప్లేర్నాటుచేయబడినది. చేపనూ నె తయారచేయుట మన్నగు అంశములలో నివనకర్తలు ప్రి కేకే వెట్టి బడిన వి. చేపనూ నె పరిశోధన చాల వృద్ధి గాంచినది. కచ్చున తీరమున 250 యంతరికాలములవు. యంతరికాలలో పెక్కులు సాధారణత వల్లవాండ్రో యాజువాన్యముకొంద పనిచేయుచున్నది.

దిపాత్త మెంటువారు కల్లెవాండ్రో బాలరకు చదువు చెప్పనిమిత్తము పెక్కికలు పాతకాలల నెలకొల్పిరి. కల్లెవాండ్రలలో మద్యపాన హానిని కలుచుటకు మద్యపాన నిషేధన సంఘమొకటి ఏర్పరపబడినది. మద్యపాన నిషేధన మొనరించుటయే గాక ఈ సంఘమువారు కల్లెవాండ్రు త్రాగుట మాది నిలువజేసిన ధనమును కూడ పోగుచేయుచుండిరి. సంఘమున 70 మంది సభ్యులే కలరు. స్థాపించబడి రెండు సంకర్షములైనవి. ఈకాలములోపున నుమారు 800 రూపాయలు సంఘమువారువెరితిరి జనచేసిరి. ఇట్టిరిని పోగుచేయబడిన ధనము మెంటువుకు స్పల్లరడ్డివై బదర్శియబడు చున్నది. ఈ సంఘములు తమగ్రామముల రాత్రిపాతకాలల కేర్పరచుటకు గూడ యత్నము లొనరింపబడుచున్నది.

THE GREAT WAR.

Submarine Menace: Matured Shipping Opinion.

ARREST OF ENEMY CONSULS: REPRISALS UNDERTAKEN.

Great Decline in German Exchange.

"KILL AS MANY GERMANS AS YOU CAN."

THAT IS THE WATCHWORD IN THE TRENCHES.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

THE BRITISH FRONT.

Watchword in the Trenches.

LONDON, January 5.

Reuter's representative at British Headquarters wires:—The British are seizing every opportunity of securing wastage among the enemy ranks, because it is realised that Germany is rapidly approaching, if she has not already reached, a stage when she can not replace her losses. Therefore, 'kill as many Germans as you can' is now the slogan in the trenches. This has not always been so in the same sense. For instance, the Christmas of 1914 was marked by a mutual truce; at the Christmas of 1915 every enemy overture in the direction of fraternising was answered by a screaming shower of high explosives. Mine, bomb, aerial and artillery warfare is incessant. The trench weapons are seldom silent, and big guns never thoroughly cold. Of course, the Germans reply, but wholly defensively. As soon as we cease they cease.

The correspondent mentions that among one party of Bluejackets which recently visited the trenches was a Petty Officer from the 'Natal.' Possibly he owes his life to that.

The "Persia" Outrage.

Chief Officer's Experience.

LONDON, January 5.

The Chief Officer went down with the ship but was picked up. He says the Captain also went down with the liner.

Survivors Lose Everything.

The survivors lost everything. They suffered from cold in the boats as they lacked warm clothing.

The Chief Officer's Report.

The Chief Officer of the "Persia" reports that the wake of the torpedo was observed one second before the impact. The forward port boiler exploded accelerating disaster.

American Consuls Wired for Information.

WASHINGTON.—Mr. Lansing has cabled to the American Consuls at Alexandria, Malta and Cairo to gather immediately all available information from the survivors of the "Persia" the idea being to obtain definite information speedily.

International Criminals must be Destroyed.

MELBOURNE.—There has been a striking improvement in Australian recruiting. Mr. Hughes says that the "Persia" outrage has stiffened the determination of the Allies to destroy these international criminals at all costs.

A Young Lady's Story.

ALEXANDRIA.—A young lady in an interview with Reuter's representative said she was beginning lunch when the explosion occurred. She ran to her cabin for a lifebelt, and was twice thrown down in the passage by the rocking of the liner. Snatching her lifebelt she rushed for the deck. She fell up the companion way, but was determined not to die in the vessel and succeeded in reaching the deck. The liner lurched again and she was thrown down and badly shaken but she adjusted her lifebelt and jumped into the sea. She was rescued a quarter of an hour later. Others had similar experiences. Mothers went in search of their children and never returned. Indeed only two children were saved.

Victims of the "Persia" Outrage and Survivors.

NAGPUR, January 6.

Among the victims of the P. & O. "Persia" outrage were Major Dawson, Superintendent, Civil Veterinary Department, Central Provinces, Mr. Russell, late Deputy Commissioner, Balaghat, Captain Lodwick, Son-in-Law of Mr. Crump, Financial Commissioner, and Mr. Padamji, Nephew of Mrs. Dadaboy. Major Dawson, had gone home on furlough and was returning to duty and so also Mr. Russell. These officers were well-known and had a large circle of friends. Dr. Miss Cook of the Scotch Mission, one of the survivors, is well-known among the missionary circles here.

A Few Survivors.

BOMBAY, January 5.

The P. and O. Company have given the following names of survivors landed at Malta from Persia. Colonel Right, the Hon'ble Lord Montague of Beaulieu, Mr. Alexander Clark Mr. Masasanto Bemenuto, the ships steward named Martin and seven men of the native crew.

Submarine Menace.

Cannot Continue Long in Mediterranean.

LONDON, January 5.

Matured shipping opinion is that submarine activity in the Mediterranean will not continue especially in view of what has been overcome in home waters. Liners with mail contracts will not change their route.

The Loos Battle.

British Casualties.

LONDON, January 5.

In the House of Commons Mr. Tennant announced that the casualties at Loos were 2,578 Officers and 57,288 men or whom 773 Officers and 10,345 men were killed and 1,288 Officers and 38,095 men wounded.

Sir J. Simons' Successor.

LONDON, January 5.

Mr. Lewis Harcourt, First Commissioner of Works, and Mr. Herbert Samuel, Chancellor of the Duchy of Lancaster and Postmaster-General are mentioned as Sir John Simons' successor as Home Secretary.

Sir John Simon Sits Behind the Treasury Bench.

LONDON, January 5.

Sir John Simon sat on the Liberal side behind the Treasury Bench Mr. McKenna and Mr. Runciman answered questions as usual.

Exchequer Bonds for Small Investors.

LONDON, January 5.

The small Exchequer Bond scheme (under which Bonds to the value of £ 5, £20 and £ 50 will be sold at the Post Offices in Great Britain) comes into force on the 10th instant.

France.

War and Victory: not Peace.

LONDON, January 5.

PARIS.—General Joffre in his New Year message to the armies said "The hour of punishment for Germany is striking. While the enemy talks of peace we only think of war and victory."

Artillery Bombardment.

Losses Inflicted on Enemy.

LONDON, January 5.

PARIS.—A communique says:—Artillery bombardment took place along the entire front. Appreciable losses were inflicted on the enemy in Artois, and an ammunition depot was blown up at Althirch.

No Events of Importance.

LONDON, January 5.

Both French and German communiques state that on events of importance have occurred in any of the war theatres.

Obituary.

LONDON, January 5.

The death is announced of the French writer Francis Charras.

Russia.

Russian Grand Duke Arrives at Bukharest.

LONDON, January 5.

A cable correction to the message of the 3rd inst. shows that the Russian Grand Duke Boris arrived at Bukharest not at Salonika.

Unsuccessful German Efforts.

Russian Offensive.

LONDON, January 5.

PETROGRAD.—A communique says:—German attempts to cross the Dvina near Elisenhof failed before the Russian fire. The Germans dressed in white cloaks unsuccessfully attempted to surprise the trenches at Tsargrad. The Russians in the mid Strypa region took a brisk offensive and occupied the trenches in the village of Bielavintze and captured a strong isolated position. Heavy fighting northeast of Czernowitz continues. The Germans delivered a counter-attack to regain the lost trenches, but failed and sustained very heavy losses.

The Russians before Czernowitz.

LONDON, January 5.

PETROGRAD.—The Austrians have evacuated Czernowitz. The Russians have carried all heights dominating the town.

Italy.

Italian Advance.

LONDON, January 5.

ROME.—A communique says the Italians have occupied higher positions in the mountains near Riva and also two trenches on Monte Sperone. They have made a slight advance on Cezzo.

TELEGRAMS.

Greece.

THE ARRESTS AT SALONIKA.

Bulgarian Reprisals.

Greek Protest.

LONDON, January 5.

ATHENS.—The Bulgarians have imprisoned the British and French Vice Consuls at Sofia as reprisals against the arrest of the enemy Consuls at Salonika by British and French troops. Greece, who protested against the arrests, has now sent a written protest to the Entente against the arrest of certain Hellenic subjects in Salonika.

Further Arrests.

German reports state that the Allies at Salonika have arrested a thousand enemy foreigners.

PARIS.—An official notes says that the enemy Consuls arrested at Salonika have been taken to Marseilles and will be given safe conducts to Switzerland. The note adds: "In reply to the arbitrary and illegal act of Bulgaria against the French Vice Consul in charge of the archives of the Legation at Sofia, the French Government has ordered the arrest of the Chancellor in charge of the archives of Bulgarian Legation in Paris. The latter is ill and will be allowed to remain in his apartments."

AMSTERDAM.—A Sofia telegram says that public opinion is excited by the arrest of the Consuls at Salonika, and the Cabinet has decided to retaliate by arresting the officials who remained in Bulgaria after the departure of the Chiefs of the British, French, and Serbian Legations.

A Protest from Turkey.

A Constantinople telegram says that the Porte has protested through the American Embassy against the arrest of the Ottoman Consul at Salonika, and it is stated that the Porte will take reprisals against subjects of the Allied Powers in the event of the steps taken by Greece not leading to the Consul's release.

Effective Work of French Aviators.

LONDON, January 5.

SALONIKA.—French aviators dropped bombs on Petrich, Strumnitz and other towns, where troops were observed. Considerable casualties were caused, especially at Petrich, where buildings collapsed and fires broke out. The aviators were unharmed.

Australia.

Record Earthquakes.

LONDON, January 5.

Sydney.—Seismographs show that a record earthquake has taken place probably in the South Seas.

Montenegro.

Dechani Plava Recaptured.

LONDON, January 5.

CITINJE.—The Montenegrins have recaptured Dechani Plava inflicting heavy losses on the Austrians.

Bulgaria.

Bulgarian Pillage.

LONDON, January 5.

The Bulgarians have pillaged several on the Greek frontier.

Germany.

The 'Ford' Peace Mission.

LONDON, January 5.

AMSTERDAM.—A Telegram from Berlin says that the German Government has given members of the Ford expedition permission to travel to the Hague via Germany.

Decline in Exchange.

LONDON, January 5.

NEW YORK.—There is much comment in banking circles upon the decline in exchange on Germany to 75¢ the lowest since the war and probably unparalleled. In contradistinction to this, sterling has risen to 4.745 the highest since August.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

Delhi.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, January 5.

The following telegram dated the 4th instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—The British captured Yaunde, capital of German Cameroon. The enemy retreated south east. The German Government officials have fled.

The British report making a successful bombing attack upon the south-east part of our front in Flanders. The French report a German grenade attack near Taburs in Champagne. In Vosges violent artillery duels have occurred.

The Russians report that in the Chortyrsk region and on Upper Strypa they repulsed the attempts to approach trenches and inflicted severe losses to the enemy. Fighting continues unabated in violence northeast of Czernowitz. The Russians in spite of numerous counter-attacks are advancing without interruption. The enemy losses were very heavy.

The Turks attempted to approach the Russian position on the Black sea coast in the Caucasian front, but were repulsed. The Russians drove back the rebel gendarmes south-west of Assadabada.

TELEGRAMS.

Calcutta.

Village Self-Government in Bengal.

CALCUTTA, January 5.

The opening paragraph of the Bengal Government resolution on District Boards for the past year contains an interesting and encouraging account of the progress of village self-government. The resolution begins: "There extension of self-government to the villages through the agency of Union Committee is an aspect of local self-government policy which has for some time past been engaging the careful attention of the Government. The far reaching suggestions of the District Administration Committee on which criticism of the public had been invited for the creation of a network of Union Committees in amalgamation with the Panchayat system, and provision of the village judiciary, had been followed by the publication in April 1915 of a resolution on the local self-government policy of the Government of India and defining the general principles on which the advance in village organization is most likely to be successful. The Local Self-Government Act offers full scope for the creation of village Union Committees, co-extensive with panchayat unions, and cautious but steady progress is already being made by the Government in this direction. The Constitution of village courts involving new legislation it now under the consideration of the Government. Sustained development of the Union Committees is among the most noticeable features of the year under review. Not only has their number increased, but these bodies are gradually awakening to their own vitality based on the power of self-taxation, a privilege which neither District nor Local Boards enjoy. It is not the intention of the Government to constitute Union Committees where there is no manifest willingness on the part of the villagers to avail themselves of the privileges of this organization. The areas in which President Panchayats have already been appointed may naturally be expected to offer scope for greater expansion in this respect. With these qualifications the Governor-in-Council desires to encourage district officers in consultation with District Boards to consider what steps should be taken for the early extension of this organization. While recognising the inexpediency of introducing elective system in unions not ripe for so advanced a measure, the Government are prepared to accord liberal and sympathetic encouragement to villages exhibiting genuine capacity and inclination for this development."

Causing the Death of a Constable.

The Case against Private Pearse.

CALCUTTA, January 5.

Mr. C. Bartley, I. C. S., Joint Magistrate of Alipore, to-day resumed the hearing of the case in which Private W. H. Pearse, of the 9th Battalion of Middlesex Regiment, stands charged under Section 304 A. of the Indian Penal Code with causing the death of constable Jai Raj Singh of the Calcutta Reserve Police force by a rash and negligent act.

The accused in his written statement said that he showed the constable how to drill with a rifle and after that he wanted to show him how to load a rifle for safety. "I took a round out of a clip in my pouch, placed it in the magazine and held it down with my thumb while I closed the cut off over the top of it. I am certain that I pushed in the cut off, while I was still holding the cartridge down with my thumb and before I pushed the bolt home. Then I pushed the bolt home and pulled the trigger with the rifle held in loading position. The Policeman was standing opposite me looking on while I did this. When I pulled the trigger the rifle went off and the Policeman fell down. I did not aim the rifle at the Policeman and did not know that he was in line with it. I was looking down at the rifle and explaining to the policeman who was looking down at it too. I was watching myself pulling the trigger. I think that the cut off must have come open unknown to me and allowed the cartridge to get into the chamber. I did not realise that the Policeman was dead. I tried to wake him up so that he would speak to me. I remember the guard coming down and Private Smith taking me away from the policeman. I remember showing him how it happened, but I do not remember what I said."

The defence contended that there was no criminal negligence on the part of the accused. If, however, the Court was disposed to think that he was technically guilty, the defence would pray that he might be dealt with under Section 562, in consideration of youth, the accused being only seventeen.

Judgment was reserved till Friday next.

Austro-Officials Responsible for Austrian Crown Prince's Death.

CALCUTTA, January 5.

The "Statesman" cable states:—The "Times" correspondent at Bucharest telegraphs that Bulgaria is now practically under German military rule. Administrative departments are controlled by German Officers, who impose various irksome regulations and treat the Bulgarians with contempt. The same correspondent asserts that a priest named Locali a candidate for the election to the Rumanian Chamber who hails from Rumania Irredenta across the Austro-Hungarian frontier, that is to say from one of the Rumanian districts of Transylvania, which have seen their Ausgleich or compromise with Hungary whereon their political rights were based, declares in his electoral address that an extraordinary document will presently be published. Its aim will be to prove that Count Tisza, the Hungarian Premier, and since Count Burián's accession to the Austro-Hungarian Foreign Office the most powerful statesmen in Austria-Hungary and certain other Austro-Hungarian Officials were authors of Archduke Franz Ferdinand's assassination at Sarajevo.

Mr. Locali's assertion is not novel. Mr. Wickham Steed, till recently and for many years the Vienna correspondent of the "Times" and now Foreign Editor of that Journal has already developed this thesis in the "Edinburgh Review."

TELEGRAMS.

Sea-Borne Trade of India.

Interesting Returns.

CALCUTTA, January 5.

In the sea-borne trade returns for November 1915 of British India published by the Department of Statistics Trade between India and Asiatic Turkey, Persian Gulf (which includes Baara) is of considerable interest. Imports of dates into British India in November 1915 increased to 237,100 cwts, from 62,000 cwts. in November 1914, and of fish dry (unsalted and salted) to 100 cwts. from 50 cwts., while those of carpets and rugs decreased to 800 lbs. from nearly 400 lbs. in November 1914. In November 1915, 307 horses, 100 cwts. of pulse, 200 cwts. of raw hides and skins, 15,100 lbs. of raw wool were imported into British India from that part of the Persian Gulf. There were no imports of these articles in November 1914. In November 1915 the more important articles exported from India were coffee 63 cwts., rice 500 cwts., wheat-flour 2,500 cwts., butter 4,800 lbs., tea black 262,800 lbs., cotton twist and yarn 12,400 lbs., cotton piece goods 1,072,000 yards, jute gunny bags 200 in number, and unmanufactured tobacco nearly 70,000 lbs. In November of 1914 it may be noted there were practically no exports of principal articles from British India except 100 cwt. of rice and 400 lbs. of tea. It may also be noted that exports from India do not include exports of Government stores or goods bought by Government and shipped on Government or chartered vessels. As compared with October 1915, the most noticeable changes were: Imports of dates into British India from that part of the Persian Gulf increased from 135,500 cwts. to 237,100 cwts., of horses from 126 to 307, of raw wool from 6,300 pounds to 16,100 lbs. Under export lac increased from 16,600 pounds to 26,200 pounds, cotton twist and yarn from 7,200 pounds to 12,300 pounds, cotton piece goods from 8,24,000 yards to 1,071,000 yards, while butter decreased from 18,000 pounds to 4,800 pounds, jute-gunny bags from 15,200 to 20,000 in number and unmanufactured tobacco from 106,200 pounds to nearly 70,000 pounds.

Nagendranath Dey Versus The Calcutta Turf Club.

Justice Chaudhury's Judgment.

CALCUTTA, January 5.

At the high Court on Wednesday Mr. Justice Chaudhury disposed a rule obtained by Nagendra Nath Dey, calling on the Stewards of the Royal Calcutta Turf Club to show cause why he should not be admitted to the racecourse and enclosures, pending the hearing of the suit brought by him against the Club for damages, defamation etc. The Judgment states "I do not want to enter into the question as to whether the lease granted by the Government to the Turf Club is void or otherwise. The Turf Club has been in possession of this part of the maidan for a great number of years. They have enclosed certain portions and regulated the admission of persons into the enclosures arranged by them. They have also under rules framed by them, excluded certain persons if upon enquiry they have considered them guilty of charges under their Rule 151. Plaintiff's complaint is that enquiry, if any, held by the Turf Club was ex-parte. He has no opportunity of meeting the charges. From his letter to the Turf Club it is clear he knew of several matters with which he had been charged. I find from a letter he wrote to the Turf Club that he does not complain that he had been condemned without proper evidence. He does not propose in that letter to call any evidence. It may be that enquiry was "ex-parte." I have no materials new upon which I can come to that conclusion. Those are matters which will be decided when the suit is tried. As regards the legal title of the Turf to exclude persons from entering the race course under certain circumstances or whether they have any right at all to enclose portions of the maidan and exclude the public from such portions I shall have to determine when materials are properly before me. I have one fact which always weighs in interlocutory injunction namely possession and apparently a large series of transactions showing that they exercise a right which they claim. I therefore do not consider the plaintiff has made any case for interlocutory injunction."

Bombay.

Share Market.

BOMBAY, January 5.

The market in cotton mill shares opened firm but declined at the close. Centrals closed at Rs. 1925, Swadeshi at Rs. 1480, Colaba land and mill shares at Rs. 1360, Indian bleaching at Rs. 150, Fazulbhoy at Rs. 440, Davids at Rs. 501½ and Crescents at Rs. 107½. Madhowji advanced to Rs. 1360, but closed at Rs. 1345. Standard touched at Rs. 1055 and closed at Rs. 1047½. In the Bank shares the Bank of Bombay declined to Rs. 1540 and the Bank of India were steady at Rs. 63. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were unchanged at Rs. 932½. Tata Iron and Steel (ordinary) at Rs. 109 and (deferred) at Rs. 2284. Tramways were at Rs. 222. 3½ per cent Government paper declined to Rs. 79 and small pieces at Rs. 79-8 for buyers.

The Post Office Theft.

BOMBAY, January 5.

The Police have arrested Kavasji Naroji, a Cashier employed in the Post Office, in connection with the theft of Rs. 39,600 committed from a safe in a strong room of the Bombay General Post Office. The whole amount has been recovered. A greater part of the money was recovered from a box which was found buried in the beach at Versova, while the rest of the money was found in a room of a chawl at the Grant Road, alleged to have been in the occupation of Kavasji. Further enquiries are being made.

TELEGRAMS.

Sind.

The Karachi Chamber's Address.

PRESENTED TO LORD WILLINGDON.

Why Municipal Commissioner was Appointed?

KARACHI, January 5.

Lord and Lady Willingdon made a public arrival in Karachi this morning and were received at the railway station by the Municipality who presented an address of welcome. Lord Willingdon made an extremely kindly and sympathetic reply in which he assured the Municipality that they were entirely wrong in imagining that the reason why Government had decided to appoint a Municipal Commissioner for Karachi was that the Municipality were thought to have done badly. The Municipality had not done badly. They had done well but the Government were convinced that the same consideration which led the administrative directors of every great business concern to appoint an executive chief required also that administrators of a very responsible concern like the Municipal Committee of a large and growing city should make a similar delegation of executive authority. His Excellency was sure too that with a Municipal Commissioner the Karachi Municipality would be even more efficient and progressive than hitherto.

This afternoon the Karachi Chamber of Commerce presented an address to the Governor of Bombay at the Government House in the course of which they said:—The restriction and the final complete prohibition of the export of wheat from India except on Government account has been felt very severely in Karachi where wheat bulks very largely in the trade of the port. The position of Karachi, in the wheat trade of India may be gathered from the following figures representing the shipments from the three chief ports of India during the calendar year 1914. The figures include ante-war exports from Calcutta 1723 tons, from Bombay 11,343, from Karachi 6,91,443. With the opening of the Upper Jhelum Canal and the increased water supplies for irrigating the Punjab thus afforded we look forward to a wheat export hence, of between one and half and two millions of tons in the not distant future. Restrictions and difficulties in the way of business arising out of the war have affected most branches of our trade with the result that Karachi is now passing through a lean period. The geographical position of our port and the certain development of the great territories behind us however assure a rapid advance directly trade assumes its normal course and we look forward with complete confidence to a continuance of that progress which has been characteristic of our trade for so many years past. The moment is not opportune for pressing for large capital outlays on further irrigation and railway developments but Your Excellency will perhaps allow us to remind you of the Sukkar barrage and Rohri Canal scheme and also of the proposed broad gauge trunk line from Karachi to Delhi by way of Jodhpur. At the meeting of Your Excellency's Legislative Council of the 18th July last the Hon'ble Member in charge of the Budget stated that railways and productive canals were imperial matters that could not be dealt with by the council in Bombay. We beg nevertheless that Your Excellency's Government will support both these schemes in particular the new Broad Gauge trunk railway to Delhi with the whole weight of Your Excellency's Government in order that the very grave delays which seem inseparable from many important developments affecting this province may be minimised as far as possible. The completion of our long over due new Custom House, we trust, will not be delayed because of the war. The concentration and rebuilding of our badly housed and widely scattered public offices and courts taken in hand over twenty years ago and expedited by a succession of Governments at intervals throughout the whole of that period, we have recently been informed, must once again be deferred because of the financial difficulties created by the present war. It would mark a definite step forward if the entire plans of the offices could be completed and passed so as to make a commencement of the work of building possible directly financial conditions permit. We are not without hope that Your Excellency may before your period of office expires be able to witness some amelioration in the architectural features of this city in the form of a contribution by Government of at least one of the new blocks of public offices to be erected on the old jail site. The foundation stone, we may add, was laid by Your Excellency's predecessor Lord Sydenham in January 1913.

The Governor's Reply.

The Governor in reply to the address of the Karachi Chamber of Commerce said that the policy of the Bombay Government in regard to all the matters mentioned by the Chamber is inspired by one consistent principle the conviction that the future of Karachi is one of the great assets of the Empire and considerable as the results already attained are, the future developments must unquestionably far transcend them. In view however of Government's present preoccupation much that we should like to see done to-day must be postponed to a better time and His Excellency added that he was confident that time was not far distant.

Indian Merchants of Karachi.

This afternoon the Indian Merchants Association presented an address to H. E. the Governor, in which they urged that, having already been granted the right to send their own representative to the Karachi Municipality, they should next be granted the right of direct representation on the Karachi Port Trust and in the Bombay Legislative Council.

Reply to Karachi Merchant's Association.

Replying to the address of the Karachi Merchant's Association the Governor said that the Indian mercantile community was already represented on the Port Trust though by an officially nominated and not an elected representative and before the right of election could be granted the Indian merchants must unite into a single corporation having an unchallengeable position. With regard to the Legislative Council the general position regarding the existing Indian mercantile electorate was occupying the attention of Government.

TELEGRAMS.

New Offices Opened

This evening the Governor of Bombay formally opened the new offices of the Karachi Port Trust, a strikingly handsome pile of buildings not far from the waters edge in the Karachi Harbour. The Chairman of the Port Trust in inviting the Governor to perform the ceremony said The Karachi Port Trust has financially suffered and is still suffering severely owing to war conditions as to which I need not go into details I merely allude to the fact as I am glad to say that we have so far weathered the storm and hope to reach port in safety without having recourse to life saving appliances in the way of surcharges which as we have mournfully observed more than one of our sister ports have resorted to. We had last year a deficit of Rs 4 lakhs as we were committed to expenditure which could not well be curtailed when war so suddenly broke out. But we have endeavoured, and with success, to cut our coat according to our cloth in the current year and we hope, though we cannot be certain, that the end of March 1916, will find us with a revenue for the year more than covering our expenditure and with our forty lakhs of reserve still untouched. Your Excellency it is not for us to dilate upon the part which the Port Trust of Karachi has played in facilitating operations connected with the war. I will only say we have at all times cheerfully done our best and that our efforts have been most cordially recognised by the local military authorities with whom we have worked in the greatest harmony throughout.

Governor of Bombay's Reply to Mahomedan Association

In reply to the Sind Mahomedan Association the Governor said that the question of the appointment of Mahomedans to the public service was intimately connected with that of education and the remedy in both matters was in their own hands. Nothing would give the Government more satisfaction than to have a supply of fully qualified candidates adequate to the requirements. As regards Mahomedan representation on Municipal Councils the Governor said he could not add anything to what he had said on the last occasion when similarly addressed. He shared their regret that the Co-operative Credit movement in Sind had not progressed as much as elsewhere. But the conditions of Sind were backward, and he invited their active help.

The Governor's Reply

In replying to Mr Mules at the opening of the new offices of the Karachi Port Trust H E the Governor recalled that two years ago when in Karachi he had opened, what he thought, without raising any controversy, he might call, one of the principal gateways of India, he expressed the pride of the Government that almost all the troops with their stores and equipment had left India from the two great ports of this Presidency in numbers entirely unexampled in our history and with a smoothness and rapidity on which both the Port Authorities were to be congratulated.

Punjab.

Lahore Conspiracy Case.

LAHORE, January 5
After some more evidence had been given to day before the Special Commissioners, including that of Mr Perrot, A S P, Amritsar, regarding his enquiry into Jhar Sahib gatherings Narain Singh of Lotbadi, approver in the previous case, was examined. His deposition followed the lines of the previous evidence dealing briefly with various abortive attempts at Rabhoni dacoity, giving full accounts of Janer and afterwards successful Rabhoni dacoities. Ganda Singh accused, an abscorder in the old case and now in dock was mentioned as having taken a leading part in the offences.

Cross examined the approver said that he was now putting up at the Anarkali Police Station. He stated that he could not identify Uttam Singh of Hans whom he had seen only once at night. He was alone in Malerkota Police Lock up and came to know of Karm Singh's name after he had made his first statement to the Police. Colonel Smith, Civil Surgeon, Amritsar deposed to his examination of the dead bodies and injuries of the victims of Chabba dacoity, Walla canal bridge murders and subsequent offences of the dacoits. This too formed part of the proceedings in the last case. Approver Ichara Singh of Lotbadi having identified some accused, deposed at length to the activities of the conspirators at Lotbadi, which, starting with religious and semi-religious matters, gradually developed into a political and revolutionary propaganda degenerating into unlawful conspiracy to subvert order, commit dacoities, collect arms, seduce troops, loot treasures and start revolution. Witness traced in detail the history and growth of the local ghadr movement and its ramifications in the part of province where he lived. His evidence was a repetition of that he had stated last summer with account of Ferozeshah murders and Rabhoni dacoity, as he had heard of them from those who had taken part in the crime. The articles referred to in his evidence, especially the proceeds of some dacoities, were duly identified in the Court.

Policemen Kill a Sweeper.

Enquiry Finished

LAHORE, January 6
The 'Bulletin' reports that an enquiry into the case of Miran Bux, Head constable and Ahmed, Constable, of Sirgobindpur, Gurdaspur district, for causing as alleged the death of Jawanda, a sweeper, who was suspected of having committed house breaking and so placed in police custody, is almost finished. It is said that the body of the deceased was thrown into the river and then buried and again disinterred and identified. Abdulla, a constable, has turned approver.

A Fresh Dacoity.

LAHORE, January 5.
The "Tribune" reports a serious dacoity at Mithawali in Singhar Tehsil, Dera Ghazi Khan District

TELEGRAMS.

on the 31st December night when about 25 dacoits set fire to untenanted Hindu houses and killed one Hindu and injured another Hindu. This is the second dacoity in Singhar Tehsil this winter the first having occurred about November last in Chloni when one Hindu Sahukar was killed by the dacoits.

Mysore.

District Magistrate's Court, Bangalore.
Serious Charges Against a Scotch Engineer

BANGALORE, January 5
The trial began to-day of Mr R. Rickie, a Scotch Foundry Engineer and the Proprietor of the Bangalore Iron Works who is charged by the City Police with resisting and obstructing a Hindu bailiff of the Civil Court and attempting to murder him and Chief Inspector Everard, of the City Police, on the 25th November. Inspector Nataraj Iyer presented in the District Magistrate's Court before Mr A. R. Cox, I C S, sitting as Justice of Peace in Mysore, and the accused was defended by Mr Lawrence, Barrister. Evidence was taken in respect of both charges.

Inspector Everard deposed that on the 9th November last he received an order from his Superintendent in the form of a requisition from the District Judge to assist the bailiff of his Court in securing the arrest of the accused. Witness proceeded to carry out the order on the 25th November, accompanied by the bailiff, when the latter said that he had information that the accused was armed. The Inspector therefore, went in alone first and found the accused sitting on his cot and willing to see the warrant. The bailiff was then called in and, after the accused had read the warrant, he threw it back at him, remarking that the Court had no right to issue such a process. He then took up one of the two revolvers from near his bed and pointed it at the bailiff and the Inspector, saying "If you don't clear out I will shoot." The bailiff left immediately, and as the witness failed to persuade the accused to put down the weapon and surrender to the warrant, he left to obtain assistance. Witness returned in an hour with a detective head-constable in order to disarm the accused. Witness entered first and found him alone. He seized the accused's hand, but the latter contrived to get hold of one of the revolvers with the finger on the trigger, the witness seizing the barrel with his right hand. Then they struggled with both hands for the possession of the weapon. At this stage the Head-constable came in and secured the accused's arms from behind, which gave the witness an opportunity to knock the other revolver from the bed to the floor. Just before this took place the revolver in the accused's hands went off under the Inspector's left arm, the bullet striking a glass case in the room. After that the witness succeeded in wrenching it from him. The accused made repeated attempts to cover the witness during the struggle, and it was the accused's finger that pressed the trigger. Before passing under his arm the bullet passed between the witness's fingers, as he held the barrel between them. Both revolvers were loaded. They called on the bailiff, who executed the warrant. He identified the revolvers, the spent bullet and the scorched bed sheet.

Five other witnesses spoke in corroboration and cross-examination was reserved till Monday the 10th instant.

United Provinces.

The Benares Conspiracy Trial

BENARES, January 5
On the resumption of the Benares conspiracy trial before the Special Commissioners Inspector Shaukat Hussain proved lists prepared at the time of searches in the house of Sachindra, Y. M. A. and the Students Union League.

Khan Ahmad Khan, Inspector of Police, Lahore, deposed to the search of a house in Gwalmandi, Lahore, in connection with the Lahore conspiracy case. At that search he found some tricolour flags yellow, red and dark blue, one pair of pliers, one revolver, one sword stick and many bundles of pamphlets. Witness was present at the identification of Amar Singh by Mani Lal.

Sergeant Duggan, Government railway Police, deposed to the arrest of Surendra Nath Mukherjee whom he arrested at the Moghalsara Railway Station. The accused had a revolver in his hand when arrested and threatened to shoot the Sergeant if he approached him. He threw it down on the lines and was afterwards arrested.

Central Provinces.

Miss Beck Entertained

NAGPUR, January 6
Mrs Chatterton, wife of the Bishop of Nagpur, was at Home yesterday evening to meet Miss Beck, Secretary, National Indian Association, London, at the Bishop's lodge. Many guests Europeans and Indians attended. Miss Beck spoke on the work of the Association in England, and gave an account of the doings of some branches which she visited before her arrival here. She specially referred to the work of Calcutta and Bombay branches, which had a large membership of ladies.

South India.

Coonoor Abduction Case.

Mr Norton Engaged for the Accused.

OOTACAMUND, January 5
Mr Eardly Norton, who appears for the defence in this case before the Coimbatore Sessions on Monday, leaves Calcutta on Thursday for Coimbatore.

Weather Report.

SIMLA, January 6
The weather again has been dry. The disturbance from the west is more marked and is giving moderately heavy cloud over the northwest India, particularly Kashmir.

FORECAST—Some precipitation in the hills surrounding the Punjab.

TELEGRAMS.

BRIEF TELEGRAMS.

The Government of India has asked the Burma Chamber to assist Mr H. Maxweles Lefroy in his present investigation into the silk industry in India.

In the Tola dacoity appeal Justice Leslie Jones of Lahore Chief Court has accepted the appeals of the two accused and rejected those of seven others.

The Mail steamer "Saleette" arrived in harbour at noon to day with the English and Italian Mails and seventy passengers.

Considerable progress has been recorded in the collections for the Punjab Aeroplane Fund. The 12th list of subscriptions realised totalling Rs 530, 650, and this does not include Rs 2½ lakhs promised by ruling chiefs.

Latest Telegrams.

ALLAHABAD, January 5

The "Exchange's" Rome correspondent describes the fighting around Mount Lovtchen and the struggle for the mastery of the Adriatic. The Austrians approached from the North making a combined assault from Ruskovogora Gherbel and other points. The Austrian forts and the warships in the Callaro Bay continually bombarded the Montenegrins with the assistance of the Allies can retain their hold on the mountain the Allies will eventually force the abandonment of Cattaro. The artillery on Mount Lovtchen was reinforced a year ago and the French heavy guns command every part of Cattaro.

CALCUTTA, January 6

Sir Allan Arthur writes to the Calcutta Press with reference to the sinking of the "Persia". "We are always hearing of what they did and very seldom of what we did, and it will no doubt give a thrill of pride and pleasure in the exploits of our silent but glorious navy to read the extract from a letter received by me by last mail from a friend giving the hitherto unrecorded account of the modest little scrap which took place less than a month ago. I can see no impropriety in publishing this extract as the latter was censored at the port from which it came. I can give you a few details which are public property. A trooper came into the port yesterday having had right and left with two submarines on Sunday 70 miles from here. The submarines came up on either flank at 1,200 yards. The first shot from our trooper burst on the submarine which simply broke her in two. The trooper then shot at the other and she submerged, but appeared later and the two fought at 5000 to 7000 yards for four hours. The 32nd shot from our boat got home and the submarine went down half of her sticking straight up in water. The Captain has got a D S O from the Government by wire and £ 2,400 and, the Khedive has come forward with another £ 2000. It is a great work. You can take this as absolutely true. Saw Captain last night and the thing is confirmed by O O of the troops on board. Captain got a bit of shrapnel on his neck but he is O K and shows this bit of lead to admirers. When the seas are sailed by men of the stamp of the Captain of that trooper the submarine peril cannot go on far ever."

DELHI, January 6

A message from Jhansi states that Miss Buck and Mrs Treashon who, it is feared, have been lost in the "Persia" were the nieces of the Hon'ble Mr Abbot.

పంజాబు విమానాశయి: ఈ నిధికి 12 వ శతకీకరణకు మొత్తము 580690 రూపాయలు వసూలైనవి. సంపాదకీకరణకు శివప్రదమ్మ 2½ లక్షలు సంపాదించి చేరలేదు.

వాగేంద్రాధిపతి డి. గారి దావా: బళ్ళవల్లిపూరు మైదానులో కొంతభాగమున కారణ మేర్పడింది కొందరి వాదనకారణానికి రానియ్యటలేదు ఇట్టి అధికారులు వారికి లేదని ఉత్తరవీరులవారిని వాగేంద్రాధిపతి డి. గారు మోక్షార్థముగా దావాచేసి తగినసంగ్రహము చేరిక వచ్చువరకును సరియైన సాక్ష్యము వచ్చువరకును అట్టి అధికారులు కల్లుపూరికి లేదని నేను తీర్మానించు చాలక వారితనమువారి కట్లు కల్లుపూరికి కొంత సలహా నిచ్చుట కధికారులు లేదని నేను నిర్ణయించుచు లను అని వ్యాఖ్యముచే చొదలి గారు తీర్మానించి:

పట్టుపరిశ్రమ: హిందూదేశములోని పట్టుపరిశ్రమను గూర్చి పరిశోధించుచున్న హెచ్. కుక్కపెట్టె లెక్చరరు గారికి సహాయము చేయుటవలన పది ఇందీయా దొరతనమువారు బహుమతి రకసంఘము వారిని కోరిరి.

కనిపేట లోకనిని సంప్రతి: పంజాబులో గురుదాస్ ధూర్జిజ్జలాలో శ్రీగోవిందపురము ప్రేమను హెతుకనిపేట మిరానబద్ధును కనిపేట అనామధును జనానా అను పాకీ వాడు దొంగతనము చేసెనని అనూహించి చెరసాలలోనుండి, వానికడమును నదిలో మొదలపడ కేసి మరల తీసి పాలిపెట్టి, మరల దాని తగ్గివీడ్చి నీ గురులింది: కనిపేట అబ్దుల్లా అప్రూరు తల అయిదు, ఈకేసునిచాలా బదులునున్నది.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు నరదటుత్వము కారణములు రక్త పుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ కఠిర వ్యాయామము వలనను, జీతేంద్రియత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము, నుఖరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతిలేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము కుచనమగును. జీర్ణరోగము నొగవడి రసప్రావము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధము మోచును. జీర్ణమాత్రల డబ్బీ 1-కి వెల 1-4-0. అమృతాంజనం డిపో, 7, తంబు శెట్టిపేధి, నందరాను.

వార్తావరణస్థితి

1916 సం॥ జనవరి నెల 6వ తేదీ.

వర్తమానము.	జనవరి 6 తేదీ ఉదయమున గంటలకు వాయువీచనము అంగుళములు	కడచిన 24 గంటలలో, వీడన ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.	
		గరిష్ఠ	నిమిత్త	కడచిన 24 గంటలలో	8 వ ఏలము నుండి 9 వ ఏలము నుండి
గోపాలపురము	80.04978.2	84.8	...	61.61	43.66
వాల్తేరు	80.04681	0.69.1	...	52.48	85.82
కాకినాడ	80.08881.8	67.7	...	46.06	87.91
బందరు	80.08182.8	66.8	...	61.04	89.16
గుంటూరు	...	78.7	67.5	...	88.14
నెల్లూరు	80.01585.4	67.6	...	51.88	88.82
నంద్యాల	80.01584.9	67.4	...	46.46	48.88
కడప	80.00183.4	68.2	...	81.25	48.84
గొన్నపల్లెనూరు	80.00284.6	69.5	...	87.88	51.22
కొలంబూ	29.98886.5	70.4	...	84.64	75.18
తిరువనంతపురము
కొచ్చికోట	29.98789.7	69.9	...	120.97	110.58
కల్లికోట	29.97486.1	69.5	...	121.09	115.98
చంగునూరు	29.97687.5	69.6	...	106.62	126.90
బొంబాయి
హైదరాబాదు	80.01183.9	68.2	...	52.20	80.22
అనంతపురము	...	85.2	60.4	...	29.09
బళ్లారి	29.99187.5	68.6	...	82.98	19.82
కర్నూలు	80.02785.4	60.6	...	28.05	26.39
కడప	80.00688.0	65.8	...	28.97	31.26
బెంగుళూరు	80.08679.3	56.8	...	85.11	84.68
కొడైకనాడు	23.81871.6	44.0	...	47.92	56.29
ఉదకమండలము	23.04170.5	58.2	...	68.92	58.60
కోయంబూరు	80.05484.1	65.4	...	22.98	20.87
వెల్లూరు	80.05084.1	61.5	...	40.77	44.08
నెలమ	80.04286.8	68.5	...	48.10	32.01
తిరుచనాపల్లి	80.02585.5	65.8	...	84.99	31.88
పుదుకోట	29.99884.5	67.7	...	86.45	31.95
నగర	80.01284.7	70.9	...	40.97	32.92
తిరునల్వేలి	27.11	24.86

అన్ని వోల్టేజీ వాయుభాము కొద్దిగ తగ్గింది. మధ్య మోన్సూన్ వీధి కత్తుండలములు, మైసూరులో తగ్గి కడ్డాటకములో హెచ్చినది. అన్ని వోల్టేజీ సామాన్యస్థితియందో, తేలిక తగ్గి యోయన్నది. దక్షిణమున రాత్రిపూట వడిమి మూములకంటె లెక్కడగ కలదు. కొండ పొంగింకలందు తక్కువ తేలిక పరిచేయలందు వాయుమండలమున ఆర్ద్రత మాములుగ నున్నది. సింహళములో నుబ్బులు పట్టుచున్నవి. కొంగోరములో కొన్ని జల్లులు పడినవి. తక్కినవోల్టేజీ దిగ్భముగ నెండకాయున్నది.

ఆర్. ఎల్. జోన్న.
వార్తావరణకామ్రాజ్యము.

సముద్రవ్యాపారము.

అసియాలోని టర్కీ పోరసిక సింధుకాళి బ్రహ్మ పాంతములనుండి హిందూజాతీయునకు 1914 వ సంవత్సరము నవంబరు నెలలో ఖర్చురపుకాయలు 62 వేల హండ్రడలు వచ్చినవి. 1915 వ సంవత్సరము నవంబరులో 287,100 హండ్రడలు వచ్చినవి. ఎండవేపలు (పుష్పలో వేపబడినవి.) 1914 లో 50 హండ్రడలును 1915 లో 100 హండ్రడలును వచ్చినవి. తివానులు రగ్గులు 1914 లో 400 పానులు వచ్చినవి. 1915 లో 800 పానులుమాత్రమే వచ్చినవి. 1915 లో 807 గుర్రములును 100 హండ్రడల కావధాన్యములును 200 హండ్రడల చర్మములును 16,100 పానులు ఉన్నాయను వచ్చినవి. 1914 లో పీసకులు లెవ్వియును రానేలేదు. 1915 లో 68 హండ్రడల కాఫీ సింజులు 500 హండ్రడల బియ్యమును 2500 హండ్రడల గోధుమ సిండియును 4800 పానుల వెన్నయును 262800 పానుల నల్లతేయాకును 12400 పానుల నూలును 1072000 గజముల నూలుబట్టలును 20 వేల జనపవార సంచులును 70000 పానులు పొగాకును హిందూజాతీయునండి వై దేశములకు పంపబడినవి. 1914 లో 100 హండ్రడలు బియ్యమును 200 హండ్రడలు తేయాకును మాత్రమే ఎగుమతి చేయబడినవి. దొంతనమువారు పంపించిట్టియు లెప్పించిట్టియు కంట్రాక్టు చేసిన నాకలలో వచ్చిట్టియు వెల్లిట్టియు సుకు లీజ్ట్రికలో చేరలేదు. 1915 వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెలలో 185000 హండ్రడల ఖర్చురపుకాయలు వచ్చినవి. నవంబరు నెలలో 287100 హండ్రడలు వచ్చినవి. గుర్రములు అక్టోబరు లో 126 నవంబరు లో 807 వచ్చినవి. ఉన్న అక్టోబరులో 6800 పానులు, నవంబరులో 16,100 పానులు వచ్చినవి. ఎగుమతులలో అక్టోబరునెలలో లెక్క 16,600 పానులు, నవంబరునెలలో 26,200 పానులు నూలు అ=7200 పా || న=12,300 పా || నూలుబట్టలు అ=8,24000 X || న= 1,072,000 X || వెన్న అ= 18 వేల పా || = 4800 పా || గోనెసంచులు అ= 15,200 నవంబరు 20 వేల పొగాకు అ= 106200 పా || నవంబరులో 70 వేల పానులు పంపబడినవి.

ఒక ఇంజనీరు మీద గొప్ప కేసు.

బెంగళూరు ఇనక కర్మాగారమునకు యజమానియు ఇంజనీరును అగు ఆర్. డిక్కిగారు అను స్కాట్లండు దేశము మీద నొక సివిలు వారంటును అనులు జరుపుటకు 9-11-15 వ తేదీన బెంగళూరు జిల్లా జడ్జిగారు బేటామీనుకు సహాయ మియ్యనోరొందున మీరు ఆ బేటామీనుతోగూడ వెళ్లవలసిన దని ఇన్వెక్టుకు ఎకరెడ్డు గారికి పోలీసు నూపర్మెంటుగా రాజ్జాపించిరి. 25-12-15 వ తేదీన ఇన్వెక్టుకు ఎకరెడ్డు గారును బేటామీనుకు ముద్దాయయింటికి వెళ్లిరి. ముద్దాయయిద్దరు పాకులున్నవని తెలిసికొని బేటామీను చెప్పెను. దానిమీద ఇన్వెక్టుకు గారికొక్కరే మొదటలో పలికివెళ్లిరి. ముద్దాయు నుంచుమీదకువచ్చుచే వారంటుమాపుదని అడిగెను. అప్పుడా యన బేటామీనుకు పిలచెను. బేటామీనువచ్చి వారంటునియ్యగా ముద్దాయుచదివి ఇట్లువారంటునియ్యట కధికారములేదని నడుపుచు దానిని వివరితేసి ప్రక్కదగ్గిరనున్న రెండుపిస్తోళ్లలో నొకదానిని తీసి మీరు వెంటనే పోతున్న చందెదననెను. బేటామీను వెళ్లిపోయెను. ఇన్వెక్టుకు గారెంతచెప్పినను ముద్దాయు పిస్తోలునువదలలేదుగాన ఇన్వెక్టుకుగూడ వెళ్లి ఒక సి. వి. డి. హెడ్డుకానిస్తేబును, సహాయముగా తీసికొని మరియొకగంటలో మరలకచ్చెను. ఇన్వెక్టుకు మొదట నొంటరిగలోనికి వచ్చి ముద్దాయుచేతిని కట్టుకొనెను గాని ముద్దాయు యొక పిస్తోలు నందుకొని దాని గుర్రము మీద వేలు పెట్టెను. ఇన్వెక్టుకు దానినిదిమిప్పెను. దానిని లాగుకొనుట కిద్దరును రెండుచేతులతోను వెనగిరి. ఇంతలో హెడ్డుకానిస్తేబువచ్చి రెండవపిస్తోలును మోయుగ పడవేసెను. ఇంతలో ముద్దాయుచేతిలోని రుపాకీతో ఇన్వెక్టుకు ఎడమచేతి క్రిందుగాబోయి గదిలోనొక గాజుబీరువాడు తగిలినది. తరువాత ఇన్వెక్టుకు రాపిస్తోలును లాగుకొనెను. ఈ వెనుగులాటలో ఇన్వెక్టుకును పిస్తోలుతో కాల్యవలెనని ముద్దాయు చాలసార్లు ప్రయత్నించెను. పిస్తోలుగుండు ఇన్వెక్టుకు (జీర్ణసంచునుండి పోయినది) రెండుపిస్తోలుకు దట్టించబడియున్నది. పిమ్మట బేటామీనువచ్చి వారంటునునూ జరి వెను. దీనిమీద పోలీసు వారు కేసుచేసిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టులో విచారణ జరిగినది ఇన్వెక్టుకు ఎకరెడ్డు గారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. అతడా పిస్తోళ్లను గురుతించెను. మరి 5 గురుగూడ సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఈ నెల 10 వ తేదీ సోదావారమునాడు క్రాసుపరీక్ష జరుగును.

భీమవరం గ్రామమునసబుల సంఘము.

గత డిసెంబరు 21 తేదీన కృష్ణాజిల్లా భీమవరం తాలూకా మునకబులందరు సంఘముగా కూడి యుండగండి గ్రామములో యుండగండి గ్రామమునసబుల చెరువాడ శివరామరాజుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగిన సభయందు కరణముల జీతములు అభివృద్ధిలోపాటు మునకబుల జీతములగూడ వృద్ధిపర్చుటను గురించియు రివిన్యూ వోడ్డవారు విలేజ్ ఆఫీసర్లకు నొక పారంపర్యముగా వచ్చుచుండు పూర్వపు హక్కులను తీసివేయబోవుచున్నారని తెలియవచ్చుచున్నది గనుక, ఆ హక్కులను యెప్పటికలెనే నిలుపుచేయుటకు గురించియు, చెన్నపురి గవర్నమెంటువారికి అట్టి పంపించుటకును ఈఆర్డీలను గవర్నమెంటు వారికి పంపించుటకును ఈజిని నెరవేరువరకు ఇందు విషయమై అన్ని పనులకు మునకబుల అభివృద్ధి విషయమై కూడ పాటుపడుచున్న కృష్ణాజిల్లా భీమవరం తాలూకా మోగల్లు ఖాయపుకరణం అయ్యగారి తిరుపతిరాజుగారిని ఈతాలూకా మునకబుల సంఘము తరఫున ప్రతినిధిగా నేర్పాటు చేసికొనుటకును తిరుపతిరాజుగారికి ట్రాన్సలింగు మున్నగు ఖర్చులకుగూడ సంఘమువారు సామ్యు కనూలు చేసి, ఖర్చుచేయుటకును, ఈతాలూకాలో, విద్యుదేశకు, గౌరవముచేతకు, వేరుపొంది, పరిచేయగల గౌరవముగూడ గ్రామమునసబుల భూపతిరాజు రామరాజు గారు మునకబుల సంఘమునకు నెక్కటికిగా నుండుటకును వురుదుగ్రామమునసబుల మునకరాజు శీతారామరాజుగారు ట్రైబ్యరగా నుండుటకును తీర్మానింపబడినది. సంఘములో 12 గురు మెంబరులున్నారు. ఒక విలేజుకుడు.

ఒక కనిస్తేబును చంపుట.

కలకత్తా రిజర్వు పోలీసు కనిస్తేబు జమురాజసింగ్ నకు తుపాకీకాల్పు విధానమును మిడిలి నిట్కు రెజిమెంటునందలి 9వ ఫటాలములోని సైనికుడు డబ్ల్యూ. హెచ్. పియర్సు నేర్పుచుండెను. పియర్సు తుపాకీలో తూటానుపెట్టి ఇది ఇట్లుచేయవలెనని చూపుచుండెను. కనిస్తేబుగూడ దానిమీదనే దృష్టి యించి చూచుచుండెను. తుపాకీకి కనిస్తేబు గురిగానున్నదని సైనికుడును చూడలేదు. కనిస్తేబుకగమనించలేదు. ఇట్లునొక్కవలెనని సైనికుడు గడ్డను నొక్కగానే గుండువెదలినది. కనిస్తేబు క్రిందబడినది. అప్పటికిని అతడు చూచుకొనని సైనికుడు గ్రహించలేదు. పిమ్మట సరిగ్గానే కేసుచేయబడినది జరిగినదాని నంతయు సత్యము వ్యాఖ్యానించున వివరించెను. సైనికునియను 17 సంవత్సరములుమాత్రమే. కలకత్తాలో ఆరిఫూరుబాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణచేసిరి. ఈ నెల 7వతేదీ శుక్రవారమునాడు తీర్పు చెప్పబడును.

మహమ్మదీయులు-క్రైస్తవులవ్యవస్థగములు.

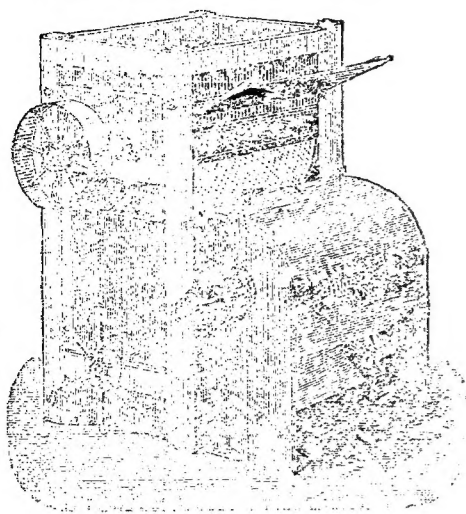
కరాచీలో మహమ్మదీయసంఘమువారు శ్రీ వెల్లింగ్టను ప్రభువుగారికి సన్మానపత్రము నొసంగింపుడు శ్రీచారిటుల నడిచిరి. మహమ్మదీయులకు ప్రభుత్వవ్యవస్థగముల సభికముగ నొసంగుటకు వారిలో విద్యుదాధికముగ వ్యాపించవలసియున్నది. ఈరెండు కార్యములను సాధించుకై మహమ్మదీయులలోనే యున్నది. తగినపాండిత్యము గలవారు చాలుమంది ఏర్పడిన దొరతనమువారికి మరింతసంతసము కలుగగలదు. పురపాలక సంఘములలో ప్రభుత్వప్రాతినిధ్యమును గూర్చి వెనకచెప్పిన దానికన్న విప్లవధిక్రముగ నే నేమియును చెప్పజాలను. ఇతర భాగములందునలె సింధుదేశమున సహకార విధానము విస్తరింపమికి నేను చాల చింతించుచున్నాను. సింధుదేశమునందు ప్రజలు వెనకబడియున్నారు. మీరందరను వారి సభివృద్ధి నొందింప పాటుపడవలెను.

కరాచీనర్తకసంఘము 5 వ తేదీ మధ్యాహ్నముననురాక చివరక సంఘమువారు బొంబాయిగవర్నరుగారి కొకస్వాగత పత్రికను సమర్పించిరి. ఇదివరలో తమ ప్రతినిధుల పురపాలక సంఘమునకు బంపుకొను హక్కునీరొక్కగ బడిన. కరాచీ పోర్టు ట్రస్టుకును బొంబాయి కాసనసభకును తమ ప్రతినిధుల బంపుకొను స్వాతంత్ర్యము నొసంగవలసినదని సంఘము వారి పుడు గవర్నరు గారిని ప్రార్థించిరి.

ఉభయభాషా సులహినీ సంఘము:— రెనాలి తాలూకా అచ్చులెలూరు గ్రామముందలి యభయభాషా సులహినీ సంఘముయొక్క చతుర్థగవర్నరమహోత్సవ మీసల 9 వ తేదీ ఆదివారమున కొండా మొకటప్పయ్యకుంతులు, వి. ఏ., వి. ఎల్., గారి యాజమాన్యముక్రింద జరుపబడును.

Bhide & Sons Sangli (Bombay)

Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener.

వేరుశనగలను ఒలుచు

నూతనాభివృద్ధినొందినయంత్రము

ఈయంత్రము వేరుశనగకాయలను పగుల గొట్టుటకు గాను నిర్మింపబడినది. అలోపల పప్పును పగుల గొట్టుటకు కూడా యీయంత్రము వర్తింపజేయును. బొంబాయి నుండి రాజధానులకు వచ్చి భాగముల పరీక్ష నిడదగినది.

మాయంత్రమును గొనుట మిక్కిలి లాభకరము.

విశేషములు తెలుసుకొన గోరువారు ఇంగ్లీషున మాట వ్రాయించును.

బైడే అండు సన్స్, సాంగ్లి - బొంబాయి.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్దర్శన మానముల నెరుంగ కోరికగలదని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్దము మునకయి యోగ్యతాపత్రికలు మాకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యాహులను, తత్ఫలితములను చెలిసికొనగలరు. మారజేతముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, నర్తకమున లాభ నష్టములు, నస్తువుల ధరలు, పరిశోధితములు, ఉద్యోగము పెరుదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

ఇద్ద చక్కని సీమ అద్దము	6	0	0
సీమ అద్దము	5	9	0
సామాన్య అద్దము	2	9	0

ఈ త్రికాలదర్శన అద్దములలో వ్రాయవలెను.

అమాభాయి వాగ్భిజీ ఫటల్,

కరంసాడ్, అనందమండలము, కైరాతల్లా.

Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand. Kaira District

సి మెం టు.

గిలింగుమాము 'చేతి' మార్కు పోర్ట్లాండు

సి మెం టు.

సరకు రేరానుము లేకుడ వచ్చు చుండును.

కొత్తగావచ్చిన లాటునోనుండి కొద్దిగానైనను హెచ్చుగా

నైనను గూడ ఎంత సరకు కావలసిన నంతయు వెంటనే ఇయ్యబడును.

వెలును వివరములును తెలియగోరువా రిటుల వ్రాయవలెను.

బెస్టు అండు కో., లిమిటెడు.

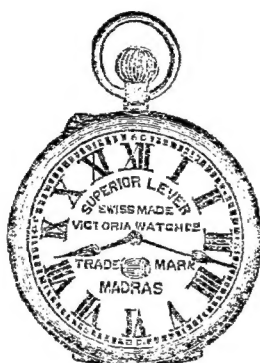
పోస్టుబాక్సు 63 మదరాసు.

BEST & Co., LTD, MADRAS.

రిజిస్టరు చేసిన బారెల్ మార్కు

సుపీరియరు లీవరు గడియారము

దీనికి 7 సంవత్సరములు ఈ త్రికాలదర్శన యంత్రము.

ఈ గడియారము చాలా కాలము నడిచేటందుకు సీమలో మాకం వెకిగాను గెట్టితరమైన సామానులతో చేయబడినది. దీనిలో మాకం వెకిపెట్టెను పీపాయి మార్కు చేసియుండును. ఈ సుపీరియరు లీవరు గడియారము మాకం తప్ప యితర కంపెనీలో దొరకదు. ఇది నడియైన కాలముచూపునదియు నిండా మందరముగను అంతటా అద్దపు మార్కెడియు. మాకం వెకి పేరు ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కొరకే ఈ గడియారములో మాకం వెకి పేరు చేసి తప్పక పరమ అమ్మయిన్నాము. ముక పటి శలకు. 8-8-0. ఇచ్చటివల గొనుకొనేరే 11 8-0-0.

నిక్టోరియా వాచ్ కంపెనీ, సాకాకపేట, మదరాసు.

తా మ ర తై ల ము

శబ్దీ 1-కి వెల 0-4-0, 12-కి రూ. 2-10-0

గోరోజనము తులం ౧కి 2-౦-౦

కుంకుమపువ్వు తులం ౧-కి రూ. 2-0-0.

అమృతాంజనం డిపో, 6 తంబునెట్టివిధి, మదరాసు.

వినోదకరమైన తెలుగునవలలు

లీలా లేక సురేంద్రనగరమణి:—ఇంగ్లీషు

సునోస్థయిర్యము చావల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. 1-0-0

యశోధర:—ఇంగ్లీషునవల తనమగనివైపుల

ప్రేమతేజవరాని పాట్లుపడి యున్న తస్థితికిదెచ్చును. 0-12-0

మనోరమ:—మగను వేటకేగి రాక్షసునొద్ద జిక్కు

కొని తన సామర్థ్యముచే నిడివించుట. 0-10-0

జగదేకరంభ:—అన్నకై పడరాని పాట్లుపడి

యున్న తస్థితికిదెచ్చు సామర్థ్యశీలికథ 0-10-0

సహకారదాంపు:—తమ్మకథ బుద్ధితేక

కలహించిన అన్న నోర్యల మనసులను బోపించుట. 0-4-0

అత్తలారాటము:—కొర్రుల కొడండ్ర ప్రభావం 0-2-0

మిత్రద్రోహము:—శ్రీహద్రోహమున నశించినచర్మశి. 0-3-0

సహజేవనాశ్రయము (గొడ్డలికిచ్చి) రాత్నయ్య సహితము 0-2

వికోపాఖండ ముద్దమర్తము (మొటివ భాగము.) 0-8-0

వికాసా-నా మునుస్వామి మొదలియాల్.

వెంకటేశ మేస్త్రీకిధి, మదరాసు.

మోహినీ తైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-కి వెల 0-12-0

అదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1కి రూ. 3-4-0

అమృతాంజనముడిపో, మదరాసు.

వేరుశనగలను ఒలుచుయంత్రము

ఇవి ఇంజనీయరులు, యినుప ఓక్కుకంపెనివారివల్ల తయారు

వేరుశనగకాయలను పగులగొట్టి, పప్పు నలగ

కుండ తీయుటకుగాను ఈయంత్రము నిర్మింపబడినది.

కావలసిన రకమును తెలియపరచి నట్లయిన

ధరలు తెలియపరచబడును.

సామాను వర్తకులయిన

చేసి నష్టయి చేయబడును.

కోజు 1-కి 12 గంటల కాలమునకు

80 మొదలు 100 బస్తాలువరకు తయారు

చేయుటకుగాను మూడు తరగతులుగ నిర్మింపబడి

యున్నవి.

చిరునామా:—బీహెచ్ వాఫ్ డరి లేక ఓక్కుకంపెని, నెం|| 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

శ్రీ వాల్మీకి రామాయణము

అంధ్రీయచనము

ఈ పుస్తకమునకు మొత్తము 115 పటములున్నవి.
ఇందు అతిసుందరమైన పటములు చేయబడ్డవి.
కొన్ని ప్రతులే మిగిలి నుండుటవల్ల శీఘ్రములోనే వ్రాసి
తెచ్చించుకొనవలయును.
బాల, అయోధ్యా కాండములు గొప్పగాని కావ్యములు
కావ్యోదయం గిట్టుపేరు గల పటములు 3-౮-౦
అరణ్య, కిష్కింధ, సుందరకాండములు గొప్పగాని
కావ్యములు కావ్యోదయం గల పటములు ౪-౮-౦
యథాకాండము మూడు భాగములు 3౪ పటములు 3-౮-౦
తైత్తిరీయశీవక, రావణములు కావ్యములైన నుంచి
అయ్యు మేలైన కావ్యోదయం బాల, అయోధ్యా
కాండములు చేరి ౧ సంపుటము గల-౦-౦
డిబ్లో అరణ్య, కిష్కింధ, సుందరకాండ్ చేరి ౧ సం॥ ౫-౮-౦
డిబ్లో యథాకాండము మూడుభాగాల చేరి ౧ సంపుట ౪-౮-౦
శ్రీరామ చరిత్రము ౦-౮-౦
(255) ఆర్. మేకమేశ్వర్ అందుకో,
ఆనంద ముద్రాలయోధి కాదులు మదరాసు.

మోటారు బండ్లు

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయు
గలుగు తుపియను నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చునో యేదే భాగములు యేదే పనులు చేయునో అవి చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాచుకము
లై అధ్యాపకపురస్కరముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్
వర్తక సంస్థల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
గవర్నమెంటువారివద్దనుంచి లైసెన్సు యిప్పించి పంపబడును,
యందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.
క్లాసు జనవరి నెల మొదటివారమున ప్రారంభింపబడును.
రాకలచినవి - స్ట్రెయిలు డిసంబరు నెల 31 తేది లోపల 10 రూపా
యలు అధ్యాపకుని పంపుకొని తనకొక స్టానమును నిలుపుకొన
వలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తా
వొనగవచ్చును. ఈ క్రింది నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు
(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్లు

24 జనరల్ పీటర్సన్ రోడ్డు

మాంట్యురోస్ట్రో పోస్టు, మదరాసు.

మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపువిధానము
ను, బోధనాధ్యక్షముల గలపనులు, ప్రత్యేక గమనిక:-
పాఠశాల విద్యార్థులకు ఉచితంగా గవర్నమెంట్, బోధనాధికములు
ను ఏర్పాటుచేయబడును. శ్రీ లెస్ ప్రభుత్వమున క్లాసు ప్రారంభ
ధరుగును, తయారైన వైస్ కాంటి కి ఫిర్యాదు చేయబడును. స్వల్ప
పంపుయే దీనికొనబడును. మేనేజరుగారికి వ్రాసికొనవలెను.

శ్రేష్ఠమయిన డోడువత్తులు

అంబుకత్తులు	ధర శేరు	1-కి రూ 8, 6, 5, 3, 2
జవాబ్	"	4, 3, 2-3
పురుగు	"	2, 1-8, 1
కత్తూరి	"	3, 2, 1-8
పన్నెరు	"	1, అ. 12, 8

విలియం అండు కో,
చామరాజుపేట, బెంగళూరు సిటీ

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయవీరుల ప్రతాపచరిత్రములు
చక్కని తెలిపి, కల్పించినవి. వారి చిత్రపటములు గూడ
గలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదఁగల కాంక్షమున మేము కిటి లేద.
కల రేపదు రైండు 0-12-0 కాల్కో రైండు 1-0-0
శ్రీ శ్యామల వేదరాయని చిత్రకట ముచితము.
నలయువారు:- శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,
7, తిరుకొట్టేపేరి, మదరాసు.

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేనాము, నిక్కాక, కుక్కనమ్మము, అతిమాత్రము,
పాండిచి మిక్కిలిబలమును ధాతుపుట్టిని, రక్తవృద్ధిని, యాతన
నుభవము, సంతానప్రాప్తిని, నరములపటుత్వమును కలిగించు
వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 కు॥ డబ్బీ రు. 1-0-0
ఆయుర్వేద సమాజ్, పాంచూరు, గుంటూరు జిల్లా

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:- గా. హరినర్సయ్య తమరావు. ఎం. ఏ.
శైలిసులభము కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0
అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశింపవలయు లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా వంపుచుము
లయవారు:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(77) 145, కాంపి, మదరాసు అని వ్రాయుడు

మహామహోపాధ్యాయ బ్రహ్మశ్రీ
కొక్కండ నెంకటరత్నకవి విరచిత గ్రంథములు
కొద్దికాదులు గలవు. వలయువా రిక్రింది విలాస
మునకు వ్రాసికొనవలెను.

1 విశ్వేశ్వరీయము	౨-౦-౦
2 కొక్కండ మహాకవ్యము	౦-౧౨-౦
3 సింహాచల యాత్ర	౦-౪-౦
4 గోదావరి క్షణము	౦-౪-౦
5 నియోగి దీక్షితచరిత్రము	౦-౮-౦
6 వరకాసురవిజయ వ్యామోగము	౦-౮-౦

కొక్కండ కుమారనరసింహం,
(281) రాజమహేంద్రవరము

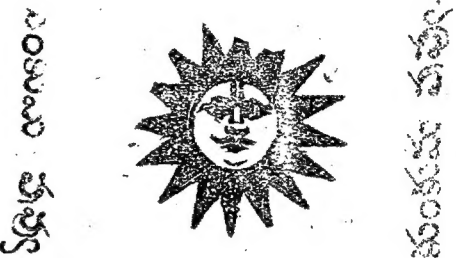
“శబ్దకౌముది”

అయినకాకాది అంధ్రీయనింటువు. ఇది శబ్దములను ఇముడ
గలది ఇట్టిది నే తెలిపడమలేదు. కావున అపూర్వమైనది.
వెల మిక్కిలి సరసము. ఫలమధికము. ప్రతి ౧ కి వెల రు. ౧.
తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము. వలయువా రిట్లు వ్రాయుడు.
యస్. వి. రంగచాన్యలు,
88, వరదాసు త్రియపున్ పేటి, చెన్నపురి.

ప్రకటన.

కృష్ణా మోటారు వర్క్సును కంపెనీవారు ఏలూరు, చింతల
పూడి రోడ్డుమీదను బ్రియాజితుల ఉపయోగముకొరకు రోడ్డు
ర్యబోటును పెద్ద మోటారుకార్లను ఈ నెలలో నడిపించు
టకు చాలా ప్రయత్నము చేసితిమి. చెన్నపట్నములో ఈ
మధ్య కురిసిన అపరిమితపు కర్తవ్యముల కారణమున రంగులు
అరగిన న్యూ వార్షిక్ నేముటకు వీలుకానందున మొదట
ఎర్పాటుచేసికొన్న రిసములకు పని ప్రారంభించుటకు అభ్యం
తరము కలిగి విల్లను ఏలూరుకు బంపించుటకు వీలు కలిగి
నది. కాదు. ఇట్టి సీటిలో ఆ రోడ్డు ప్రక్కను నుండే
ధర్మాజిగూడెము గ్రామ సమీపములో ఉండు టోటాగేటు
కర్పాత్తుడు మోటారుబళ్ళు నడవడమువల్ల తనకు నష్టము వస్తుం
దని కిబిలో దావా తెస్తానని శ్రీ కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగారికి
నోటీసు ఇచ్చినట్లున్నది. అందువల్లను మాకు లయనన్న ఇన్
కుండా అగిపోయినట్లున్నది నడదు టోటాగేటు కర్పాత్తుడుకు
అవి భక్తి అన్న అయిన ధర్మాజిగూడెము గ్రామ మునకు
వాడుక చేయుచున్నట్లున్నది పింటున్నాము. ఘనతపపించిన
బ్రిటిషు రాజ్య పరి పాలనలో ప్రజలకు ఉపయోగములకొరకు
ఏర్పరచి చట్టములలో అట్టి అభ్యంతరములు వకరినెల్ల మరయొ
కరు చేయు మంచి పనులకు కలుగ నేరవు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు మోర్యమా
న్నిన గవనింపుడు. కరస్పాండ్లెన్ను మొదలగవని
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-
ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ,
(55) 21, మాన్యునిగి, బొంబాయి.

సర్వరోగ కారము.
ఈ క్రింద కనబడిన మందును కాలజేద భేదములు
లేక అబాలవృద్ధులకు శ్రీ పురుష లింగభద్రను నేపించిన
నివ్వడును నిరోగులుగ నుండగలరు.
మదనమంజరి మూలము.
40 గల డబ్బీకయము రూ 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
(188) 20 చిశాబజార్ రోడ్డు మదరాసు.

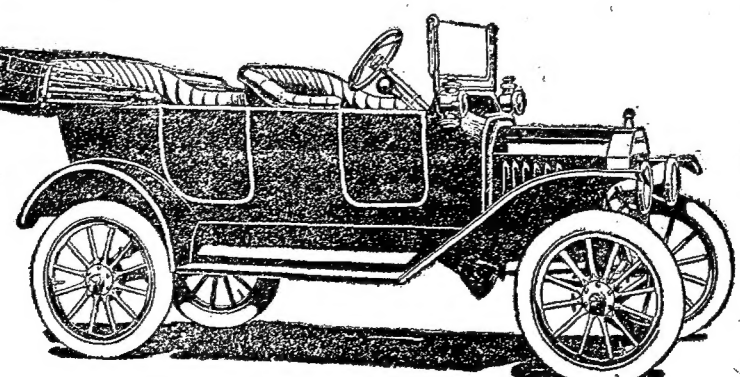
ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియా దేశముయొక్క విశేష
విశేషములను అనేక కావ్యములలోనుండి గ్రహించి లోక
మేనును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ
ములో జన్మించిన ప్రతిమనస్సును అనల్పముగా జయన
వలయును. ఈ పుస్తకమునకు వెలలేదు. తపాలాఖర్చులేదు.
వైద్యశాస్త్రి మునీశంకర్ గోవింద్,
తింకనిగ్రామ పేష్కారులయము, 157 బ్రాడ్వే,
96 మాంట్యురోడు, మదరాసు.

ఫోర్టు టూరింగు మోటారు బండి

5 గురు కూర్చుండుటకు వీలైనది.

పైకిళ్ళు నుడు సీసరు ముందుండు ఎలక్ట్రిక్ నుదీపములు, బిగులు, స్పీడ్ మీటరు, వనిముట్లు సహా వెల రు. 2600 లు.

ఈ బండిని ముఖ్యముగా కొనవలెను. ఏమ
ని ఇది అందరికీ గూడ నుపయోగించును. ప్రత
క్షుకు సామగ్రియంతో ప్రజలుగల పరిపాలన
కులన నీయుండు చేయవలెనది.
ఈ బండ్లు చాలా తేలిక చాలా బలముగ గలవి
గాన పీకే మరొకటయియు చాలా తేలిక.
ఈ బండ్లు 20 మైళ్ళు చేసి ఈ బండ్లకు నడయో
గించి అత్యుచ్చముల బలమైనదిగాని చాలా తేలి
కైనదిగాని వినియోగము.
ప్రపంచమున చాడబడుచున్న మోటారు

బండ్లలో ఫోర్టుబండ్లు సగవలకన్న మెచ్చగా
నన్నవి.
ఈ బండ్లకు మీరు వెల్లుబడి పెట్టినామొం
తయ సర్వసయోగమే.
ఈ బండ్లమీద ప్రపంచము దన్ని దేశముల
లోను ప్రయాణము చేయవచ్చును.
కాన దీనిని ఇప్పుడే కొనడు.
ఈ నె 20 యవ లేవీ నాటికి 80 బండ్లు స్త్రీ
యలలో వచ్చును.
పిమ్మట ఆకాభంగము కలుగకుండ ముందు
గనే మాకు వ్రాయుడు.

మావిలాసము:- ఓక్క అండు కంపెనీ, మదరాసు.